

NR. 6

REVISTA BIBLIOTECILOR*
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR
REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

ANUL XXVI • Iunie 1973

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

REVISTA
BIBLIOTECILOR

25 DE ANI DE LA ACTUL REVOLUȚIONAR AL NAȚIONALIZĂRII

Aniversăm un eveniment istoric cu consecințe profunde în viața poporului român. A trecut un sfert de veac de când, la 11 iunie 1948, principalele mijloace de producție din industrie și transporturi au trecut în proprietatea poporului muncitor. Puterea politică pe care clasa muncitoare și aliații săi au cucerit-o în decembrie 1947 a fost întregită cu baza economică prin crearea unui puternic sector socialist.

Prin exproprierea expropriatorilor, prin lichidarea exploatării omului de către om în sectorul conducător al economiei, s-a creat o pirghie puternică pentru transformarea revoluționară a relațiilor de producție pe ansamblul economiei naționale, pentru lichidarea oricăror forme de exploatare, pentru trecerea la construirea planificată a bazelor noii orânduiri sociale.

Crearea economiei socialiste unitare, aplicarea consecventă a politicii de industrializare socialistă au dat un avânt nemaifăcut dezvoltării forțelor de producție. În ultimul sfert de veac, producția industrială globală a României a crescut de 25 de ori, iar producția globală în agricultură de 3,3 ori. Datorită ritmului înalt de creștere economică, mobilizării energiei creatoare a maselor populare conduse de partid, a fost posibilă depășirea stadiului de subdezvoltare moștenită de la regimul burghezo-moșieresc, crearea unei economii moderne în plin progres, prosperitatea materială și culturală a poporului.

Dezvoltarea și consolidarea proprietății socialiste, puternicul potențial industrial al țării au făcut posibilă adoptarea de către Congresul al X-lea al partidului a programului făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Odată cu realizarea programului economic măreț se desfășoară un proces revoluționar profund în domeniul perfecționării relațiilor sociale și în gândirea oamenilor. A sprijini activ acest proces revoluționar — iată o acțiune ce se înscrie ca o sarcină permanentă în activitatea lucrătorilor din domeniul educației și culturii, în speță a bibliotecarilor.

În centrul activității bibliotecare se plasează contribuția la formarea cunoștinței socialiste a oamenilor și la realizarea planurilor economice. Construim baza tehnico-materială a noii orânduiri în condițiile revoluției tehnico-științifice, când știința se contopește într-o unitate organică cu producția, când procedeele tehnologice se schimbă fundamental la intervale foarte scurte, când noile cuceriri ale științei găsesc o aplicare imediată în practica producției. În aceste condiții, informarea tehnico-științifică — inclusiv informarea la nivelul perfecționării profesionale — a devenit un factor cu efecte hotărâtoare asupra productivității muncii și a realizării indicatorilor de plan.

Acum 25 de ani noul, descoperirile, invențiile pătrundeau întimplător în producție. Astăzi, progresul economic și social depind de rapiditatea cu care cuceririle științei sint înglobate de producție și însăși eficiența activității științifice depinde de nivelul și capacitatea activității de informare.

Cu sentimentul responsabilității că minimum, selectăm, organizăm, și mijlocim accesul la un instrument dintre cele mai eficiente pentru modelarea lumii spirituale a oamenilor, pentru schimbarea „calității omului“, dar și pentru schimbarea calității produselor: informarea — cartea, să ridicăm activitatea bibliotecară la nivelul exigențelor pe care programul partidului de construire a societății socialiste multilaterale dezvoltate le-a pus în fața întregului popor.

Cincinalul înainte de termen!

CARTEA ÎN SPRIJINUL PRODUCȚIEI

Din activitatea Bibliotecii
municipale din Buzău

Cartea în sprijinul producției este cerința pe care efervescența creatoare ce domnește în toate sectoarele de activitate, sub imperiul lozincii de largă rezonanță — *Cincinalul înainte de termen!* — a adus-o în ultimul timp în prim-planul activității Bibliotecii municipale din Buzău. Am desprins din agenda bibliotecii câteva realizări de un deosebit interes. Notăm câteva dintre acestea.

De curind, pentru asigurarea unui acces mai larg și mai direct la cartea tehnică și pentru a determina implicit o valorificare mai deplină (deci o rentabilitate sporită!) a potențialului documentar tehnico-economic de care dispune biblioteca, a fost organizat un sector de carte tehnică, cu acces liber la întregul fond — atât cel destinat împrumutului, cât și cel rezervat lecturii pe loc. De altfel, pentru a se crea premisele unei circulații mai largi a colecțiilor, granițele foarte stricte dintre aceste două fonduri au fost desființate. (Restricțiile au fost menținute doar în ceea ce privește durata împrumuturilor).

O atenție deosebită este acordată problemei informării prompte și eficiente a specialiștilor din diferite ramuri productive, ca și a conducătorilor din întreprinderi și instituții, cu privire la noutățile editoriale intrate în bibliotecă, precum și asupra unor materiale din presa de specialitate.

Pe baza unui sondaj întreprins la începutul anului (cu ocazia reînscrisierilor la bibliotecă) în rândul cititorilor și în urma răspunsurilor primite la oferta bi-

bliotecii din partea unor întreprinderi și instituții, a fost stabilit un fișier de evidență (pe profesii și domenii de interes) a beneficiarilor dornici a fi informați periodic la domiciliu sau la locul de muncă; în total 15 grupuri de muncă și 150 de persoane particulare. Acestora li se trimite cu mare promptitudine scurte liste bibliografice-semnal, șapirografiate, care preced editarea *Buletinului informațiv* (cu periodicitate fixă, lunară), de asemenea trimis la domiciliu unui număr important de persoane interesate. În tipar se află un set de bibliografii tematice cu titlul generic *Cartea în sprijinul producției*.

Pentru documentarea curentă asupra modului în care se realizează sarcinile planului cincinal în județul Buzău au fost întocmite o agendă săptăminală de informări din presă — *Ce e nou în industria și agricultura județului* — și mape cu decupări din ziarul local *Viața Buzăului*, grupate tematic.

Cunoscut fiind interesul pe care partidul și statul nostru îl acordă problemei cadrelor, a schimbului de mîine, biblioteca a realizat un set de bibliografii de recomandare privind orientarea școlară și profesională, cu adresabilități distincte: copii și tineri, părinți și cadre didactice, educatori. În curs de organizare se află și un fișier bibliografic pe această temă.

Ar mai fi de adăugat, la capitolul „informare”, încă două bibliografii de recomandare de o mare actualitate, vizînd formarea conștiinței juridice a maselor și popularizarea hotărîrilor și legilor: *Sar-*

(Continuare în pag. 327)

PREOCUPĂRI ALE EDITURII TEHNICE PRIVIND INFORMAREA ȘI PERFEȚIONAREA PROFESIONALĂ A MUNCITORILOR ȘI TEHNICIENILOR DIN INDUSTRIE

Ing. Mihai CONDRUC
redactor-șef al
Editurii tehnice

Editura tehnică realizează lucrări tehnico-științifice care se adresează inginerilor, tehnicienilor, maiștrilor și muncitorilor care își desfășoară activitatea în toate ramurile industriei noastre naționale. Cartea tehnică este un instrument de lucru menit să ajute direct și eficient pe cititorii săi în rezolvarea problemelor pe care le pun introducerea pe scară largă în producție a tehnologiei moderne, a mecanizării și automatizării proceselor industriale pentru aplicarea unor metode de muncă eficiente și cu productivitate ridicată, pe scurt, creșterea randamentului și ușurarea muncii fizice a oamenilor. Punându-și astfel de obiective și reușind în ultimii ani să cuprindă tot mai plener aceste deziderate, cartea tehnico-științifică se bucură de aprecierea cercurilor de cititori cărora se adresează, tirajele care reflectă comanda socială pentru aceste lucrări înregistrând creșteri de la an la an. Cartea tehnică tinde, în acest context favorabil, să-și consolideze tot mai mult poziția în ansamblul mijloacelor de informare și, mai ales, de formare a unei culturi științifice solide, pentru toți cei ce au nevoie de aceasta în exercitarea profesiei lor. Cartea tehnică devine tot mai mult un „manual” pentru învățământul neorganizat, dar care se face individual și continuu de către toți cei ce trebuie să-și ridice în permanență ștacheta cunoștințelor tehnice de specialitate.

Această problemă se pune cu un accent deosebit în ultimii ani, când toate cadrele din economie trebuie să-și perfecționeze pregătirea profesională, prin forme multiple și variate de reciclare și improspătare a cunoștințelor, ridicarea calificării profesionale, ca și alte forme de calificare, policalificare și chiar recalificare, acțiune amplă ce se desfășoară la toate nivelele, în conformitate cu legile și reglementările izvorâte din Directivele Congresului al X-lea al P.C.R. și ale Conferinței Naționale din iulie 1972.

În această categorie intră cărțile cu o manieră de tratare a problemelor, un stil și un limbaj care fac ușor accesibile cunoștințele prezentate, fără dezvoltări în adâncime a unor fenomene fizice și matematice mai complexe, fără a presupune o pregătire superioară a cititorului în domeniul respectiv, ci doar plecând de la o pregătire de bază a acestuia, pînă la nivelul școlii medii.

Pentru a răspunde în condiții cât mai bune exigențelor actuale și pentru a acoperi cu carte tehnică nevoile din toate ramurile industriei, redacțiile de specialitate din editură își desfășoară activitatea pe baza unor planuri tematice întoc-

mite pe o perioadă mai îndelungată. În aceste planuri sînt prevăzute să fie editate o serie de volume consacrate unor teme importante, de maximă stringență pentru muncitorii, tehnicienii și maistrii din industrie. Necesitatea publicării acestor cărți ca și anumite priorități ce trebuie acordate unor lucrări se stabilesc de către editură prin consultarea specialiștilor din industrie, proiectare, prin legături directe cu conducerea întreprinderilor industriale, prin consfătuiri periodice cu cititorii din marile uzine și centre industriale. Separat de aceste informații, utile în orientarea planurilor tematice ale editurii, în general, pentru lucrările de acest gen, redacțiile de specialitate solicită pentru scrierea lucrărilor autori care lucrează direct în producție, conducînd procese tehnologice, lucrînd deci alături de viitorii cititori ai cărților pe care intenționează să le scrie.

Pentru a ilustra cele afirmate mai sus, arătăm că numai la redacția de construcții de mașini și metalurgie, unde se scot anual circa 20 lucrări de nivel mediu și pe meserii, autorii a 14 lucrări prevăzute să apară în acest an sînt din producție, lucrînd în uzine ca: „23 August”, „Vulcan”, Uzina de mecanică fină din București, „Tractorul”, „Hidromecanica” din Brașov, Combinatul siderurgic Galați.

Unele colecții sau serii de lucrări ale Editurii tehnice sînt binecunoscute muncitorilor, tehnicienilor, maistrilor: Colecția de ateliere, Colecția electricianului, Colecția de radio și televiziune, seriile: electronică industrială, îndreptare pe diferite meserii, matematici moderne aplicate. Ei posedă deja în bibliotecile personale lucrări editate în ultimii ani în aceste grupări tematice. Exemplificăm cu cîteva titluri din suita de lucrări pentru ridicarea calificării, intitulate generic *Cartea...: Cartea strungarului* (1970), *Cartea lăcătușului* (1972), *Cartea dulgherului*, *Cartea lucrătorului de la drumuri* (1971), *Cartea zidarului*, *Cartea montatorului de prefabricate* (1972), *Cartea țesătoarei*, *Cartea muncitorului din industria fibrelor sintetice* (prevăzute pentru 1973).

Pe aceeași linie de preocupări se înscriu și cărțile ce apar în seria de îndrumătoare de ridicarea calificării muncitorilor din construcții: *Îndrumătorul betonistului*, *Îndrumătorul parchetarului linolist* (1971), *Îndrumătorul muncitorului de prefabricate*, *Îndrumătorul izolatorului termic și fonic* (1972), *Îndrumătorul instalatorului de încălziri centrale* (1973).

Lucrări apreciate de cititorii apar și în *Colecția electricianului*, care, avînd deja o tradiție de peste 15 ani, s-a impus în rîndul muncitorilor electricieni și energieticieni. În această serie apar un număr de 4—5 cărți pe an, în ultimii ani

văzînd lumina tiparului lucrări ca: *Pornirea și reglarea motoarelor asincrone trifazate*, *Repararea aparatelor electrice de măsură și control* (1972), iar *Electrocare*, *Bimetalul și aplicațiile sale*, *Pozarea cablurilor în instalațiile electrice interioare* sînt prevăzute pentru anul 1973.

Pentru cei ce lucrează în industria constructoare de mașini și metalurgie, lucrările apar grupate în Colecția de ateliere sau în serii de lucrări cum sînt îndrumătoarele pe meserii ca: strungari, frezori, matrișeri, turnători. Dintre lucrările semnificative cităm: *Organe de mașini pentru muncitori*, *Matematica pentru muncitori* (ediția a II-a), *Toleranțe și ajustaje* (1971), *Probleme de mașini-unelte și așchiere*, *Instrumente și aparate de măsurare* (1972), *Îndrumător pentru ridicarea calificării frezorilor* (ediția a II-a), *Tehnologia ascuțirii sculelor așchietoare*, *Acționări pneumatice și hidrostactice* (prevăzute pentru 1973).

Și pentru aceste domenii, atît prin Colecția de ateliere care are și ea o vechime de peste 15 ani, cît și prin seria de îndrumătoare pentru însușirea și perfecționarea diferitelor meserii, redacția de specialitate acoperă cu cărți de acest nivel și profil, practic, totalitatea specialităților (branselor) existente. Au apărut și sînt prevăzute să apară și lucrări pentru specialități de profil mai îngust cum ar fi pentru muncitorii din industria optică, de mecanică fină, lucrătorii din industria de cîș și altele.

Editura noastră scoate numeroase lucrări de informare generală. Dintre ele amintim: *Culegere de probleme de trigonometrie*, *Culegere de probleme pentru admiterea la facultăți*, *Tabele matematice uzuale*, *Mic memorator de matematică*, *Mic memorator de fizică și chimie*, *Agenda tehnică*, *Rigla de calcul* (pentru tehnicienii), *Probleme de teoria probabilităților și statistică matematică* (pentru cei care frecventează liceul), *Dicționar de termeni tehnici*. Tehnicienii, maistrii, alt personal cu pregătire medie consultă cu folos dicționarele tehnice bilingve și poliglotte, generale sau pe specialități cu profil mai îngust, editate în tiraje apreciabile în ultimii ani. Printre acestea se numără: *Dicționar tehnic german-român și român-german*, *Dicționar tehnic francez-român și român-francez*, *Dicționar tehnic englez-român și român-englez*, *Dicționar tehnic rus-român și român-rus*. Dintre dicționarele poliglotte pe specialități s-au bucurat de apreciere: *Dicționar în cinci limbi de construcții de mașini și metalurgie*, *Dicționar poliglot în cinci limbi de chimie și industrie chimică*, *Dicționar poliglot în cinci limbi de electrotehnică, electronică și telecomuni-*

cații. De asemenea, de un real folos s-au dovedit cărțile scoase de noi pentru însușirea de către cei interesați a limbajului tehnic și a terminologiei tehnico-științifice în limbile de circulație. Lucrări ca: *Engleza pentru tehnicieni și ingineri* (1970), *Limba germană pentru tehnicieni și ingineri* (prevăzută pentru 1974) se dovedesc foarte utile și sînt solicitate în tiraje mari.

Trebuie menționată, de asemenea, literatura tehnică editată de către editură în limbile naționalităților conlocuitoare din țara noastră. Se scot cu deosebire cărți tehnice de nivel mediu și pe diferite meserii în limba maghiară și, mai puține, în limba germană. În ultimii ani aceste cărți se cifrează la 10—12 titluri pe an, cu tiraje de peste 35 000 de exemplare. Pentru muncitorii, tehnicienii, maiștrii din ramurile industriale specifice zonelor cu populație de naționalitate maghiară, germană, apar cărți de ridicarea calificării, îndrumătoare pentru diferite profesii cum ar fi: *Îndrumătorul tehnicianului din industria lemnului, Angrenaje, Îndrumător pentru ridicarea calificării strungarilor, Dicționar român-maghiar fo-*

Cu toate realizările editurii noastre, trebuie să arătăm că noi nu am reușit să acoperim destul de bine pînă acum cererea de carte tehnică de nivel mediu, mai ales în ceea ce privește unele specialități și meserii cu profil mai îngust, cum ar fi: construcții de mașini hidraulice (turbine), construcții de motoare mari, Diesel, industria sticlei și ceramicii, industria celulozei și hîrtiei, unele meserii din industria optică, de ceasornicărie și altele. Pentru viitor ne propunem să acoperim și aceste domenii.

De asemenea, semnalăm că lucrările noastre, mai ales cele mai recente, nu se pot vedea uneori în biblioteci. Dintr-un sondaj, sumar ce-i drept, efectuat de unii redactori ai noștri în unele biblioteci tehnice ale unor uzine ca: U.C.M. Reșița, Combinatul siderurgic Hunedoara, U.R.E.M.O.A.S.—București, Mina Șoținga-Tîrgoviște și altele, nu s-au putut vedea cărți tehnice apărute în ultimii 6—7 ani. Bibliotecile tehnice din uzine, fabrici, întreprinderi industriale ar trebui să achiziționeze atât literatură tehnică de nivel mediu cît și literatură tehnică de nivel superior. De cele mai multe ori însă, ele posedă numai literatură tehnică de nivel superior, considerîndu-se că literatura tehnică de nivel mediu se află la biblioteca sindicală. La rîndul lor, bibliotecile sindicale rareori procură literatura tehnică presupunînd că doar bibliotecile tehnice au sarcina să o achiziționeze. Aceasta este o problemă care ar trebui reglementată pe baza unor norme.

O mai bună colaborare între cele două tipuri de biblioteci ar îmbunătăți situația fondului de carte tehnică existentă în rafturile acestor biblioteci.

Cartea tehnică de nivel mediu are o durată de învechire de aproximativ 10 ani. Desigur, există și lucrări care nu se perimează și pot fi consultate cu folos oricînd. Însă marea majoritate a cărților tehnice, după un deceniu, trebuie înlocuite cu alte lucrări care oferă informații la zi. Din păcate, nu în toate bibliotecile se practică o politică de completare (și de scoatere din fond) care să aibă în vedere dinamica evoluării cunoștințelor tehnice specifice diverselor domenii din industrie.

Ar fi utilă o abordare mai științifică și în privința compoziției colecțiilor bibliotecilor orășanești, care, după aprecierile noastre, prezintă lacune serioase în ceea ce privește cartea tehnică. Aceste biblioteci ar trebui să ofere populației literatură tehnică de nivel mediu pentru toate profesiile de bază, literatură tehnică de nivel superior și mediu de informare generală, cu accent deosebit pentru ramurile industriale cu o pondere mai ridicată în localitatea respectivă.

De asemenea, poate că n-ar fi lipsit de interes să se studieze și componența fondului de cărți din bibliotecile comunale sub aspectul prezenței literaturii tehnice. Ar trebui să se analizeze în ce măsură se procură lucrări de tehnică pentru profesiile de bază care există în mai toate localitățile (electrician, lăcătuș, tîmplar) precum și dacă se au în vedere ramurile industriale dezvoltate în localitățile respective.

O altă problemă deosebit de importantă este cea a navetiștilor. Muncitorilor navetiști le este deseori mai accesibilă procurarea literaturii tehnice de nivel mediu de la biblioteca din comuna în care locuiesc decît de la biblioteca întreprinderii unde lucrează.

Editura tehnică se preocupă să publice cărți tehnico-științifice și de specialitate pentru muncitori, tehnicieni, maiștrii și alte categorii de lucrători cu pregătire de nivel mediu și se străduiește să asigure această literatură într-o tematică actuală, în concordanță cu nevoile stringente ale industriei. Interesul pentru acest gen de carte crește continuu în ultimii ani, astfel încît și din punct de vedere economic editura este interesată să editeze aceste lucrări. Pentru a ilustra aceasta este suficient să arătăm că în planul editorial pe anul 1974 prevedem ca din cele 220 titluri, un număr de peste 130 de titluri, adică circa 60 la sută, să fie lucrări de nivel mediu și pe diferite meserii și specialități din toate ramurile industriei țării noastre.

CARTEA ÎN SPRIJINUL PRODUȘIEI AGRICOLE

Din experiența Bibliotecii
comunale Găvojdia,
județul Timiș

Olimpia SCOARTĂ
bibliotecară comunală

Încă la Consfătuirea cu cadrele de bază din agricultura județului Ialomița, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că: „Va trebui să luăm toate măsurile pentru pregătirea cadrelor, pentru îmbunătățirea permanentă a cunoștințelor tuturor celor ce lucrează în agricultură, întrucât pînă la urmă aceasta este problema hotărîtoare. Putem realiza lucrări de irigații, putem asigura mașini și îngrășăminte, dar dacă oamenii nu vor ști să le folosească cu pricepere nu vom obține ceea ce ne propunem. În toate eforturile care le facem, hotărîtor este omul, și de el trebuie să ne preocupăm în mod deosebit”. Ideea a fost reluată, adîncită, concretizată de secretarul general al partidului și cu alte ocazii.

Perfecționarea continuă a pregătirii profesionale a lucrătorilor din agricultură, preocupare de primă necesitate și de o deosebită actualitate, și-a aflat un cadru principal, organizatoric și metodologic prin adoptarea Programului privind desfășurarea acțiunilor de propagandă agricolă și de instruire profesională a țăranilor cooperatori și lucrătorilor din unitățile agricole de stat, elaborat de Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, împreună cu Uniunea Națională

a Cooperativelor Agricole de Producție, ca una din măsurile inițiate de conducerea partidului privind perfecționarea permanentă a pregătirii profesionale a tuturor oamenilor muncii. Elementul nou, adus de acest program, îl constituie cuprinderea la cursurile agrozootehnice de masă a tuturor cooperativelor și lucrătorilor din unitățile agricole de stat.

Pe acest fundal, însuși rolul cărții agrozootehnice, al publicațiilor de specialitate, atît de necesare pentru studiul individual, în vederea aprofundării cunoștințelor și pentru informarea curentă a cadrelor din agricultură, crește în mod simțitor, în fața bibliotecilor comunale conturîndu-se sarcini importante în ceea ce privește asigurarea accesului la documentația agricolă, difuzarea lucrărilor din acest domeniu.

Cu aceste gînduri am întreprins o analiză critică a activității Bibliotecii comunale din Găvojdia, județul Timiș, și ne-am întocmit un program de lucru corelat direct cu planul general de dezvoltare a comunei. Mai întîi cîteva date generale privind cadrul socio-economic în care își desfășoară activitatea biblioteca noastră.

Comuna Găvojdia are o populație de 3.580 de locuitori, din care 1.845 sînt ocupați în agricultură. (În cifra care se referă la populația totală au fost incluși și cei 100 de bătrîni de la casa de bătrîni din localitate și cei 100 de copii de la casa de copii. În comună — în a cărei componență, în afară de satul de centru intră și satele Lugojel și Jena — funcționează două C.A.P.-uri, un S.M.A. și o fermă agricolă de stat. Specificul agricol: cultura mare, legumicultura, pomicultura și zootehnia.

Evidențele statistice ale bibliotecii indică un număr total de 2.105 cititori, din care ocupați în agricultură: 709 cooperatori, 116 muncitori în atelierele anexe ale C.A.P., 10 tehnicieni, 5 specialiști agronomi și zootehniști.

Un prim aspect — și de fapt cel mai important — asupra căruia ne-am concentrat atenția a fost analiza colecțiilor, baza activității bibliotecii.

Fondul total de publicații, cifrat la 8.522 de volume, se structurează pe domenii după cum rezultă din tabelul următor:

Structura fondului de cărți

social-politice	științifice	agrozootehnice	beletristică	alte literaturi	Total fond
901	1 105	766	3 503	2 247	8 522

Domeniul agrozootehnic este reprezentat, așa cum s-a văzut, de 766 de volume. Dintre acestea 715 titluri se înscriu în profilul agrozootehnic al cooperativei agricole de producție, iar 51 de titluri de agrozootehnie prezintă un interes general. Pentru ambele categorii de lucrări menționate, numărul titlurilor deținute în unicat este de 714 în timp ce numai 26 de titluri au și câte un dublet. Din punct de vedere al dotării cu carte de specialitate agricolă situația se prezintă destul de mulțumitor, deși ar fi de amintit necesitatea de a asigura în viitor un număr mai mare de exemplare per titlu, ca o condiție a satisfacerii mai prompte a solicitărilor de lucrări de specialitate. Trebuie în schimb amintit, ca un aspect meritoriu, caracterul actual al lucrărilor agrozootehnice deținute de biblioteca comunală. Vîrsta lucrărilor nu este mai mare de 10 ani, deoarece, cu rare excepții, lucrările editate pînă în anul 1962 au fost considerate „depășite” în conținut și scoase din inventar, în conformitate cu dispozițiile primite.

Pentru a da o măsură a ritmului de creștere a acestui compartiment al colecțiilor, trebuie să amintim că numărul intrărilor de carte agrozootehnică s-a cifrat în 1970 la 43, în 1971 la 38, iar în 1972 la 44. Numărul de titluri comandate pentru anul '73 este de 38. În stabilirea lucrărilor agrozootehnice ce urmează a fi achiziționate, se au în vedere în primul rînd materialele necesare sectoarelor de activitate ale cooperativei agricole de producție, consultându-ne în acest scop cu conducerea acestor cooperative, cu specialiștii din comună. Din păcate, Editura „Ceres” editează încă, după părerea noastră, destul de puține lucrări de nivel mediu și de popularizare.

O atenție deosebită a fost acordată îmbunătățirii sistemului de organizare a colecțiilor și a cataloagelor. De asemenea, s-a întocmit un fișier tematic pe probleme de agricultură. Cadrelor cu munci de răspundere în cooperative li se asigură cu promptitudine informarea asupra noilor lucrări intrate în bibliotecă, prin liste bibliografice expediate la domiciliu sau la sediile C.A.P.-urilor sau prin informări verbale.

Și informarea celorlalți lucrători din agricultură constituie o preocupare permanentă a bibliotecii. Aceasta se realizează prin liste de nouități, bibliografii de recomandare și standuri de împrumut organizate la locurile de desfășurare a învățămîntului agrozootehnic. Expozițiile de cărți, cu o judicioasă selecție a lucrărilor și cu o structurare bine gândită a materialelor expuse, s-au dovedit a fi, în practica noastră, instrumente eficiente

de informare și de propagandă a cărții. În cadrul bibliotecii comunale a fost amenajată o expoziție permanentă, adresată cu precădere tîranilor cooperatori, cu tema: *Cartea în sprijinul producției agricole*. Pe aceeași temă a fost organizat și un fișier tematic. Pentru a apropia cartea de specialitate de locul de muncă și a înlesni documentarea rapidă am organizat două biblioteci mobile la sectorul zootehnic și la grădina de legume, cu multă grijă pentru alegerea unor lucrări corespunzătoare și pentru îmbunătățirea lor, pe măsura intrării în bibliotecă a unor noi lucrări din aceste domenii.

În sezonul lucrărilor agricole, cînd cititorii dispun de mai puțin timp liber pentru lectură, biblioteca s-a orientat spre popularizarea lucrărilor agricole de imediată actualitate sau a unor articole din presă, organizîndu-se uneori, în mod operativ, și lecturi în grup.

În planificarea acțiunilor de propagandă a cărții agrozootehnice am pornit de la planul de producție al C.A.P., planificînd, după consultarea specialiștilor din agricultură, acele teme care prezintă cel mai mare interes într-o perioadă sau alta, în funcție de calendarul muncilor agricole și de problemele specifice fiecărui sector de activitate. Formele folosite cu precădere au fost prezentările și recenziile de cărți, seriile tematice, conferințele cu cititorii, de regulă organizate pe brigăzi. Dintre temele abordate, menționăm: întreținerea culturilor (cu referiri speciale la cultura plantelor de cîmb); cultura legumelor timpurii (cu referiri speciale la cultura roșiilor și ardeiului); cultura irigată a legumelor; legumicultura, sursă importantă de venituri; îngrijirea tineretului taurin: furajarea animalelor ș.a.

Dintre cărțile prezentate și discutate pe larg cu cititorii, unele de interes practic imediat, altele privind cultura generală de specialitate, amintim: *Aspecte din zootehnia britanică*; *Zoonoze — boli ale animalelor*; *Aspecte economice ale mecanizării agriculturii*; *Mucegaiuri de pe nutrețuri, dăunătoare sănătății animalelor*; *Metode de irigare*; *Exploatarea sistemului de hidroameliorații* etc. În programul acestor prezentări și discuții au fost incluse și broșurile editate de Casa agronomului din Timișoara, înfățișînd rezultatele cooperativei agricole de producție și ale întreprinderilor agricole din județul Timiș. Menționăm cîteva asemenea titluri: *Cultura sfelei furajere, la S.E.A. Lovrin și I.A.S. Timișoara*; *Cultura porumbului la C.A.P. Lenauheim și Jimbolia*; *Din experiența fermei pomicole a C.A.P. Honorici* etc.

Am mai aminti, ca pe un model de acțiune reușită, consfătuirea cu cititorii: „Cartea în sprijinul producției”. Consfătuirea a fost pregătită din timp prin diferite acțiuni: liste de recomandare și prezentări de cărți (*Cultura legumelor timpurii, Ingrășarea tineretului taurin, Furajarea animalelor, Combaterea dăunătorilor, Primul ajutor la fătare, Legumicultura, sursă importantă de venituri, Indrumări practice privind protecția plantelor și ABC-ul în creșterea animalelor*).

Nici formele agitației vizuale nu sînt neglijate. Planul de producție al C.A.P. și situația acordului global se află expuse și la bibliotecă. De asemenea, a fost realizat un panou cu fotografiile ale cititorilor fruntași din rîndurile cooperativitorilor. Prin formele la care ne-am referit și prin altele pe care nu le-am mai trecut în revistă, Biblioteca comunală din Găvoajda încearcă să-și integreze activitatea în programul general al comunei de ridicare a competenței profesionale a lucrătorilor din agricultură, contribuind astfel la îndeplinirea sarcinilor ce ne revin în lumina indicațiilor trasate de partid și subliniate la Conferința Națională a partidului, în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu: „Un element esențial al creșterii noastre economice îl va constitui dezvoltarea intensivă a agriculturii, ramură de bază a economiei noastre naționale”.

(Urmare din pag. 321)

cinile edilitar-gospodărești și de producție ale municipiului Buzău și Legalitatea socialistă.

Și în privința intensificării propagandei cărții științifico-tehnice pot fi notate câteva acțiuni remarcabile.

În perioada 20—30 mai a fost organizată decada cărții tehnico-științifice (în program: consfătuiri cu cititorii, întâlniri cu redactorii Editurii tehnice, expoziții de carte). În afara acțiunilor cu cartea tehnică mai trebuie reținute și acțiunile ce interferează zona politicului, fiind programate manifestări cu cartea din domeniul științei conducerii, al organizării producției și al planificării, și chiar tratînd despre etica muncii.

Ieșind dintre ziduri, la propriu, biblioteca este prezentă cu aceste manifestări în fabrici, întreprinderi, pe șantiere, în mijlocul oamenilor muncii. Există chiar un plan special trimestrial pentru popularizarea cărții științifice și tehnice în întreprinderile de construcții buzoiene (Șantierul 6 Construcții și I.C.M.J. Buzău).

I. TAUTU

Dezrobirea țiganilor (1878). Pictură de Theodor Aman. (Biblioteca Academiei. Cabinetul de

REVOLUȚIA ROMÂNĂ DE LA 1848

piatră
de
hotar
în
istoria
poporului
nostru

George SMIRCEA

cercetător științific
la Institutul de studii istorice
și social-politice de pe
Îngă C.C. al P.C.R.

Eveniment de însemnătate excepțională în istoria poporului român, care a dat o lovitură zdrobitoare orânduirii feudale, pregătind terenul pentru împlinirea principalelor deziderate ale maselor populare din cele trei țări române — desființarea iobăgiei, împroprietărirea țăranilor, libertăți democratice, unirea tuturor românilor într-un stat național unitar, democratic și independent, Revoluția din 1848 a marcat o etapă importantă în procesul de formare și dezvoltare a României moderne.

Izbucnită din incandescența contradicțiilor de la cumpăna feudalismului cu capitalismul, din exploatarea și împilarea maselor largi ale poporului, revoluția română de la 1848 își avea rădăcinile adânc împlintate în realitățile țărilor române și răspunderea unor imperative majore cu trecut istoric clar și cu perspectivă. Nicolae Bălcescu sublinia, foarte semnificativ, că revoluția română de la 1848 nu a fost un fenomen „efemer, fără trecut și viitor, fără altă cauză decât voința întâmplătoare a unei minorități sau mișcare general europeană. Revoluția generală fu ocazia, iar nu cauza revoluției române. Cauza ei se pierde în zilele veacurilor. Uneltorii ei sînt optsprezece veacuri de trude, suferințe și lucrare a poporului român asupra lui însuși”.

Desfășurată în cadrul social-istoric al țărilor române, asupra cărora își puseseră adânc amprenta veacurile de asuprire feudală, de opresiune din partea marilor imperii retrograde, Revoluția de la 1848 a afirmat cu o mare vigoare dezideratele fundamentale social-politice și național-eliberatoare ale poporului român. Aceste deziderate sînt magistral sintetizate de Nicolae Bălcescu — figura cea mai reprezentativă, sufletul revoluției — într-una din scrisorile sale adresate de la Paris lui A. G. Golescu: „Programul era dezvoltarea progresivă a revoluției din 1821. Organizarea democrației și eliberarea țăranului, împroprietărindu-l. Într-un cuvînt, trebuia făcută o *revoluție democratică și socială*. Acesta a fost scopul nostru, programul din 1848”. Bălcescu preciza apoi că: „Odată înfăptuită această revoluție, ne mai rămîneau de făcut alte două revoluții: o revoluție pentru *unitatea națională* și mai tîrziu, pentru *independența națională*, ca în felul acesta națiunea să reintre în posesia deplină a drepturilor sale naturale”.

Dezvoltarea capitalismului pe teritoriul țării noastre impunea, așadar, cu necesitate revoluției două sarcini speciale, a căror realizare era menită să propulseze societatea românească spre noi trepte de progres. Trecerea de la orînduirea feudală la cea capitalistă nu se putea face într-un timp scurt decît prin destrămă-

rea marii proprietăți funciare feudale și improprietărea țăranilor. Pe de altă parte, era necesară formarea unei largi piețe interne care să cuprindă întreg teritoriul locuit de poporul român și să constituie un singur stat național independent.

Înfăptuirea unirii și cucerirea independenței naționale a poporului român reprezentau preocuparea permanentă a tuturor exponenților luptei sale revoluționare. Voința de unire a poporului român a fost exprimată cu limpezime și ardoare în timpul revoluției. Formularea deschisă a ideii necesității unirii într-un stat național unitar și independent apare în documentul program elaborat la Brașov, *Prințipiile noastre pentru reformarea patriei, în Dorințele partidei naționale în Moldova*, în care Mihail Kogălniceanu, incluzând postulatele unirii Moldovei cu Țara Românească considera acest obiectiv drept „cheia bolții, fără care s-ar prăbuși tot edificiul național”, în cerința participanților la marea adunare de la Blaj din 3/15 mai 1848, a căror voință a răsunat ca un singur glas: „Noi vrem să ne unim cu Țara”.

Propunându-și astfel de obiective, Revoluția de la 1848 a deschis drumul unor mari prefaceri și transformări în structura societății, al înfăptuirii unor idealuri fundamentale ale poporului nostru.

Ea a aprins flacăra spiritului revoluționar în țările române, a dezvoltat și mai puternic conștiința de sine a poporului român, convingerea locuitorilor celor trei state românești asupra necesității unirii în cadrul frontierelor aceluiași stat.

Problemele de natură socială, economică, politică și culturală incluse în programele revoluției dovedesc că revoluționarii de la 1848, întregul popor român, care i-a sprijinit în acțiunile lor, formând baza de masă a revoluției, n-au urmărit o simplă atenuare a racilelor societății existente atunci, ci o profundă prefacere înnoitoare, înlăturarea orfindurii feudale învechite care constituia o frînă în înfăptuirea năzuințelor de emancipare socială și națională ale poporului român. În același timp, faptul că aceste țeluri au fost înscrise pe steagurile mișcării revoluționare atât în Moldova, cât și în Țara Românească și în Transilvania a exprimat pregnant caracterul ei unitar profund național, comunitatea de idealuri și aspirații care-i unea pe fiil unui unic popor, în pofida vremelniceilor și firavelor notare despărțitoare.

Revoluția de la 1848 din cele trei țări române — aparent înfrântă, dar biruitoare prin consecințele ei — reprezintă una din paginile cele mai mișcătoare ale istoriei naționale, dovedind, prin spiritul de jertfă al-maselor, al celor mai buni

Programul de la Islaz. Foarte vointantă

fii ai țării, voința de libertate a poporului român. Ea a ascuțit spiritul revoluționar al maselor, care au luptat cu și mai mult avânt pentru sfărîmarea exploatareii feudale și pentru înfăptuirea unității și independenței naționale.

La numai 11 ani de la Revoluția de la 1848 s-a înfăptuit unirea Moldovei cu Țara Românească — rod al luptei duse de masele populare, de cărturarii patrioți ai timpului, eveniment care a marcat un moment istoric de importanță crucială în viața poporului român, punctul de plecare în formarea statului național unitar. Unirea de la 1859 și reformele care i-au urmat au asigurat condiții pentru dezvoltarea industriei naționale, a activității științifice și culturale, pentru extinderea relațiilor capitaliste, pentru accelerarea progresului economic și social al României.

După Revoluția de la 1848, în întreaga țară, în cetatea Carpaților și la porțile Dunării, clocotul revoluției milioaneilor de români asupriți și dorința de desăvîrșire a revoluției, în care poporul își pusese atîta nădejde, aveau să se nască noi forțe, mereu mai puternice, mai bine organizate, care vor purta peste ani și decenii flăcările lui 1848, spre a făuri marile obiective sociale și naționale eliberatoare. Telurile pentru care au luptat generațiile de la 1848 — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — „au fost preluate, amplificate și ridicate pe noi trepte de poporul nostru corespunzător cerințelor dezvoltării societății. Odată cu extinderea relațiilor de producție capitaliste, pe arena social-politică a României a apărut clasa muncitoare, căreia istoria i-a hărăzit misiunea de conducător al maselor în lupta pentru eliberarea de exploatare și asuprire, pentru realizarea transformării revoluționare socialiste a țării”.

Prin cucerirea întregii puteri politice de către clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea muncitoare, Partidul Comunist Român a devenit forța conducătoare a vastei reinnoiri revoluționare a societății românești.

Gîndurile și idealurile revoluționarilor de la 1848, prin activitatea susținută a poporului nostru, condus de Partidul Comunist Român, au început să devină realitate. Partidul comunist a știut să se fixeze asupra fundamentalelor probleme care erau imperative ale propășirii națiunii: lichidarea înapoierii economice moștenite de la regimul capitalist, crearea unei industriei naționale puternice, așezarea agriculturii pe baze socialiste, înfăptuirea re-

voluției culturale, creșterea nivelului de trai al maselor, situarea României în rîndul statelor socialiste, prin promovarea unor relații avansate proprii lumii socialiste, afirmarea forței creatoare a poporului și a independenței țării în cadrul statelor lumii. Partidul comunistilor angaja astfel națiunea română într-una din cele mai mari misiuni din cite a avut vreodată acest popor, misiune capabilă să genereze și să stimuleze entuziasm, pasiune și infinite resurse creatoare, constructive: făurirea civilizației socialiste, operă fundamentală, de mare amploare istorică.

Pentru prima dată în istoria țării, statul, știința și cultura — cerințe formulate și de conducătorii revoluționari de la 1848 — stau în slujba maselor muncitoare. De peste două decenii, poporul nostru, partidul comunistilor i-a deschis larg orizontul unei noi ere, în care viața economică, socială și culturală, concepția despre stat și democrație, despre putere, despre conducători și mase au răsturnat unghiurile de judecare a valorilor acestor noțiuni în trecut. În epoca orînduirii socialiste s-a înfăptuit principiul domniei poporului în stat, s-a realizat profetia atît de îndrăzneată a lui Nicolae Bălcescu, care visa la o vreme cînd poporul să nu mai aibă stăpîni pe cap. În prezent, toți cei ce muncesc de la oraș și sate, cu brațele și cu mintea, sînt adevărații stăpîni ai avuției naționale, ai tuturor bunurilor pe care le creează prin efortul lor constructiv. Masele populare au fost nu numai martorele afirmării democrației socialiste, ci și făuritorii și beneficiarii acestor prefaceri.

Socialismul a realizat idealurile de independență națională și suveranitate a poporului. Țara noastră — România socialistă — este un stat independent și suveran. Ea reprezintă o cucerire sfîntă pentru poporul nostru, pentru care și-au jertfit singele înaintașii noștri, ea înseamnă materializarea — la dimensiunile superioare ale idealurilor socialiste — a uneia din cerințele revoluționarilor de la 1848, sintetizate foarte pregnant de Nicolae Bălcescu: „libertatea dinlăuntru este fără putință fără libertatea din afară”.

Aniversarea celor 125 de ani, cîți au trecut de la grandioasa epopee națională, se înscrie ca un eveniment de mare însemnătate revoluționară, venerația pentru înaintașii împletindu-se cu entuziasmul participării la opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

FORȚA CUVÎNTULUI SCRIS ÎN REVOLUȚIE

Lidia RAUȘ

Un moment istoric de asemenea vâdincime și vitalitate cum a fost revoluția română de la 1848 se desemnează ca manifestare practică și ca sinteză novatoare în planurile cele mai de căpetenie — social și politic, ideologic și cultural —, fiind, cu drept cuvînt, o punere în mișcare a tuturor resorturilor poporului nostru în serviciul libertății sociale și neatîrnării naționale, al progresului și civilizației patriei. Soriginea ei se identifică, pe de-a ntregul, în realitățile intrinsece ale țării, înainte de toate în datul economic-social, aceleași în linii generale de o parte și de alta a Cetății Carpaților, de la care avea să emane și să se cristalizeze, treptat — în procesul formării națiunii române —, o ideologie unitară în substanța sa, o conștiință națională unică, profund, caracteristică prin afirmarea acelorași dezeritate supreme ale poporului: abolirea servituților feudale și eliberarea țărânilor iobage, dobîndirea de libertăți democratice, scuturarea dominației străine, cișligarea independenței naționale și înfăptuirea unirii.

Multiple căi și mijloace au lucrat pentru a da glas valorilor înaintate pe care le germina și le fundamenta teoretic gîndirea revoluționară pașoptistă, pentru receptarea și transpunerea lor pe terenul înfruntărilor din viața social-politică, potrivit cu spiritul de radicalitate al idealurilor maselor largi, cu imperativele evoluției țării pe făgașul progresului. Cuvîntul scris, presa îndeosebi, dar și cartea, biblioteca s-au constituit în vii instrumente subsumate pregătirii și dinamizării mării opere de emancipare de la jumătatea veacului trecut, urmînd aceeași cunoscută traiectorie a revoluției. Era vorba, nu numai de îndreptarea acestor mijloace spre promovarea unei culturi apte să alimenteze suflul revoluției, ci, mai mult, de concretizarea campaniilor politice directe prin intermediul lor.

Barometrul sensibil al mișcării politice-sociale, presa avea să se detașeze prin

angajarea îndeaproape în susținerea și argumentarea comunității aspirațiilor sociale și naționale, în strîngerea legăturilor dintre cele trei provincii ale patriei, în cunoașterea trecutului istoric al poporului nostru, formă politică de exprimare, de manifestare a conștiinței naționale. Mai cu seamă după 1840, se înregistrează o proliferare a publicațiilor periodice și o extindere a profilului lor tematic. *Dacia literară* a lui Mihail Kogălniceanu (1840) își propunea să acționeze pentru cultivarea unei literaturi care să fie rodul și oglinda tuturor meștegurilor românești și care să-și extragă seva din istoria și din tradițiile naționale. *Arhiva românească* (1840, 1845), editată tot sub îngrijirea lui Kogălniceanu, va face loc, în coloanele sale, mărturiilor istorice ale trecutului nostru, animînd pe această cale prezentul și perspectiva. Opera ideologică a *Daciei literare* va continua prin *Propășirea* (1844), subintitulată *Foaie științifică și literară*, unde vor vedea lumina tiparului celebra lecție introductivă la cursul de istorie națională din 1843 al lui Kogălniceanu, cuvîntul introductiv la cursul de economie politică al lui Ion Ghica, de la Academia Mihăileană, precum și întiul studiu istoric al lui Nicolae Bălcescu: *Puterea armată și arta militară de la întemeierea Principatului Valahiei și pînă acum*.

La București, *Magazin istoric pentru Dacia* (1845), avînd în frunte pe Nicolae Bălcescu și August Treboniu Laurian, va simboliza, prin titlul său, asemenea *Daciei literare* sau *României* de la 1838, aspirațiile unice ale unuia și aceluiași popor, ale Daco-României, purtînd pece-tea ideilor lui Nicolae Bălcescu dintr-o serie de studii ale sale tipărite aici: *Cuvînt preliminaru despre izvoarele istoriei românilor* (1845); *Puterea armată și arta militară la moldoveni în timpurile mării lor* (1846); *Campania românilor în contra turcilor de la anul 1595* (1847) ș.a.

Iar peste Carpați, *Gazeta de Transilvania*, cu veche apariție, alături de *Foaie*

pentru minte, inimă și literatură, animate de George Barițiu, apoi *Organul luminării* scos de Timotei Cipariu și devenit în timpul revoluției *Organul național*, se făceau ecoul dezideratelor sociale și naționale ale maselor din această parte a țării, ale revoluției române în ansamblul său.

În timpul furtunosului an 1848, se vor distinge, prin rolul îndeplinit, asemenea organe de presă ca *Poporul suveran*, la care vor colabora Nicolae Bălcescu, Dimitrie Bolintineanu, Cezar Bolliac, Grigore Alexandrescu ș.a. și care avea să reprezinte în modul cel mai combatant fondul însuși al ideologiei revoluției, așa cum era ea proclamată la Islaz: *Învățătorul satului*, redactată de Petrace Poenaru și trecută, în acele zile fierbinți, prin decretul guvernului revoluționar, sub nemijlocita îndrumare a lui Bălcescu, precum și alte publicații editate pe cuprinderea țării.

Atare organe de presă au înregistrat o circulație largă, au pătruns dincolo de barierele artificiale ale provinciei în care erau tipărite, iar unele au publicat — faptul este cu totul sugestiv — materiale ale revoluționarilor de pe tot cuprinsul țării, într-o unică viziune socială și națională, întărind legăturile dintre ei și contribuind la manifestarea în practică a caracterului unitar al marii ridicări de la cumpăna veacului trecut.

De altfel, presa revoluției s-a bucurat de însuși interesul lui Karl Marx, care, în notațiile sale relative la istoria Țărilor Române, reține titlurile gazetelor: *Pruncul român*, *Gazeta de Transilvania* și *Organul luminării*, precum și al publiciștilor Eliade, Rosetti și Aristia.

Societățile politice, factor viguros în pregătirea ideologică a revoluției, vor apela și ele la forța cuvintului scris, conferindu-i funcția de propriu-zisă influențare politică, ba mai mult, vor îmbrăca, unele, haina culturală în scopul acțiunii pe terenul politic. Ni se pare ilustrativă, din unghiul folosirii în acest scop a instituției bibliotecare, *Societatea studenților români din Paris*, întemeiată în decembrie 1845 și condusă de Ion Ghica, un adevărat centru revoluționar român, care unea revoluționari și din Moldova și din Muntenia: Mihail Kogălniceanu, Ion Ionescu de la Brad, A. G. Goleșcu, Scarlat V. Vîrnăv, C. A. Rosetti, Dimitrie Bolintineanu și alții. Cel care a orientat pe un făgaș adînc revoluționar această Societate, în intervalul 1846 — martie 1848, cînd s-a aflat la Paris, a fost Nicolae Bălcescu. *Societatea studenților români din Paris* a întemeiat, în 1846, o bibliotecă, ce declară deschis țelul promovării obiectivelor Societății. Scarlat V. Vîrnăv, în bro-

șura: „*Biblioteca română din Paris fundată în anul 1846* (Paris, Edouard Baurtruche, 1846. 13 p.), scria fără echivoc: „Socotesc de prisos a mă sili să dovedesc folosul însemnat ce poate să aducă în viitorime o asemenea instituție; însă nu mă pot opri de a nu rosti în public cît de mult rîvnesc să văd lucrul acesta împlinit după cuviința lui; și aceasta mai virtos că sînt încredințat că poate mult să contribuie la dobîndirea rezultatelor dorite de Societatea noastră“. Și mai departe: „Cît ne este de trebuință un asemenea lucru, numai noi putem a-l simți mai bine, noi cari venim să creștem aici, pentru ca să ne întoarcem pe urmă în țară, să aducem mîngiere bătrînilor noștri, cari, presimțind oarecum noua epocă în care au intrat țările noastre, nu cruță nimic spre a ne face vrednici de dînsa“.

Profilul colecțiilor Bibliotecii denotă, la rîndul său, foarte direct, călăuzirea în așa fel a stăruințelor acesteia încît învățăturile și cunoștințele dobîndite de românii aflători la Paris să fie puse în lucrare „spre întîmpinarea nevoilor de față ale țării noastre“. În afara literaturii de specialitate și a presei românești, anunța Scarlat Vîrnăv, „vom adăuga Biblioteca română cu o colecție cît se va putea mai completă de cei mai însemnați autori vechi și moderni, atîngători mai cu seamă de ramura studiilor literare, morale și politice“.

Însesi organizarea spațiului Bibliotecii și programul ei de lucru erau adecvate efervescenței și strîns corelate cu cartea. Potrivit proiectelor lui Scarlat Vîrnăv, aceasta trebuia să cuprindă: „1. Biblioteca cu cabinet de studii; 2. Residența Societății studenților români cu cancelaria ei; 3. Un salon de întîlnire pentru românimea aflătoare la Paris“. Pentru a fi cît mai folositoare, adăuga el, Biblioteca „va fi deschisă, gratis, pentru tot românul și la toată ora, din faptul zilei pînă la 10 1/2 ore seara, îndemnare ce nu se găsește nici la o bibliotecă publică“.

Efectele unei atari întreprinderi n-au întîrziat să se învedereze. Nicolae Bălcescu avea să se arate încîntat de succesul Bibliotecii, căreia îi releva în termeni direcți funcția. „Duhul junimei d-aci — scria el din Paris, la 3 februarie 1847, lui Ion Ghica — încă s-a format bine. Avem acum un cabinet de citire, c-un salon minunat, făcut de Vîrnăv. Aceasta este un centru de adunare al românilor“.

Desfășurarea revoluției impune o rapidă difuzare a unor materiale specifice, corespunzătoare evenimentelor imediate și cerințelor acute ale propagandei di-

recte în mase : foi volante, manifeste, proclamații, circulare, *Monitorul român*, textul Constituției, precum și organele de presă propriu-zise. Nu este vorba numai de o manifestare a dorinței revoluționarilor în această privință, ci de măsuri practice luate prin dispoziții de acum oficiale. Decretul nr. 185 din 6 iulie 1848 al Guvernului provizoriu al Țării Românești prevedea că „Proclamația cea mare a noii Constituții și foaia Monitorului român, fiind de cuviință a se ceti de tot locuitorul în Țara Românească”, exemplarele ei se vor depune la Ministerul Trebilor din Lăuntru, „spre a se împărți nu numai în capitala București și pe la celelalte orașe, dar și pe la toate satele țării...”. Aceluiași Minister i se cerea să aducă acest decret la îndeplinire „înțelegându-se pentru tipărirea cu d. Winterhalder, redactorul Monitorului și cu d. Carcalechi, tipograful îndatorat cu tipărirea proclamațiilor”.

Asupra nivelului propagandei scrise se raporta direct forurilor guvernului revoluționar. Cu titlu de exemplu, vom menționa că un raport din august 1848 al Administrațiunii din Gorj către Ministerul Trebilor din Lăuntru vorbea despre „multele încunoștințări ce s-au făcut de obște atît prin publicații tipărite, prin *Monitorul Românesc* și folie sătești”.

Publicațiilor revoluției din Țara Românească li se conferea rolul de a înflăcăra spiritul revoluționar pe toate meleagurile românești, de a menține vie ideea de triumf a luptei pentru dreptate socială și libertate națională. Această orientare se cuprindea în însăși accepțiunea dată propagandei în cadrul măsurilor pentru salvarea revoluției de urzile reacțiunii. „Nu uitați niciodată — îi scria A. G. Golescu, în iulie 1848, lui Ștefan Golescu — de a trimite din toate proclamațiile și din toate numerile ale Monitorului vreo 200 la Cronstadt (Brașov) și 200 la Hermannstadt (Sibiu), trăgînd vreo 8.000, în loc de 6.000 exemplare, precum se făcea pînă acum. Și trimițîndu-se de fiecare județ atîtea exemplare cîte sate are, mai mult vreo două sute pentru capitala județului, trimiteți și în Moldova vreo cîteva sute, căci altfel cade libertatea Moldovei”.

O pildă mișcătoare de propagare directă și imediată prin scris a spiritului revoluției, de apropiere a cuvîntului tipărit de masele populare au oferit lucrătorii tipografi din București. La manifestația maselor bucareștene de pe Cîmpul Libertății (Filaret) din 15 iunie 1848, ei au adus un teasc de imprimat, au multiplicat și au difuzat pe loc o foaie volantă, care conținea o poezie de emoționantă vibrație revoluționară. *Pruncul român* din 19

iunie 1848 relatează astfel respectivul moment: „Corpul tipografic se înfățișă la această frumoasă serbare cu un teasc mic din ofițina d-lui Kopaining, pus pe un car tras de patru cai împodobiți cu panglici albastre, galbene și roșii, pe care se aflau doi șefi de tipografie, d-nii Kopaining și Winterhalder, stînd înaintea teascului și ținînd în mînă steagul libertății, iar factorul tipografiei lui C. A. Rosetti și Winterhalder sedea înaintea lor, rezemîndu-i. Împrejurul teascului se aflau lucrătorii. Atît afară la Cîmpul Libertății, în toată vremea cît ținuo ceremonia, cît și pe drum, acolo oprindu-se carul de trei ori, și la întoarcerea în palatul guvernial, se tipări în mai multe sute de exemplare următoarea poezie potrivită cu serbarea zilei, care cum ieșise de sub teasc, se împărțea îndată. Iată ce cuprindea ea: „Ce glas măret răsună / Vezi poporul s-adună, / Prin sfința libertate / Se simte fericit. / Și toți se string în brațe, / Căci toți s-au înfrățit. / Cu limba-i de aramă, / Frați, clopotul ne cheamă, / Stindardul libertății / Azi se va consacra; / Unire și frăție / Cu toți vom proclama...”.

Înăbușirea, fizică doar, a revoluției rămîne de la 1848 a însemnat și o violență reprimare a cărții, a tipăriturilor îndobște. Între măsurile constrîngătoare figurează, în Moldova, Ofisul lui Mihail Sturdza către Sfatul ocirmuitor (*Buletin Foaie oficială*, nr. 90, 11 noiembrie 1848), iar în Țara Românească acea Adresă a Căimăcăniei către Secretariatul de stat, urmată de decretul asupra cenzurii (*Buletin oficial al Prințipatului Țării Românești*, nr. 41, 30 aprilie 1849). Era o recunoaștere — nedorită de către reacțiune — a forței de pătrundere și de răscolire, demonstrată atît de direct, a literii scrise în slujba idealurilor revoluției, o recunoaștere a ostilității față de carte în accepțiunea ei autentică. Sub amenințarea „străncniciei pravilelor”, a spectrului ocnei se cerea librarilor, tipografilor, vameșilor, ocirmuitorilor județelor, isprăvnicilor și polițiilor locale, funcționarilor cenzurii să aducă la îndeplinire prevederi dintre cele mai bizare pentru punerea sub obroc a cărții dorite de mase, pentru că — spunea Adresa Căimăcăniei Țării Românești — „tiparul are o influență netăgăduită asupra societății”. Dar așa cum ideile revoluției nu au fost și nu puteau fi învinse, tot astfel cartea militantă, care înflăcăra orizonturile de progres, nu a putut fi înăbușită, opera ei contopindu-se în nestinsa bătălie a celor mulți și înscriindu-se în glorioasele tradiții de luptă revoluționară a poporului nostru — inestimabil tezaur și făclie a împlinirilor socialiste de azi.

STATISTICA BIBLIOTECARĂ

pe anul 1972

Datele statistice pe anul 1972 pun în lumină, în limbajul lor specific, concis și exact, procesul continuu de dezvoltare a sistemului de biblioteci din țara noastră și a activității acestora. Caracterizate printr-o tendință tot mai accentuată de integrare în actualitate, în viața social-economică, politică și cultural-științifică a țării, bibliotecile aparținând diferitelor rețele au înregistrat pe ansamblu însemnate creșteri cantitative ale principalilor indicatori, fapt ce afirmă funcția lor educativă și de informare (vezi tabelele nr. 1 și 2).

Potrivit datelor din tabelul nr. 1, numărul total al bibliotecilor noastre a crescut de la 22 468 de unități, în 1971, la 22 624 de unități, în 1972, înregistrându-se astfel un spor de 156 de unități. Pe categorii de biblioteci, creșterea numărului de unități este mai accentuată la bibliotecile școlare (cu 448 mai multe decât în 1971), ceea ce marchează tendința acestei categorii de biblioteci de a ține pasul dezvoltării largi a învățământului general și de pregătire a cadrelor. Demnă de menționat este de asemenea înființarea, în anul 1972, a 2 biblioteci orășenești și a 5 biblioteci ale cooperăției meșteșugărești. Pe de altă parte, scăderea numărului bibliotecilor documentare (din întreprinderi și instituții) și ale sindicatelor, cu 189 și, respectiv, 112 unități față de 1971 evidențiază transpunerea în practică a unor măsuri preconizate încă din 1971 de forurile tutelare ale acestor

du-se astfel un spor de 156 de unități. Pe categorii de biblioteci, creșterea numărului de unități este mai accentuată la bibliotecile școlare (cu 448 mai multe decât în 1971), ceea ce marchează tendința acestei categorii de biblioteci de a ține pasul dezvoltării largi a învățământului general și de pregătire a cadrelor. Demnă de menționat este de asemenea înființarea, în anul 1972, a 2 biblioteci orășenești și a 5 biblioteci ale cooperăției meșteșugărești. Pe de altă parte, scăderea numărului bibliotecilor documentare (din întreprinderi și instituții) și ale sindicatelor, cu 189 și, respectiv, 112 unități față de 1971 evidențiază transpunerea în practică a unor măsuri preconizate încă din 1971 de forurile tutelare ale acestor

Numărul bibliotecilor și al volumelor aflate în fondurile lor (pe categorii de biblioteci) în 1972

Tabelul nr. 1

Categorii de biblioteci	Număr de unități			Fond de cărți (în mii de volume)		
	1971	1972	Creșteri	1971	1972	Indicele de creștere 1971=100%
TOTAL	22 468	22 624	+156	119008	124074	104,3
Biblioteci republicane	2	2	—	11 010	11 309	102,7
Biblioteci ale instituțiilor de învățămînt superior	47	47	—	13 468	14 316	106,3
Biblioteci documentare (din întreprinderi și instituții)	4 573	4 384	-189	14 826	15 667	105,7
Biblioteci școlare	9 804	10 252	+448	30 948	32 769	105,9
Biblioteci publice — total	8 042	7 939	-103	48 756	50 013	102,6
din care:						
biblioteci municipale și orășenești	223	225	+2	11 078	11 533	104,1
biblioteci comunale	2 704	2 704	—	23 022	23 728	103,0
biblioteci ale sindicatelor	4 919	4 807	-112	13 674	13 627	99,6
biblioteci ale cooperăției meșteșugărești	190	195	+5	985	1 055	107,1
biblioteci pentru copii*	6	8	+2	57	70	122,8

* Biblioteci ale caselor pentru copii.

categoriilor de biblioteci, măsuri ce vizau reorganizarea rețelelor respective și perfecționarea activității lor pe principiul unităților mai mari, cu posibilități sporite de îmborspătare a colecțiilor și, în consecință, mai eficiente, capabile să satisfacă în condiții mai bune cererile de lectură și de informare ale solicitanților lor.

Procesul de regrupare a bibliotecilor, început cu ani în urmă și având drept scop să înlăture treptat fărâmițarea ineficientă a colecțiilor de bibliotecă, a continuat astfel și în 1972, structura bibliotecilor după mărimea fondului de carte deținut prezentându-se sensibil îmbunătățită la sfârșitul anului 1972 (vezi tabelul nr. 3). Potrivit datelor din tabelul nr. 3, numărul bibliotecilor foarte mici, dispunând de colecții de pînă la 1 000 de volume, a scăzut, pînă la sfârșitul anului 1972, la 7 839 de unități (față de 8 158, în 1971), ponderea lor în totalul pe țară micșorîndu-se la 34,6 la sută, față de 35,3 la sută, cît reprezentau la sfârșitul anului 1971. Această scădere a numărului bibliotecilor foarte mici a fost însoțită în același timp de creșterea numărului și ponderii bibliotecilor cu fonduri mai mari, astfel încît, la sfârșitul anului 1972, bibliotecile cu fonduri peste 1 500 de volume reprezentau aproxima-

tiv 2/3 din totalul bibliotecilor. În continuare, vor fi necesare noi eforturi pentru regruparea bibliotecilor foarte mici, numărul acestora rămînd totuși destul de ridicat.

Curba ascendentă a creșterii fondurilor de cărți ale bibliotecilor a cunoscut și în 1972 valori apreciable. Astfel, sporul efectiv al colecțiilor pe ansamblul sistemului a fost de 5 066 000 de volume (4,3 la sută) față de 1971. Pe categorii de biblioteci, creșterile cele mai mari au fost înregistrate de: bibliotecile instituțiilor de învățămînt superior — de la 13 468 000 la 14 316 000 de volume, respectiv cu 6,3 la sută mai mult decît în 1971; bibliotecile școlare — de la 30 948 000 la 32 769 000 de volume, respectiv cu 5,9 la sută față de 1971; bibliotecile documentare din întreprinderi și instituții — de la 14 826 000 la 15 667 000 de volume respectiv un spor de 5,7 la sută față de 1971. Creșterea însemnată a colecțiilor bibliotecilor a permis ca în 1972 numărul mediu al volumelor ce revin la o bibliotecă să înregistreze ușoare creșteri, față de 1971, așa cum se poate vedea în tabelul nr. 4.

Indicatorii de activitate a bibliotecilor noastre — numărul persoanelor înscrise ca cititori ai bibliotecilor și numărul cărților difuzate acestora — se prezintă cu valori ce indică pe ansamblu o creștere față de

Numărul cititorilor și al volumelor eliberate, pe categorii de biblioteci, în 1972 Tabelul nr. 2

CATEGORIA DE BIBLIOTECI	Cititori înscrși			Volumeliberate			Indicele de lectură (volumeliberate la un cititor)
	1971 (în mii de persoane)	1972 (în mii de persoane)	Indicele de creștere (1971=100%)	1971 (în mii)	1972 (în mii)	Indicele de creștere (1971=100%)	
TOTAL	8 016	8 164	101,8	80 563	81 228	100,8	10
Biblioteci republicane	53	40	75,4	1 849	1 675	90,5	42
Biblioteci ale instituțiilor de învățămînt superior	195	200	102,5	11 749	11 874	101,0	60
Biblioteci documentare (din întreprinderi și instituții)	730	803	110,0	5 485	5 926	108,0	7
Biblioteci școlare	2 418	2 525	104,4	17 943	18 379	102,4	7
Biblioteci publice — total	4 620	4 596	99,4	43 537	43 374	99,6	9
din care: biblioteci municipale și orășenești	796	820	103,0	14 445	14 797	102,4	18
biblioteci comunale	2 605	2 525,5	96,9	22 203	21 676	97,6	9
biblioteci ale sindicatelor	1 089	1 114	102,2	5 787	5 799	100,2	5
biblioteci ale cooperației meșteșugărești	125	132	105,6	1 011	1 013	100,1	8
biblioteci pentru copii	5	4,5	90,0	91	89	97,8	20

1971. Potrivit tabelului nr. 2, totalul cititorilor înscrși în 1972 a fost de 8 164 000, cu 148 000 de persoane mai mult decât în 1971, ceea ce reprezintă o creștere de 1,8 la sută. În 1972, bibliotecile au eliberat cititorilor lor un număr de 81 228 000 de volume, cu 665 000 de volume mai mult decât în 1971 (indice de creștere față de 1971 : 100,8 la sută). Pe categorii de biblioteci, creșterea cea mai remarcabilă a numărului de cititori a fost înregistrată de bibliotecile documentare din întreprinderi și instituții, fapt cu semnificații deosebite având în vedere rolul tot mai important pe care îl au aceste biblioteci în sprijinirea directă a producției, a realizării cu succes a sarcinilor de plan ale actualului cincinal. În bibliotecile documentare — tehnice și de alte specialități — din întreprinderi și instituții numărul cititorilor a crescut în 1972 cu 73 000 față de 1971, respectiv cu 10 la sută, iar numărul cărților eliberate, cu 441 000 de volume, respectiv cu 8 la sută.

Date statistice mai amănunțite prezentăm, în tabelul nr. 5, asupra rețelei bibliotecilor publice de stat pe județe, separat pentru mediul urban și pentru mediul rural. La o primă privire, tabloul sintetic al indicatorilor de dotare și de activitate înregistrați în rețea aduce, pe lângă nota generală a unor valori ce se mențin ridicate, o variație sensibilă între județe. La bibliotecile din mediul urban, nota obișnuită o dau creșterile

pe ansamblul rețelei, la fondul de publicații (spor față de 1971 : 455 000 de volume) și la numărul cărților difuzate (în 1972, cu 352 000 de volume mai mult ca în 1971), precum și menținerea indicelui de lectură la valori multumitoare (media pe rețea : 18 volume eliberate unui cititor). Se înregistrează însă diferențe mari, între județe, în privința indicelui de intensitate a lecturii populației, numărul cărților difuzate la un locuitor variind între 3,7 volume, în județul Harghita, și 0,5 volume în județul Brăila. La acest indice, valori superioare au fost înregistrate în județele Vrancea (3,4), Botoșani și Vâlcea (3,3), Bihor și Suceava (3,2). Aceleași mari diferențe se întindesc și în privința indicelui de circulație a fondului, unde în județe ca Iași și Prahova și Municipiul București fondul de publicații a circulat de 2 ori, pe când în județe ca Ialomița, Ilfov, Mehedinți și Sălaj circulația nu a depășit valoarea de 0,8. Cu excepția județului Mehedinți, unde Biblioteca municipală din Drobeta—Turnu Severin posedă importante fonduri tradiționale, în celelalte județe explicația indicelui de circulație scăzut trebuie căutată fie în ritmul redus al înprospătării colecțiilor, fie — mai degrabă — în procesul foarte lent de eliminare din colecții a literaturii depășite, a fondului mort, fără putere de circulație, care grevează în bibliotecile de acest tip asupra activității curente de

Numărul bibliotecilor după numărul volumelor existente la sfârșitul anului 1972 Tabelul nr. 3

Categorii de biblioteci (după numărul volumelor existente la sfârșitul anului 1972)	Numărul bibliotecilor — total —	din care :		
		biblioteci școlare	biblioteci documentare	biblioteci publice
<i>Număr de biblioteci</i>				
TOTAL	22 624	10 252	4 384	7 939
Până la 500 de volume	4 714	1 610	1 705	1 399
501 — 1 000 „ „	3 125	1 460	656	1 009
1001 — 1 500 „ „	2 635	1 562	423	650
1501 — 3 000 „ „	4 514	3 039	614	860
3001 — 5 000 „ „	1 867	897	293	677
5001 — 10 000 „ „	3 267	910	348	2 008
10001 — 50 000 „ „	2 369	771	310	1 279
Peste 50 000 „ „	133	3	35	57
<i>În procente</i>				
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0
Până la 500 de volume	20,8	15,7	38,9	17,6
501 — 1 000 „ „	13,8	14,3	15,0	12,7
1001 — 1 500 „ „	11,6	15,2	9,6	8,2
1501 — 3 000 „ „	20,0	29,7	14,0	10,9
3001 — 5 000 „ „	8,3	8,7	6,7	8,5
5001 — 10 000 „ „	14,4	8,9	7,9	25,3
10001 — 50 000 „ „	10,5	7,5	7,1	16,1
Peste 50 000 „ „	0,6	*)	0,8	0,7

*) sub 0,1

împrumut de publicații. În sfârșit, variații foarte mari prezintă procentajul atragerii locuitorilor ca cititori ai bibliotecilor municipale și orașenești: în județul Vâlcea, 47 la sută, în județul Harghita, 30,1 la sută, pe când în județe ca Brăila, Hunedoara, Ialomița și Teleorman atragerea populației ajunge, respectiv, abia la 3,9 la sută, 7 la sută, 7,2 la sută și 7,6 la sută. Pentru bibliotecile din mediul rural este de notat, pe lângă creșterea constantă a fondului de publicații (spor pe rețea față de anul 1971: 706 000 de volume), menținerea unor diferențe sensibile între județe la aceiași indicatori — intensitatea lecturii populației, circulația fondului și atragerea la lectură a populației. În plus, dotarea cu cărți a populației este încă diferită de la un județ la altul; de pildă, în județe ca Brașov, Harghita, Hunedoara și Vaslui numărul de volume ce revin unui locuitor, din fondul bibliotecilor comunale, atinge valori de peste 2,5, pe când în județele Buzău, Dîmbovița, Dolj, Ialomița, Ilfov, Olt și Prahova acest indice nu atinge încă 1,5 volume la un locuitor.

Cele câteva observații făcute aici în privința diferențelor care există între județe atrag atenția asupra potențialului

ridicat al activității bibliotecare ce se desfășoară în unele părți ale țării și atestă, pe baza datelor cantitative, procesul de continuă dezvoltare a rețelei de biblioteci publice de stat. De asemenea, studierea comparativă a situației în diferite județe oferă comitetelor de cultură și educație socialistă, ca și lucrătorilor din biblioteci, un prilej de analiză, pe de o parte pentru a scoate în evidență realizările meritorii, iar pe de altă parte, pentru aflarea cauzelor care au determinat anumite stagnări în dezvoltarea activității. În acest fel, comitetele județene de cultură și educație socialistă vor dispune de date pe baza cărora vor putea fi fundamentate măsuri concrete în vederea îmbunătățirii activității și ștergerii decalajelor existente. Și tot astfel, măsurile preconizate de Consiliul Culturii și Educației Socialiste pentru perfecționarea activității cultural-educative de masă și, în cadrul acesteia, a activității bibliotecilor publice, vor putea găsi, pe planul fiecărui județ, condiții care să permită afirmarea rolului tot mai important ce revine bibliotecilor în ansamblul activității cultural-educative și de informare.

Tabela nr. 4

Creșterea numărului mediu de volume (fond de cărți) ce revin de o bibliotecă

CATEGORIA DE BIBLIOTECI	Număr mediu de volume ce revin de o bibliotecă (în mii)		Indice de creștere (1971=100%)
	1971	1972	
TOTAL	5 296	5 484	103,5
Biblioteci republicane	5 505	5 654	102,7
Biblioteci ale instituțiilor de învățământ superior	286	305	106,6
Biblioteci documentare (din întreprinderi și instituții)	3,24	3,57	110,1
Biblioteci școlare	3,15	3,19	101,2
Biblioteci publice — total	6,06	6,30	103,9
din care :			
biblioteci municipale și orașenești	49,60	51,25	103,3
biblioteci comunale	8,51	8,77	103,0
biblioteci ale sindicatelor	2,77	2,83	102,1
biblioteci ale cooperăției meșteșugărești	5,18	5,41	104,4
biblioteci pentru copii	9,50	8,70	91,5

Nr. crt.	JUDEȚUL	MEDIUL URBAN									
		Număr de biblioteci	Fond de cărți (în mii de volume)	Cresțeri (scăderi) față de 1971 (în mii de volume)	Indice de dotare cu cărți (nr. de cărți/cap de locuitor)	Cărți difuzate (în mii de volume)	Indice de intensitate a lecturii populației (cărți difuzate la un locuitor)	Indice de circulație a fondului	Indice de lectură	Numărul cititorilor înscriși (persoane fizice)	Procent de atragere a populației
1	Alba	9	253	+12	1,6	246	1,6	0,9	12	21 342	14,0
2	Arad	8	429	+ 4	2,1	472	2,3	1,1	20	23 918	11,7
3	Argeș	5	290	+15	2,0	285	1,9	0,9	18	15 429	10,7
4	Bacău	7	396	+14	1,9	459	2,2	1,1	21	21 627	10,3
5	Bihor	8	575	+34	2,8	642	3,2	1,1	22	28 302	14,1
6	Bistrița-Năsăud	4	121	+32	2,4	116	2,3	0,9	13	9 016	18,2
7	Botoșani	4	165	+11	2,0	274	3,3	1,6	19	14 159	17,5
8	Brașov	8	430	+22	1,4	491	1,6	1,1	16	30 081	10,0
9	Brăila	2	124	+ 1	0,7	80	0,5	0,6	13	6 174	3,9
10	Buzău	2	128	+10	1,3	196	1,9	1,5	18	10 598	10,7
11	Caraș-Severin	6	212	+11	1,3	229	1,4	1,0	12	18 760	11,5
12	Cluj	5	379	+22	1,1	589	1,7	1,5	21	27 936	8,4
13	Constanța	8	314	+24	1,1	519	1,9	1,6	16	31 501	11,5
14	Covasna	5	129	+ 9	2,0	131	2,0	1,0	15	8 877	14,0
15	Dimbovița	5	163	+ 2	1,9	237	2,8	1,4	14	16 577	20,1
16	Dolj	5	265	- 5	1,1	377	1,6	1,4	17	21 699	10,9
17	Galați	4	421	+21	1,8	449	1,9	1,0	20	22 214	9,8
18	Gorj	5	120	+11	1,5	125	1,6	1,0	13	9 961	13,1
19	Harghita	10	243	+20	2,6	347	3,7	1,4	12	27 985	30,1
20	Hunedoara	8	306	- 2	0,9	418	1,3	1,3	19	22 414	7,0
21	Ialomița	4	145	+ 7	1,6	113	1,2	0,7	17	6 492	7,2
22	Iași	4	305	+12	1,3	616	2,7	2,0	20	30 072	13,6
23	Ifov	4	159	+ 9	1,8	132	1,5	0,8	16	8 131	9,3
24	Maramureș	7	289	+14	1,5	314	1,6	1,0	17	18 370	9,7
25	Mehedinți	5	200	+ 4	2,1	175	1,8	0,8	15	11 682	12,5
26	Mureș	6	581	+21	2,7	556	2,6	0,9	21	26 232	12,6
27	Neamț	4	179	+20	1,4	231	1,8	1,2	21	10 976	8,8
28	Olt	5	161	+10	1,7	194	2,0	1,2	15	13 137	14,2
29	Prahova	11	389	+44	1,2	815	2,5	2,0	20	40 814	12,8
30	Satu-Mare	4	147	+14	1,1	260	2,1	1,7	19	13 955	11,3
31	Sălaj	4	142	+11	2,9	93	1,9	0,6	13	7 322	15,3
32	Sibiu	7	480	+36	2,1	452	1,9	0,9	19	23 831	10,4
33	Suceava	8	425	+26	3,0	454	3,2	1,0	20	22 468	15,9
34	Teleorman	5	189	+ 7	1,7	134	1,2	0,7	17	8 087	7,6
35	Timiș	6	605	+53	2,1	683	2,4	1,1	20	34 934	12,6
36	Tulcea	5	101	+ 6	1,4	172	2,4	1,7	18	9 525	13,3
37	Vaslui	4	208	+10	2,0	282	2,7	1,3	20	14 001	13,4
38	Vâlcea	8	285	+24	3,4	276	3,3	0,9	7	39 202	47,0
39	Vrancea	5	147	- 2	1,8	268	3,4	1,8	29	9 220	11,7
40	Municipiul București	1	935	-42	0,6	1896	1,2	2,0	23	83 085	5,5
TOTAL : MEDIE PE ȚARĂ		225	11 533	+455	1,5	14 797	1,9	1,2	18	820106	10,7

publice de stat pe anul 1972

MEDIUL RURAL

Număr de biblioteci comunale	Fond de cărți (în mii de volume)	Creșteri (scăderi) față de 1971 (în mii de volume)	Indice de dotare cu cărți (nr. de cărți /cap de locuitor)	Cărți difuzate (în mii de volume)	Indice de intensitate a lecturii populației (cărți difuzate la un locuitor)	Indice de circulație a fondului	Indice de lectură	Numărul cititorilor înscrși (persoane fizice)	Procent de atragere a populației	Număr de cărți difuzate de o bibliotecă comună (în mii de volume)
67	555	+19	2,2	600	2,4	1,0	9,7	61 740	25,5	8,2
67	648	+41	2,2	519	1,7	0,8	8,7	58 994	20,3	9,6
94	680	+27	1,5	633	1,4	0,9	8,9	70 529	16,1	7,2
80	763	+ 4	1,7	652	1,4	0,8	8,9	73 225	16,3	9,5
87	929	+64	2,2	672	1,6	0,7	8,0	81 574	19,8	10,6
53	417	- 5	1,7	534	2,2	1,2	8,9	59 714	25,5	7,8
69	816	+13	2,0	708	1,7	0,8	9,3	75 380	18,8	11,8
43	464	+21	2,5	306	1,7	0,6	8,8	34 690	19,2	10,7
41	398	+13	1,9	266	1,2	0,6	8,0	33 224	16,0	9,7
83	562	+24	1,3	665	1,6	1,1	8,1	81 333	19,7	6,7
67	501	-29	2,4	431	2,0	0,8	8,2	52 344	25,4	7,4
74	698	+21	2,0	811	2,3	1,1	8,6	93 320	27,3	9,4
49	434	+13	1,7	380	1,5	0,8	9,1	41 400	16,5	8,8
33	309	+ 6	2,4	207	1,6	0,6	8,0	25 850	20,8	9,3
69	519	+26	1,4	777	2,1	1,4	8,5	90 431	24,6	7,5
95	727	+65	1,4	619	1,2	0,8	7,3	84 203	17,0	7,6
56	478	+ 9	1,5	508	1,6	1,0	9,6	52 522	17,0	8,5
64	442	+16	1,8	432	1,7	0,9	8,0	53 969	22,0	6,9
49	534	+20	2,5	415	2,0	0,7	8,6	47 848	23,1	10,8
57	499	+20	2,6	405	2,2	0,8	9,3	43 169	22,5	8,7
55	431	+12	1,4	349	1,2	0,8	8,9	39 177	13,4	7,8
85	901	+14	1,9	766	1,6	0,8	8,6	88 374	18,9	10,6
125	1022	+ 7	1,4	769	1,0	0,7	8,1	94 280	13,1	8,1
62	482	+30	1,7	459	1,6	0,9	8,6	52 842	19,1	7,7
59	455	+39	2,0	362	1,5	0,7	8,5	42 117	18,5	7,7
91	884	+18	2,2	731	1,8	0,8	8,3	87 223	22,3	9,7
70	653	+11	1,6	698	1,7	1,0	8,8	79 161	20,2	9,3
96	614	+15	1,4	683	1,6	1,1	9,0	75 759	18,4	6,3
86	632	+43	1,4	711	1,5	1,1	9,4	75 083	16,8	7,3
56	468	+26	1,8	438	1,7	0,9	8,3	52 366	20,5	8,3
54	433	+ 9	1,9	492	2,2	1,1	7,6	64 348	29,0	8,0
55	454	-23	2,0	349	1,6	0,7	8,9	39 204	18,0	8,2
90	911	+26	1,8	917	1,8	1,0	9,3	98 552	20,3	10,1
84	669	+13	1,5	576	1,3	0,8	7,6	75 533	17,3	7,9
76	850	+16	2,4	768	2,2	0,9	8,5	90 110	25,8	11,1
43	289	-26	1,5	249	1,3	0,8	8,6	28 872	15,8	6,7
71	1 020	+19	2,8	662	1,8	0,6	6,3	104 431	28,8	14,3
78	554	+38	1,7	527	1,6	0,9	8,7	60 215	19,3	7,1
59	493	+11	1,6	509	1,7	1,0	9,5	53 407	17,9	8,3
12	137	+19	1,3	118	1,1	0,8	13,1	8 963	8,6	11,4
2 704	23 728	+706	1,8	21 676	1,6	0,9	8,5	2 525 476	19,9	8,7

CENTRUL DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE PENTRU AGRICULTURĂ ȘI SILVICULTURĂ (CIDAS)

Dr. doc. șt. I. TRIFU
director al CIDAS

In domeniul agriculturii, producția de documente este greu de estimat. Pe plan internațional, experții apreciază la 250 000—300 000 numărul de documente publicate interesând agricultura, iar al documentelor nepublicate, la aproximativ 50 000. Astăzi, în lume există circa 700 de biblioteci și centre de documentare specializate în sectoarele agricole.

În țara noastră, în 1964 a luat ființă Centrul de informare și documentare pentru agricultură și silvicultură (CIDAS), care funcționează în cadrul Academiei de Științe Agricole și Silvice, având ca obiectiv informarea operativă a specialiștilor din agricultură asupra a tot ce este nou, înaintat în literatura agricolă mondială.

Pentru satisfacerea cerințelor de informare a tuturor categoriilor de beneficiari, CIDAS elaborează instrumente de informare documentară și oferă servicii care ajută pe specialiști să-și poată rezolva problemele științifice, tehnice sau economice cu eficiență maximă și să obțină rezultate comparabile cu cele la nivel mondial.

Ca și celelalte centre de informare și documentare de specialitate, CIDAS achiziționează, analizează și prelucrează, într-o formă corespunzătoare, materialele documentare pe care le difuzează specialiștilor din cercetare, proiectare și producție.

Trebuie ținut seama că cerințele de informare în agricultură diferă în anumite caracteristici de cerințele de informare în genere. Agricultură produce elementul esențial pentru viață — hrana. Structura socială din agricultură se poate modifica de la o zi la alta și diferă în țările socialiste față de cele capitaliste. Beneficiarii informațiilor pentru agricultură sînt foarte dispersați și se află în general la sate.

De asemenea, profilul informației de care aceștia au nevoie este variat, de la chimie sau biologie la mecanică, economie și sociologie, ceea ce necesită un efort deosebit pentru a elabora instrumente corespunzătoare cerințelor.

Din noianul de publicații, Centrul de informare și documentare pentru agricultură și silvicultură are ca sarcină să asigure specialiștilor literatura agricolă de care aceștia au nevoie cît mai repede și la un preț scăzut. Deci principala sarcină constă în asigurarea unui transfer eficient de informații.

Ținînd seama de sarcinile de plan trasate agriculturii de Plenara C.C. al P.C.R. din 20—21 noiembrie 1972, precum și de Planul Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, spre a contribui la realizarea cincinalului înainte de termen, obiectivul central al activității CIDAS va consta în sporirea eficienței și ridicarea nivelului calitativ al instrumentelor și serviciilor oferite în vederea aducerii unui aport cît mai substanțial la: sporirea producției de cereale, îmbunătățirea structurii culturilor, creșterea ponderii plantelor tehnice, diversificarea producției și îmbunătățirea calității, sporirea efectivelor de animale, îmbunătățirea producției, darea în funcțiune a terenurilor irigate, prevenirea și combaterea excesului de apă și a inundațiilor, îmbunătățirea calității semințelor și materialului săditor, folosirea rațională a parcului de tractoare și mașini agricole, mecanizarea recoltării legumelor și fructelor, fertilizarea mai rațională a terenurilor, hrănirea animalelor, reducerea prețului de cost al producției vegetale și animale în condițiile productivității ridicate a muncii și a unei eficiențe economice corespunzătoare.

Un alt aspect de primă importanță în preocupările CIDAS îl formează proble-

mele legate de protecția mediului inconjurător. Începând din acest an, se elaborează și se publică lunar, în buletinul special pentru informarea cadrelor de conducere, un capitol special consacrat tuturor aspectelor legate de poluarea și protecția mediului inconjurător.

PUBLICAȚII

În 1973, CIDAS primește 1 489 de titluri de reviste străine, din care va aduce la cunoștința specialiștilor din agricultură peste 40 000 de informații documentare.

Materialele corespunzătoare sînt alese, traduse integral sau rezumate, indexate, multiplicat în peste 700 000 de fascicule totalizînd aproape 30 000 000 de pagini și difuzate beneficiarilor sub forma următoarelor buletine, reviste și broșuri: **Buletin informativ special pentru cadrele de conducere**; **Noutăți** (pe 13 profile de specialitate); **Documentare curentă selectivă** (12 profile); reviste de referate, cu indexuri de autori și descriptori, elaborate cu ajutorul calculatorului electronic (12 profile de specialitate); **Bibliografia agricolă curentă română**, elaborată cu ajutorul calculatorului electronic, în limbile română și franceză; **Cărți străine intrate în bibliotecile din țară** — seria Agricultură.

CIDAS elaborează și publicații periodice primare, cum sînt: **Buletinul Academiei de Științe Agricole și Silvicultură** (în limba franceză) și analele a 8 institute de cercetări agricole.

Prin prelucrarea sintetică a unui număr important de documente apărute în ultimii 2—3 ani, CIDAS elaborează peste 25 de sinteze și studii documentare, care oglindesc stadiul progresului la care s-a ajuns prin cercetări, experimentări și producție în agricultura țărilor dezvoltate, precum și tendințele și perspectivele evoluției ulterioare și pe plan mondial pentru tema tratată.

Folosind fișierul CIDAS și pe cel înmagazinat pe disc magnetic, se vor publica 12 bibliografii pe teme diferite, în care vor fi semnalate materialele informativ-documentare din literatura agricolă apărute pe plan mondial.

Pe lângă instrumentele de informare amintite, CIDAS a adus o contribuție însemnată la stabilirea metodologiei de întocmire a prognozelor pentru agricultură.

Avînd în vedere problemele pe care le ridică dezvoltarea în perspectivă a agriculturii noastre, necesitatea ca acestea să fie rezolvate în corelare cu celelalte fenomene economice și sociale din diferite ramuri de producție materială, la inițiativa conducerii Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor și a Secretariatului Biroului Comisiei Centrale de Partid și de Stat pentru Prognoză,

CIDAS a elaborat și difuzat materiale de sinteză asupra preocupărilor din unele țări socialiste și capitaliste pe linia întocmirii prognozelor, intitulate în ajutorul celor care elaborează prognoze în agricultură.

Spre a face față volumului mare și în continuare creșterea de informații agricole ce-i sînt solicitate și pentru sporirea eficienței activității proprii de informare, Centrul a trecut la automatizarea înmagazinării informațiilor.

SISTEMUL AUTOMATIZAT DE ÎNMAGINARE, REGĂSIRE ȘI PREZENTARE A INFORMAȚIEI (SIRPI)

După cum este cunoscut, pentru servicii din ce în ce mai numeroase și mai bine adaptate cerințelor beneficiarilor, informatica documentară apelează din ce în ce mai mult în ultimii ani la calculatoarele electronice. Astăzi documentarea modernă și informarea rapidă nu mai pot fi concepute fără folosirea calculatoarelor. În acest sens, începînd din 1971, CIDAS a realizat un sistem automatizat de înmagazinare, regăsire și prezentare a informației (SIRPI). Programele SIRPI realizează editarea selectivă (pe profile) a 12 reviste de referate. Editarea unei reviste de 150 de pagini, cu indexuri de autori și descriptori, avînd 51 de rînduri în pagină, durează circa 7 minute.

Pentru caracterizarea conținutului documentar și pentru formularea cererilor de regăsire a informațiilor s-a întocmit un vocabular propriu, cu 6 550 de descriptori. Vocabularul este compatibil cu actuala vocabulare în folosință, în special cu **Liste commune de descripteurs** (ediția 1969) a OCDE*, a cărei structură semantică a fost adoptată de noi.

Sistemul automatizat de înmagazinare, regăsire și prezentare a informației folosite de CIDAS poate fi implementat într-un calculator IBM 360 de la modelul 30 în sus. Pînă în prezent s-au înmagazinat pe medii magnetice condensate referințele bibliografice reprezentînd circa 50 000 de documente primare. Începînd din 1973, CIDAS poate satisface cu ajutorul calculatorului electronic cererile de informare retrospectivă a beneficiarilor și intenționează să introducă sistemul de diseminare selectivă periodică a informației pe bază de abonament.

COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

Spre a se asigura un acces larg și operativ la sursele de informare mondială, CIDAS desfășoară o intensă activitate de

* Organisation de coopération et de développement économiques [Organizația internațională pentru cooperare și dezvoltare economică].

colaborare internațională. Centrul este membru asociat la FID, membru al IAALD (Asociația internațională a bibliotecarilor și documentariștilor din domeniul agriculturii), membru cooperat al AIBDA (Asociația interamericană a bibliotecarilor și documentariștilor din agricultură), face parte din Subsistemul internațional AGROINFORM al țărilor membre ale CAER. În același timp are convenții de colaborare bilaterală cu instituții similare din R.P. Bulgaria, R. P. Ungară și U.R.S.S.

Datorită progreselor realizate în domeniul muncii de informare și documentare, mai ales în ceea ce privește automatizarea, în 1972 au efectuat la CIDAS vizite de documentare specialiști de renume din Anglia, Bulgaria, R. F. Germania, Polonia, S.U.A. și U.R.S.S.

Un aspect de seamă în colaborarea internațională îl constituie și schimbul de publicații care se efectuează cu 1 165 de instituții din 103 țări. În cadrul schimbului, în 1972 s-au primit 633 de titluri de reviste și 752 de volume cărți și s-au trimis 19 titluri de reviste și 1 162 de volume cărți.

SERVICII CIDAS LA CERERE

Consultarea materialului documentar și împrumuturi: În sala de lectură a bibliotecii CIDAS, care posedă 89 260 de volume cărți și o colecție de 7 315 titluri de reviste străine, se pot consulta la raft deschis ultimele reviste primite și, la cerere, orice publicație existentă în fondul bibliotecii. Depozitul național pentru publicații FAO**) (1 043 de cărți și 43 de titluri de reviste) stă la dispoziția tuturor celor interesați de problemele de alimentație și agricultură, care constituie o preocupare importantă a ONU. Pentru abonații săi, CIDAS efectuează împrumuturi pe termen scurt atât pentru publicațiile existente în bibliotecă, cât și prin împrumut interbibliotecar. În 1972, s-au efectuat 1 123 de împrumuturi, iar în sala de lectură au fost consultate 38 562 de volume de către 7 129 de cititori.

Cercetări documentare: La cerere, se efectuează cercetări documentare în care se semnalează articole din reviste, cărți și broșuri, cu toate datele necesare regăsirii (în 1972, au fost efectuate 52 de cercetări documentare).

Bibliografia: Centrul elaborează bibliografii pe teme date de către beneficiari. În general, acestea sînt doar signalactice, oferind numai titluri. Anual, numărul acestor lucrări se ridică la circa 200.

**) Food and Agriculture Organization of the United Nations (Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură).

Serviciul foto-cinematografic execută, la cerere, fotografiile alb-negru și color, diapozitive alb-negru și color și filme de 16 mm (circa 50 000 de fotografii anual).

Multiplăcări de materiale: se execută, după o lună de la primirea comenzii, pentru abonații CIDAS. Prețul de multiplăcare variază în funcție de tiraj și număr de pagini. Pentru solicitările de multiplăcare cu termen sub o lună se percepe o taxă de urgență. Pentru abonați, și în limita posibilităților oferite de relațiile noastre de schimb internațional, centrul mai execută la cerere microfilme și fotocopii după materiale documentare care nu se găsesc în țară.

Traduceri tehnice și științifice: Pe lângă cele 54 000 de pagini de traduceri din programul CIDAS, se efectuează traduceri integrale la cerere, pentru abonați, în special din materialele semnalate în revistele de referate, noutăți și bibliografii (20 000 de pagini anual). Traducerile de materiale documentare aparținând beneficiarilor se execută în limita posibilităților. La cerere, pentru abonați se execută și traduceri orale sau înregistrate pe bandă, materialul fiind furnizat sub forma unei benzi de magnetofon (viteza de redare: 9 cm/s) și însoțit de figurile, desenele sau tablourile xerocopiate pe hîrtie. În sfîrșit, pentru beneficiarii din străinătate, Centrul efectuează traduceri (retroversiuni) în limbile engleză, franceză, germană, rusă, cehă și italiană (circa 1 200 de pagini anual).

Gama complexă și variată a instrumentelor de informare realizate de CIDAS este destinată unei categorii de beneficiari care activează în condiții specifice. Faptul că marea majoritate a beneficiarilor noștri se află în mediul rural dispersați pe o suprafață foarte mare și că între ei și Centru nu există verigi intermediare care să ofere servicii de informare de specialitate ridică probleme deosebit de importante în privința valorificării instrumentelor de informare și a furnizării documentației primare. În vederea funcționării optime a unor canale de comunicare între specialiștii de la sate și CIDAS, ar fi necesar ca organele și instituțiile județene, cum sînt direcțiile agricole și casele agronomului, să devină treptat, din verigi intermediare de stocare a informației, și verigi de informare în sensul mijlocirii transferului de informații de la centru spre beneficiari. Totodată, bibliotecile municipale și orașenești ar putea fi antrenate în stabilirea unor căi mai eficiente ale transferului de informații către specialiștii din agricultură, ca și în difuzarea mai largă a literaturii agricole primare necesare lucrătorilor din agricultură.

PROBLEMA SPECIALIȘTILOR ÎN BIBLIOTECILE UNIVERSITARE

Conf. univ. dr. Constantin NUTU
Rodica DINESCU

Fluxul continuu de informații, sufocant aproape pentru cercetătorul și specialistul de astăzi, a impus adoptarea unor metode și tehnici de raționalizare a imensei mase informaționale creată în ultimele decenii. A apărut o știință a informației, au proliferat structuri specializate în transferul de informație de la producător la consumator, iar activitatea de informare a devenit primordială în orice domeniu al cunoașterii, precum și al vieții economice, sociale și politice.

Importanța care se dă astăzi activității de informare ne-a făcut să uităm că, în sine, ea nu este un concept nou datorat prefacerilor petrecute în societatea contemporană. Noțiunea de informare este indisolubil legată de aceea de bibliotecă și are o vechime tot atât de mare ca și a bibliotecii. Noutate însă există, dar nu se referă la conceptul de informare, ci la extinderea sferei de acțiune, la principiile care stau la baza activității de informare și la tehnologia informării.

Formele tradiționale ale activității de informare: înmagazinare, clasificare și catalogare, rămân în esență aceleași, dar la acestea se adaugă forme noi, cum ar fi indexarea coordonată, diferite tipuri de index: index de autori, index de titluri, index de cuvinte cheie în context și index de cuvinte cheie în afara contextului (KWIC și KWOC), publicarea de liste informative, de buletine referative și de semnalare, lucrări de sinteză etc., care nu sînt altceva decît tot atîtea forme de îmbunătățire a activității de informare, de raționalizare a volumului crescînd al literaturii din toate domeniile științei și tehnicii.

Principiul exhaustivității orizontale aflat la baza activității tradiționale de informare este înlocuit cu acela al selecționării calitative în scopul reducerii cantitative a informațiilor și al creării

unor posibilități de regăsire rapidă a informațiilor relevante.

Pentru a înțelege mai bine care este, sau care ar trebui să fie, natura activității moderne de informare, să ne imaginăm un model ideal de bibliotecar care cunoaște nu numai așezarea topografică a materialelor din fondul bibliotecii, dar poate răspunde la orice întrebare cu privire la conținutul acestora, e capabil să facă aprecieri critice, să stabilească conexiuni între diferitele domenii ale cunoașterii și să indice lucrările semnificative în acest sens. Dar capacitatea umană de a prelucra informația este foarte limitată. Făcînd apel la tehnologia modernă, la calculatoarele electronice se încearcă de fapt corectarea acestei incapacități ontologice în scopul realizării modelului ideal de mai sus.

Introducerea ordinatorului în activitatea de informare nu înseamnă însă eliminarea inteligenței umane, ci stabilirea unui dialog om-mașină, cu alte cuvinte divizarea muncii între om și mașină în scopul optimizării procesului de comunicare a informațiilor.

Dar care vor fi implicațiile adoptării noilor forme și tehnici de informare asupra structurii personalului de bibliotecă, ce semnificație va căpăta noțiunea de specialist, care vor fi atribuțiile unui asemenea specialist și cine se va ocupa și sub ce formă de pregătire acestuia?

Semnificația termenului de specialist era pînă nu de mult foarte apropiată de ceea ce am descris mai sus ca fiind un model ideal de bibliotecar, adică o persoană de o vastă cultură, un spirit enciclopedic în accepțiunea renascentistă a cuvîntului, posedînd cunoștințe generale în majoritatea domeniilor cunoașterii. A urmat apoi epoca „civilizației mecanice” dominată de spiritul specializării înguste. Cunoașterea era împărțită în domenii

strict delimitate între ele, fragmentarismul domina știința și activitatea umană. Se credea că orice descoperire cu adevărat valoroasă nu poate fi decât rodul unei specializări stricte, că un om de știință nu trebuie să cunoască nimic altceva în afara domeniului său de specialitate. Ar fi inexact însă dacă nu am menționa și realizările acestei perioade: sistemul de clasificare zecimală este un produs al ei și a însemnat o mare descoperire în știința biblioteconomică. În aceste condiții, bibliotecarului i se cerea o strictă specializare în domeniul biblioteconomiei, ale cărei reguli și legi rigide erau suficiente pentru executarea operațiilor care azi încep să constituie o frână în comunicarea informațiilor. A urmat actuala revoluție tehnico-științifică care a dărâmat bariere, a deschis orizonturi nebănuite. Factorul cel mai important al acestei revoluții este acela al convergenței diferitelor discipline științifice, ducând la apariția științelor de graniță și la necesitatea unor sinteze constante.

În momentul de față, marea majoritate a specialiștilor bibliotecari sînt de formație umanistă. Explicația acestui fenomen stă pe de o parte în faptul că la baza oricărui sistem de informare se află imperativul cunoașterii exacte a stadiului de dezvoltare a științei și tehnicii nu numai pe plan intern, ci mai ales pe plan internațional ceea ce impune, ca primă condiție în angajarea unui specialist, cunoașterea temeinică a două sau chiar mai multe limbi străine și, cum bine se știe, procentul cunoscătorilor de limbi străine este mult mai mare în rîndul specialiștilor de formație umanistă decît în rîndul celor de formație științifică sau tehnică. Pe de altă parte, dintr-o neocunoaștere exactă a activităților desfășurate într-o bibliotecă, specialistul de formație științifică sau tehnică consideră angajarea sa într-o bibliotecă ca o descalificare profesională.

Dacă pînă nu de mult situația existentă nu împieta asupra bunului mers al bibliotecii, ea riscă, în momentul de față, să aducă grave prejudicii rolului bibliotecii. Astăzi, cînd volumul informațional a crescut imens și tînd nu mai poate fi controlat decît prin elaborarea unor instrumente de informare sintetică și evaluative, analiza și prelucrarea corectă a literaturii de specialitate nu poate fi făcută decît de un specialist în domeniul respectiv. Metodele și tehnicile de analiză și prelucrare au evoluat și ele, s-au adaptat necesității de a cuprinde volumul crescînd de informații și de a răspunde unor solicitări din ce în ce mai diferențiate din partea beneficiarilor. Familiarizarea cu rudimentele activității de biblioteconomie nu mai este suficientă, specialis-

tului i se cere o pregătire aprofundată în domeniul informării documentare și al biblioteconomiei. Decî nu mai poate fi vorba nici de specializare îngustă, dar nici de enciclopedism în pregătirea specialiștilor de bibliotecă, ci de o formație multilaterală care să îmbine studiile de biblioteconomie și știința informării cu pregătirea corespunzătoare într-unul din domeniile cunoașterii legat direct de aria informațională ce urmează a fi prelucrată sau, invers, o anumită specializare să fie completată, în cadrul unor cursuri post-universitare, cu studii de biblioteconomie și informatică documentară.

Care sînt schimbările care s-au produs în structura organizatorică, cu alte cuvinte, care este ponderea personalului cu studii superioare în cadrul personalului de specialitate? Profesia de bibliotecar a fost și este încă ținută din păcate la marginea profesiilor, fiind identificată cu operația mecanică a servirii cărților, a așezării fișelor în catalog, a ștampilării buletinelor de împrumut și a distribuției locurilor în sălile de lectură. Această optică profund greșită a făcut ca pînă nu de mult foarte puține cadre cu studii superioare să se angajeze în bibliotecii ceea ce a dus la o adevărată penurie de personal cu o calificare superioară. În unele cazuri remedierea situației s-a făcut la întîmplare, nu în funcție de necesități și de stabilirea unei concordanțe între specificul ocupației și pregătirea celui angajat. În alte cazuri, structura organizatorico-administrativă a instituției a evoluat mai repede decît structura sa operațională: îmbinătoria și modernizarea operațiilor de bibliotecă au rămas de cele mai multe ori un deziderat, în schimb s-au creat posturile ce ar fi corespuns acestei modificări, ajungîndu-se la un surplus de mîna de lucru cu o calificare superioară și la folosirea acestui personal în activități sub nivelul pregătirii lor.

Neutilizarea capacității și cunoștințelor individului, pe lîngă urmări de natură psihologică și anume crearea unui sentiment de frustrare și uneori de inutilitate, înseamnă și o dublă risipă pentru societate: întîi prin nevalorificarea investițiilor făcute pentru pregătirea individului și apoi prin scăderea randamentului muncii, dat fiind dezinteresul total pentru activitatea deusă. Dar efectele se resimt și la nivelul relației bibliotecar-beneficiar. Bibliotecarul specialist ar trebui să fie un element fundamental în procesul de transfer a informațiilor. Pe lîngă asistența tehnică în mînuirea instrumentelor de informare a bibliotecii, bibliotecarul specialist ar trebui să-l ajute pe beneficiar în chiar metodologia studiului său, să-l învețe tehnicile muncii intelectuale și să-l asiste în regăsirea informațiilor nece-

sare. Dar ce încredere se poate avea, în ceea ce privește problemele complexe ale informării, în competența unui personal care nu face decât operații mecanice. Actuala situație se datorește în bună parte faptului că în politica organizațională s-a neglijat mobilul principal al acțiunilor umane, *motivația*. Studiile economice privind problemele de management și de sporire a rentabilității muncii subliniază faptul că motivarea individului influențează direct eficiența și calitatea muncii depuse, având o importanță majoră în atingerea obiectivelor instituției. De aceea în stabilirea politicii organizaționale ar trebui să acordăm o atenție deosebită acestui concept pentru ca, printr-o redistribuire a îndatoririlor diferitelor categorii de salariați, să remediem actuala situație.

Dacă analizăm atribuțiile specialistului dintr-o bibliotecă, constatăm că ele sînt caracterizate printr-o latură informativă și printr-o latură educativă.

Latura informativă se referă la tehnologia informării, adică la operațiile și tehnicile necesare în procesul de prelucrare a informațiilor în scopul elaborării instrumentelor de informare. Specificul activității specialistului rezultă din specificul diferitelor etape pe care le parcurge informația în procesul de prelucrare: achiziție, clasificare, catalogare, analiză, sinteză, codificare. În cazul folosirii unor tehnici manuale, toate aceste activități sînt strict delimitate între ele, delimitare ce poate avea consecințe supărătoare în ceea ce privește eficiența și rentabilitatea sistemului de informare în totalitatea sa. Dacă volumul informațiilor va continua să crească în ritmul actual și dacă tehnologia informării nu se va modifica, se va ajunge la crearea unor servicii din ce în ce mai mari de catalogatori și clasificatori, de bibliografi și documentariști etc. Situația poate fi remediată prin introducerea tehnicilor de informare electronice. Aplicarea calculatorului electronic la activitatea de informare va însemna, în primul rînd anularea demarcației stricte dintre diferitele etape ale procesului de prelucrare, în al doilea rînd, o reducere corespunzătoare a personalului de specialitate și în același timp o modificare a tipului de formație a specialistului, și, în fine, dar nu mai puțin important, o informare în timp real a beneficiarului.

În afara atribuțiilor legate de aspectul informativ al activității sale, specialistul are și îndatoriri de natură educativă. Biblioteca universitară este direct implicată în sistemul de învățămînt superior, nu numai sub raportul conținutului informațional al învățămîntului, ci și în ceea ce privește procesul de formare a unor habitudini de muncă intelectuală, de pătrundere și clarificare a proceselor, tehnicilor

și metodelor care duc la îmbogățirea cunoașterii.

Orice instrument de informare al bibliotecii, începînd cu alcătuirea catalogului și terminînd cu lucrările de sinteză, constituie tot atîtea instrumente de natură formativ-intelectuală a studenților. Toate aceste instrumente au în vedere grupe mari de beneficiari, delimitați prin interese de studiu și nivelul de pregătire. Dar, în condițiile democratizării învățămîntului superior, studenții nu mai formează o masă omogenă, cerințele și necesitățile lor sînt foarte variate, iar nivelul de pregătire și capacitățile intelectuale, foarte diferite. Pentru a se adapta acestei noi situații, învățămîntul superior se îndreaptă spre individualizarea tehnicilor și metodelor folosite în procesul instructiv-educativ. Procesul de individualizare a învățămîntului trebuie să fie sprijinit de procesul paralel al individualizării activității de informare desfășurată în biblioteca universitară, de orientare a sistemului de informare din ce în ce mai mult spre nevoile individuale ale beneficiarului.

Deci specialistul are, pe lângă responsabilitatea pregătirii beneficiarilor în folosirea instrumentelor de informare și în problemele informării (utilizarea surselor, întocmirea unei bibliografii, adunarea materialului necesar studiului, analiza lui critică, organizarea acestuia într-o schemă logică etc.), și îndatorirea de a studia necesitățile de informare ale beneficiarului, precum și comportamentul acestuia din punct de vedere sociologic și psihologic. Există în ceea ce privește oportunitatea efectuării unor asemenea studii o divergență de opinii. Unii cercetători consideră că studiul comportamentului beneficiarului nu face parte din știința informației și că acesta formează mai degrabă obiectul psihologiei sau al sociologiei. E adevărat că atît comportamentul beneficiarului cît și necesitățile sale de informare nu fac parte din ansamblul de reguli teoretice și nici din etapele elaborării instrumentelor de informare, dar ambele influențează direct conținutul acestor instrumente. Dacă socotim că știința informării „investighează proprietățile și comportamentul informației, forțele care guvernează procesul de transfer și tehnologia necesară în procesul informării în scopul optimizării *accesibilității și utilizării informației*” (s.n.) (J. M. Brittain. *Information and its user*. Bath University Press, 1970), atunci putem afirma că obiectivul ultim al acestei științe îl constituie beneficiarul și ca atare psihologia și sociologia informației sînt discipline ale științei informării.

Susținem deci utilitatea studierii necesităților individuale și comportamentului

beneficiarului. Concluziile acestor studii vor fi elementele de la care se va porni în proiectarea sistemului de informare. S-ar putea în viitor să ne dăm seama că actualul nostru sistem de informare bazat pe necesitățile și comportamentul grupurilor mari de beneficiari este o formă a procesului de informare care implică corective și că este necesar, pentru ca biblioteca universitară să-și mențină rolul său major în transmiterea informației, să se ia în considerație tocmai variabilele individuale, de natură sociologică și psihologică, în proiectarea sistemelor de informare. Orice investiție de resurse materiale sau umane trebuie să se bazeze pe prospectarea necesităților viitoare, dacă vrem să nu se transforme foarte curând în pierdere. De aceea studiul necesităților beneficiarilor constituie o latură importantă a responsabilității ce revine unui specialist într-un sistem modern de informare.

În fața diversificării și complexității îndatoririlor unui specialist de bibliotecă ne dăm seama că răspunderea ce revine învățământului de a asigura cadre cu o formație corespunzătoare este din ce în ce mai mare. De aceea este necesar să se procedeze la o reconsiderare a învățământului biblioteconomic și la o reorganizare a acestuia pe același plan cu celelalte forme de învățământ superior. Unul din obiectivele principale ale învățământului biblioteconomic universitar ar trebui să fie acela de a oferi o pregătire interdisciplinară, adică pe lângă disciplinele de specialitate programa analitică să cuprindă și cursuri de organizare a cunoașterii pe domenii. Astfel, specialiștii bibliotecari ce vor funcționa în biblioteci științifice (fizică, matematică, chimie etc.) ar trebui să urmeze cursuri de introducere în domeniul respectiv care să-i familiarizeze cu noțiunile, conceptele, tehnicile și metodologia de bază ale domeniului precum și cu principalele direcții de dezvoltare și de cercetare ale acestuia. În întocmirea programelor analitice trebuie să se țină seama de experiența și realizările dobândite în activitatea practică a bibliotecilor și a centrelor de informare și documentare, de progresul realizat în știința biblioteconomiei și a informării, de cunoștințele necesare în utilizarea tehnologiei moderne. Planurile de învățământ ar trebui să acorde o atenție deosebită unor discipline ca: știința comunicării, regăsirea informației, automatizarea, analiza de sistem, design etc. În afara învățământului academic, ar trebui să se organizeze și alte forme de perfecționare și de educație permanentă a specialiștilor bibliotecari, cu sau fără scoatere din producție, pe perioade mai lungi sau mai scurte de timp. Tot aici se pot include și formele specia-

le de ridicare a nivelului profesional, cum ar fi organizarea periodică de colocvii și simpozioane tematice în cadrul cărora să fie dezbătute de către oameni de știință și experți problemele cele mai actuale legate de activitatea de informare și documentare, oferindu-se astfel o largă bază de discuții și schimb de opinii.

Crearea unor asemenea forme de învățământ ar duce și la modificarea statutului actual al profesiei și la reevaluarea concepției curente asupra bibliotecarului-specialist și asupra naturii activităților de bibliotecă. Tot în sensul îmbunătățirii statutului de bibliotecar-specialist se impune crearea în cadrul marilor biblioteci universitare a unui grup de cercetare format din specialiști, având titlul de cercetător. În ce ar consta activitatea acestui grup? În studierea posibilităților și căilor celor mai eficiente de îmbunătățire permanentă a activităților de bibliotecă, de modernizare a operațiilor, de optimizare a transferului de informație. Dar cum orice inovație presupune înfrângerea unor inerții și necesitatea unor investiții, primul lucru pe care trebuie să-l facă grupul de cercetare, după ce și-a fixat aria potențială de inovație, este să realizeze o cale de comunicare între bibliotecă, conducerea universității, cadre didactice și studenți. Efectul imediat al acestei interacțiuni permanente va consta pe de o parte într-o mai bună cunoaștere a programelor de activitate ale bibliotecii, a complexității proceselor de informare și documentare, a necesității introducerii automatizării în transferul informației, iar pe de altă parte, va evidenția importanța colaborării efective a membrilor comunității academice, cadre didactice, studenți, bibliotecari, în introducerea unor modificări profunde și necesare în structura bibliotecii și în sistemul de informare și documentare.

Cuvintele rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea cadrelor didactice care predau științele sociale în învățământul superior din 11.XI.1972, în care se afirma că așa cum în fabrici oamenii muncii sînt atrași la elaborarea măsurilor de dezvoltare a uzinelor, tot așa se impune în universități participarea atît a profesorilor cît și a tinerilor la întocmirea programelor de învățământ, se pot extinde și în ceea ce privește organizarea activității bibliotecilor universitare.

Trebuie să tindem, în consecință, să asigurăm o participare activă a beneficiarilor bibliotecii universitare — cadre didactice și studenți — în întocmirea programelor de informare și documentare și chiar în realizarea diferitelor etape ale procesului de prelucrare și de transfer al informațiilor.

CONTRIBUȚIA BIBLIOTECII PUBLICE LA EDUCAȚIA COMUNISTĂ A COPIILOR

Realizări buzoiene

Alexandru OPROESCU
director
Biblioteca municipală Buzău
Magdalena MANEA
bibliotecar — responsabil
al Secției de copii

A devenit, în zilele noastre, aproape o imposibilitate să privești activitatea unei biblioteci publice desprinsă din contextul cultural-educativ general. E încă și mai greu, cînd e vorba de o bibliotecă ce se adresează copiilor. Necesitatea unei permanente cooperări cu celelalte instituții și organisme răspunzătoare de educația, instrucția și distracția copiilor decurge din înseși sarcinile pe care construirea societății socialiste multilateral dezvoltate le ridică în legătură cu formarea unor personalități umane cu o pregătire complexă și multilaterală, receptive la tot ce e nou, apte de a asimila permanent noi cunoștințe și noi informații.

Sînt capacități dobîndite în primul rînd la vîrsta copilăriei, prin acțiunea convergentă a familiei, școlii, bibliotecii, organizației de pionieri. Am relua aici o exprimare sintetică formulată de Antoaneta Corvătescu-Tofan în ultima parte a „Consultărilor” sale referitoare la *„Serviciile de bibliotecă adresate cititorilor-copii”* (nr. 2/1973): „Pentru ca instrucția continuă să devină dintr-o necesitate socială o necesitate individuală, trebuie să creștem copii care să știe să învețe, să știe să se informeze. Prima treaptă a perfecționării permanente este transformarea copilului în cititor permanent”. Am citat această fra-

ză pentru că în ea este cuprins însuși sensul activității pe care Secția de copii a Bibliotecii municipale din Buzău o desfășoară, într-un permanent proces de îmbogățire a formelor, dar mai ales a conținutului ei, prin integrarea tot mai deplină a acțiunii specific bibliotecare în ansamblul complexului educațional, prin stabilirea unei comunicări în flux continuu cu ceilalți factori responsabili de educația și instrucția copiilor.

★

Situată în centrul municipiului Buzău, Secția pentru copii dispune de un local spațios și funcțional (peste 140 mp, din care o încăpere de aproximativ 75 mp este destinată accesului liber la raft și răsfoirii pe loc) și de o dotare dintre cele mai bune: aproape 16 mii volume cărți (din care două treimi pentru împrumut la domiciliu) și abonamente la 15 periodice, în 20 de exemplare, precum și o colecție de materiale audio-vizuale, de curînd întemeiată, dar cu un ritm de dezvoltare promițător — 50 de discuri pentru copii (literare, muzicale și didactice), audițiile putînd fi făcute nu numai în grup, ci și în mod individual, la cască, 20 de seturi tematice de diapozitive din diferite domenii, un aspectometru pentru vizionările în colectiv și 5 diavizoare pentru vizionările individuale, peste 200 de diafilme (cu aparatul de proiecție corespunzător), și un început de colecție de jocuri — în special literare și cu caracter didactic —, putînd fi folosite în sala de club sau împrumutate, pe termen scurt, la domiciliu, un magnetofon cu 10 benzi, un pickup, un aparat de radio cu pickup și un televizor.

Datorită condițiilor materiale deosebite de care beneficiază, precum și datorită programului complex de activitate desfășurat în consens cu acțiunile generale educative din municipiu și cu aspirațiile micilor ei beneficiari, această bibliotecă pentru copii a reușit să-și cîștige și să-și permanentizeze un public ce se cifrează anual la peste 2 000 de cititori, numărul lecturilor lor (cărți și periodice) atîngînd peste 44 400 de volume.

În momentul de față atenția ne este concentrată în principal spre aplicarea unor forme și metode de lucru cu cititorii copii care să contribuie la lărgirea și diversificarea intereselor lor de lectură, dincolo de obligațiile didactice și preocupările strict recreative, la crearea unor deprinderi de a se orienta în colecții, la înarmarea lor cu știința de a se informa.

Avem în vedere indicațiile programatice date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la

Conferința Națională a partidului din 19—21 iulie 1972, în capitolul referitor la problemele asigurării și pregătirii forței de muncă, la perfecționarea învățământului: „Realizarea unei pregătiri multilaterale constituie o cerință importantă a economiei moderne, o condiție primordială a creșterii rolului creator al omului în desfășurarea producției și, pînă la urmă, un principiu fundamental al însuși comunismului, care presupune manifestarea polivalentă în câmpul muncii a fiecărui membru al societății”.

Cele mai multe din acțiunile întreprinse în acest sens sînt rod al colaborării dintre bibliotecă și alți factori educaționali sau care tind oricum să conveargă spre niște obiective instructiv-educative cu caracter mai general.

Fără intenția de a oferi o oglindă a întregului nostru program de activitate ne vom referi în cele ce urmează doar la cîteva din formele a căror eficiență a fost deja verificată în practica bibliotecii buzoiene, precum și la cîteva acțiuni mai deosebite, aflate în curs de realizare.

O primă preocupare a fost aceea de reorganizare a colecțiilor în cadrul accesului liber la raft, cu grijă pentru mai buna grupare și evidențiere a anumitor categorii de publicații: lucrările cu conținut social-politic, lucrările științifico-tehnice și de îndemnări practice și lucrările de informare. A fost creat un întreg complex de mijloace de orientare la rafturi, precum și o hartă topografică, situată la intrare, în preajma cataloagelor în curs de organizare. Tot în sectorul de „primire” a cititorilor intenționăm să expunem și *ghidul* Secției pentru copii și *Catalogul selectiv tematic al cărților pentru copii* (ambele aflate în tipar), tirajul lor permițînd și o largă difuzare în școli și organizații de pionieri. La sugestia Consiliului județean al pionierilor, pionierii buzoieni și-au propus să realizeze pentru „Minitehnicus”, pe lângă alte teme, un panou de orientare printr-un sistem de becuțe, spre zonele și instrumentele de informare ale bibliotecii pentru anumite domenii de interes.

Pionierilor care activează în diferite cercuri din cadrul Casei pionierilor — radio, electronică, aeromodelism, navomodelism, biologie ș.a. — le este asigurată, prin liste bibliografice de recomandare, informarea cu privire la cărțile sau articolele accesibile lor, recent apărute și achiziționate de bibliotecă. La cerere, unele lucrări le sînt împrumutate pe termen mai lung pentru uzul cercurilor respective. Intenționăm să organizăm în perioada următoare vizite la bibliotecă cu pionierii care activează în cercuri, cu care prilej să le fie prezentate colecțiile,

sistemul de organizare, cataloagele, precum și unele lucrări de informare de un interes deosebit pentru ei (*Enciclopedia tehnică ilustrată*, *Enciclopedia navelor* etc.).

Aceste vizite pe care le preconizăm au drept model vizitele organizate de mai mulți ani la bibliotecă de școli, pe clase (în special cu elevii din clasele mici, aflați la primul lor contact cu biblioteca publică, dar și cu elevii din ultima clasă a școlii generale, care sînt însă conduși să viziteze secțiile destinate adulților, la care urmează să dobindească și ei acces). În practica Secției de copii se obișnuiește ca aceste vizite să fie organizate cu sprijinul „prietenilor bibliotecii”, colectiv ales din rîndul copiilor (din fiecare școală din oraș, cite uaul). Aceștia îi primesc pe oaspeți, le prezintă biblioteca, dau indicații, de bună seamă sub directă îndrumare a personalului de specialitate al bibliotecii. „Prietenii bibliotecii” reprezintă un sprijin important și în alte privințe: popularizarea diferitelor acțiuni, recuperarea publicațiilor nerestituite etc.

Principiul permanentei consultării a cititorilor copii în fixarea programului de activități instructiv-educative și în realizarea lor efectivă este unul din principiile noastre de bază. Astfel, invitarea anumitor scriitori în mijlocul cititorilor este determinată de audiența operelor acestora în rîndul copiilor ca și de cererile expres formulate. Așa se explică succesul deosebit al unor întâlniri-confruntări cu publicul ale scriitorilor Alex. Mîtru, Mihai Negulescu (redactor-șef al revistei „Cutezătorii”), Rusalin Mureșanu, Radu Tudoran ș.a. Se preconizează ca la finele anului Secția pentru copii a Bibliotecii municipale din Buzău să decerneze într-un cadru festiv o diplomă specială scriitorului care s-a bucurat de cea mai largă audiență (evidențiată de circulația cărților sale) în rîndurile cititorilor-copii.

Tot din inițiativa copiilor, după încheierea ciclului lui L. Bernstein „Să înțelegem muzica”, transmis de Televiziunea Română și urmărit și discutat în cadrul Secției de copii de membrii *Cercului de inițiere muzicală* (organizat de bibliotecă sub conducerea prof. Nic. Giurgea, de la Școala generală nr. 11 din localitate), a fost inclus în programul acestui cerc un nou ciclu de audiții, însoțite de prezentări și discuții: „Să înțelegem muzica lui George Enescu”.

Pe lângă bibliotecă ființează, din decembrie 1971, un cenaclu pentru copii — „Albatros” — organizat împreună cu Consiliul municipal al pionierilor. Cenaclul, avînd 30 de membri, este condus de Maulina Stoica, redactor la ziarul *Viața Buzăului*. Presedinte de onoare (și nu o dată prezent în mijlocul micilor creatori)

este Alex. Mitru, iar președinte din rândul copiilor, eleva Mădălina Niculescu din clasa a VI-a a Școlii generale nr. 11. Ședințele de lucru ale cenaclului (la care participă numeroși alți oaspeți dintre copii) constituie o adevărată școală a frumosului, în afară de discuțiile prilejuite de lectura creațiilor proprii, fiind programate, după dorința membrilor cenaclului, discutarea unor mari poeți, clasici și moderni, lecții de stilistică, de inițiere în tehnica versificației etc. Primele roade ale Cenaclului „Albatros” au fost grupate într-o plachetă de versuri de curând editată. Se intenționează și editarea unei foi volante a cenaclului, în colaborare cu Consiliul municipal al pionierilor.

Un alt cerc, care a luat de curând ființă pe lângă bibliotecă (într-un atelier special creat în localul Secției pentru copii) în colaborare cu Consiliul județean al pionierilor, este cel al micilor legători. Aceștia au în plan, de îndată ce vor deprinde tainele acestei meserii, să pornească la o acțiune de recondiționare a colecțiilor bibliotecii, urmînd ca în viitor să efectueze lucrări și pentru alte biblioteci din județ. Cei ce se vor forma la această școală a muncii vor primi diplome speciale, iar cei mai buni legători vor fi premiați cu ocazia expozițiilor ce se vor organiza periodic, premiile constînd de bună seamă în cărți.

Rezultatele deosebite prilejuite de activitățile de cerc, cu grupe mici de copii, ne-au condus spre proiectarea și a altor asemenea cercuri, în colaborare cu școlile sau cu Consiliul județean al pionierilor. Astfel, avem în vedere organizarea unui *Club al micilor plasticieni*, în colaborare cu Liceul de arte plastice și Casa de cultură. La bibliotecă a și fost constituit un fond de carte special, de peste 300 de lucrări, de la cele grupate sub genericul „Să desenăm” (adresate celor mai mici „cîțitori” de vîrstă preșcolară și vîrstă școlară mică) pînă la albume de artă, biografii ale unor oameni de artă, lucrări de popularizare și de informare în domeniul artelor plastice. Cu ajutorul membrilor clubului se va realiza o decorare atractivă a Secției pentru copii a bibliotecii, cu desene reprezentînd eroii îndrăgiți din cărți. După modelul colegilor brașoveni, intenționăm ca în cadrul acestui club să formăm și un cerc de *ex libris-tică*. Cel mai frumos dintre *ex-libris*-urile realizate — desemnat în cadrul unei expoziții-concurs — va fi adoptat de Secția de copii.

Pentru dezvoltarea capacității copiilor de a se informa, am considerat de o deosebită utilitate ca membrii *cercurilor de filatelie* ale pionierilor, care funcționează în școli (un asemenea cerc este în curs de organizare și la Casa pionierilor) să fie

îndrumați să-și desfășoare unele ședințe de lucru în cadrul bibliotecii, unde, sub îndrumarea bibliotecarului de serviciu, să poată consulta diferitele lucrări de informare, pentru a găsi datele necesare organizării competente a colecțiilor lor tematice de timbre.

O altă activitate de o deosebită valoare educativă — născută tot din colaborarea cu Consiliul județean al pionierilor, al cărui președinte, prof. Aurel Anghel, este și un foarte bun pedagog al lecturii, „autor moral” al multor acțiuni pe care le organizăm cu pionierii — este aceea legată de activitatea Cercului de turism al pionierilor, dar mai ales de cea a expedițiilor „Cutezători”. Este cunoscut că din componența fiecărui echipaj, de 10—15 membri, fac parte „specialiști” în diferite domenii — un geograf, un etnograf, un biolog, un fotograf, un bucătar etc. —, care realizează pe durata a 10—12 zile toate nevoile specifice ale expediției, pe traseul ales. Pregătirea teoretică a echipajelor buzoiene, începînd din acest an, se realizează prin Secția de copii a Bibliotecii municipale, care le asigură informarea bibliografică și baza documentară necesară pentru fiecare traseu în parte. La întoarcerea din expediție, membrii echipajelor se vor întîlni la bibliotecă și cu alți copii, cu care prilej le vor împărtăși impresiile, vor proiecta diapozitivele realizate și-și vor îndruma să refacă, prin intermediul cărților, măcar o parte din traseele parcursе. La bibliotecă se vor organiza cu acest prilej expoziții cu jurnalele de bord ale expedițiilor, care vor putea fi consultate un timp și de ceilalți cititori ai bibliotecii.

În fine, o ultimă activitate la care ne vom referi, inițiată tot în acest an, se înscrie în preocupările mai largi privind orientarea școlară și profesională a elevilor. În acest scop s-a organizat în cadrul Secției pentru copii un raft tematic cu diviziuni speciale pentru copii și pentru educatori și au fost întocmite și larg difuzate liste de recomandare, cuprinzînd o gamă largă de lucrări, de la monografiile profesionale și pînă la cărțile de repotaie din diferite sectoare de muncă. În colaborare cu școlile s-au organizat consfătuiri cu cititorii copii despre anumite profesii, fiind invitați să participe și muncitori și specialiști din diferite domenii. Această preocupare va rămîne o constantă în activitatea Secției pentru copii, căutînd ca prin intermediul cărților, al articolelor de presă, al materialelor iconografice ș.a. să-i ajutăm să cunoască în întreaga sa complexitate largul șantier al construcției socialiste, pentru a-și putea proiecta cu mai multă ușurință aspirațiile proprii pe fundalul cerințelor dezvoltării generale ale patriei.

CRONICA

La Ministerul Educației și învățămîntului: solemnitatea decernării premiilor cîștigătorilor Concursului „Pentru cea mai bună bibliotecă școlară”

În ziua de 24 aprilie a.c. a avut loc la Ministerul Educației și Învățămîntului ședința festivă de decernare a premiilor Concursului „Pentru cea mai bună bibliotecă școlară”, inițiat în cadrul manifestărilor Anului internațional al cărții. Au luat parte reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului, ai Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist, ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai Asociației bibliotecarilor din Republica Socialistă România, bibliotecarii fruntași.

Ședința a fost deschisă de Traian Pop, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, care a subliniat în cuvîntul său importanța bibliotecii școlare — un adevărat laborator al muncii intelectuale — și locul lecturii în procesul instructiv-educativ modern. Deși în cadrul concursului s-au obținut rezultate notabile, totuși, în ansamblu, problemele lecturii elevilor trebuie să i se acorde o atenție accentuată în continuare. Școala generală și liceul, a subliniat vorbitorul, constituie epoca cea mai propice pentru formarea unei culturi generale temeinice și, în acest proces, lectura are un rol covârșitor.

În cuvîntul său, președintele juriului, prof. dr. docent Dan Simonescu, a caracterizat concursul drept „o amplă acțiune, care a constat în aplicarea metodelor moderne de organizare în 9400 de biblioteci, avînd drept principal scop atragerea la lectura cărții a sute de mii de elevi”. În elaborarea regulamentului concursului s-a avut în vedere principiul îngrădirii în procesul instructiv-educativ, în cercetare, producție, practică, iar juriul a apreciat în special biblioteca vie, prezentă în toate manifestările școlii, care promovează o lectură variată, multilaterală și dezvoltă o activitate modernă de informare. În încheiere, vorbitorul a expus concluziile și propunerile juriului: oportunitatea permanentizării concursului, la un interval de 2-3 ani; fixarea unei săptămîni anuale dedicate cărții pentru copii; dezvoltarea și întărirea relațiilor dintre bibliotecile școlare și bibliotecile pedagogice; reprezentarea mai echilibrată în colecții a domeniilor nebeletristice; modernizarea bibliografiilor din programa școlară, prin includerea producției editoriale din ultimii ani; sporirea indicelui de atragere la bibliotecă a elevilor și a cadrelor didactice și mărirea indicelui de circulație a publicațiilor din alte domenii decît beletristică. În continuare, președintele juriului a înmînat bibliotecarilor fruntași premiile oferite de Ministerul Educației și Învățămîntului,

tului, de C.C. al U.T.C., de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, de diverse edituri și de biblioteci centrale de învățămînt. (Lista premiilor a fost publicată în nr. 5/1973 al revistei noastre).

În numele bibliotecarilor premiați, prof. Puzăza Grigore, bibliotecar voluntar în comuna Arcani, județul Gorj, a adus mulțumiri conducerii Ministerului Educației și Învățămîntului, organelor locale de partid și de stat, pentru prețuirea arătată muncii cu cartea în rîndul tinerii generații, relevînd faptul că nici cînd în România cartea și lectura nu au cunoscut o pătrundere atît de masivă în rîndurile întregii populații ca în anii socialismului.

Silvia Ilie, secretară a C.C. al U.T.C. și Virgiliu Radulian, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor, au felicitat pe bibliotecarii fruntași, subliniind importanța bibliotecii în ansamblul factorilor instructiv-educativi, făgăduind muncii cu cartea sprijinul integral al organizațiilor pe care le reprezintă.

În încheiere, Traian Pop a reafirmat că, în procesul modernizării învățămîntului, cartea este socotită ca cel mai modern mijloc de învățămînt și a anunțat noile forme organizatorice în care va fi încadrată biblioteca școlară.

Expresie a prețuirii cărții și lecturii ca factori de seamă în formarea politică, culturală și profesională a tinerii generații, premiile acordate în cadrul Concursului „Pentru cea mai bună bibliotecă școlară” au răsplătit strădaniile, entuziasmul, pricepera, spiritul organizatoric al celor mai merituoși bibliotecari din unitățile școlare din țară.

A. C. TOFAN

Decada Cărții științifice și tehnice

a avut loc în Capitală între 19 și 28 aprilie a.c. și a fost organizată de Centrul de librării București.

Cu acest prilej la librăriile „M. Sadoveanu”, „Alta”, „I.D. Caragiale”, „G. Coșbuc”, s-au amenajat expoziții de carte social-politică, științifică și tehnică și au fost lansate noi lucrări de carte edituri. Au fost expuse volume care interesează pe ingineri, tehnicieni, muncitori în profesia lor precum și lucrări accesibile unei largi categorii de cititori. În numeroase întreprinderi, uzine și instituții cititorii s-au înfîlțit cu redactorii de carte.

Desfășurată sub motto-ul „Oamenilor-cărțile oamenilor” Decada cărții științifice și tehnice a stîrnit un larg interes. Ea a prilejuit dezbateri fructuoase consacrate literaturii științifice și tehnice editate la noi, a însemnat o mai bună cunoaștere a acestei literaturi, a contribuit la sondarea intereselor de lectură ale publicului.

Societatea Unională Mejdunarodnaya Kniga (întreprindere sovietică de export de cărți), care a împlinit 50 de ani de activitate, a organizat între 20 și 30 aprilie a.c. în Sala Mare a Palatului R.S. România, o expoziție de cărți și alte publicații neperiodice, publicații periodice, discursuri, timbre filatelice și reproduceri de lucrări celebre.

Expoziția a cuprins aproximativ 1.300 de cărți din cele mai diverse domenii. Vizitatorilor li s-a oferit prilejul să facă cunoștință cu realizări prestigioase ale editurilor sovietice în publicarea de cărți social-politice, beletristice, tehnico-științifice, cărți pentru copii. Organizatorii au prezentat cărți din literatura rusă și sovietică, traduceri în limba rusă din literatura universală, tîlmăciri din literatura Uniunii Sovietice în alte limbi ale globului. La dispoziția publicului numeros care a vizitat cu mult interes expoziția au stat pliante și cataloage care înfățișează activitatea editorială în U.R.S.S.

INDICIIL AUXILIARI GENERALI DE LIMBĂ

Ca urmare a publicării în nr. 1/1973 al revistei noastre a unei tablele prescurtate pentru indicii auxiliari generali de loc și pentru satisfacerea în continuare a cererilor venite din partea bibliotecarilor, publicăm mai jos un extras al Tabelei auxiliare „c”. Indicii de limbă. Prezentul extras reprezintă aproximativ 20 la sută din ediția completă de clasificare zecimală universală.

Datele corespund situației la zi a clasificării zecimale, inclusiv ultimelor modificări și completări cuprinse în publicația oficială a Federației Internaționale de Documentare (F.I.D) Extensions and corrections to the U.D.C., seria, 8, nr. 2, apărută în septembrie 1972.

Reamintim cu această ocazie că revista noastră a publicat în nr. 2/1971, p. 107—110, tablelele — în parte abreviate — ale grupej 80 Lingvistică. Filologie.

Tabela indicilor auxiliari de limbă*)

Această tabelă formează baza pentru extinderea în general a subdiviziunilor de la 80 Lingvistică și 820/890 Literatură despre diferite limbi. Exemplu

= 82 Lucrare în limba rusă
808.2 Studiul limbii ruse
882 Literatură rusă
= 00 ÎN MAI MULTE LIMBI. POLIGLOT
Pentru traduceri, vezi = 03
Specificarea limbilor se face adăugind =
= 0/ = 9.

Exemplu

33 (038) = 00 Dicționar economic în mai
multe limbi

33 (038) = 00 = 20 = 82 Dicționar eco-
nomic anglo-
rus

= 000/ = 009 Corespunzător cu numărul de
limbi. Exemple
= 002 în două limbi
= 003 în trei limbi
:
= 009 în nouă limbi sau
mai multe limbi

= 02 ORIGINALE SAU ADAPTĂRILE LORTE
(NETRADUSE)

Limba se indică adăugind = 0/ = 9 (sau
inversind acești doi indici). Exemple

= 021 = 60 Originale (neadaptate) în spa-
niolă

= 60 = 021 Idem

= 021 Versiuni originale (neadaptate, fără schim-
bări de editare)

= 025 Versiuni adaptate, cu modificări de edi-
tare sau corectate (în limba originală)

= 03 TRADUCERI

= 03.2/9 Traduceri din diferite limbi

Se subîmparte ca = 2/ = 9. Exemple

61 = 03.82 Literatură medicală tra-
dusă din rusă

61 = 40 = 03.82 Literatură medicală
în franceză, tradusă
din rusă

61 = 03.82 = 40 Idem

= 083 Limbi vii. Limbi noi, moderne

= 084 Limbi moarte

= 089 Limbi artificiale. Limbi create artificial

.1 Volapük (Schleyer)

.2 Esperanto (Zamenhof)

= 092 Limbi ale mașinilor de calcul: algol,
cobol, fortran etc.

= 2 LIMBI OCCIDENTALE ÎN GENERAL

= 20 ENGLEZA

(73) Engleza americană

= 022 Engleza veche. Anglo-saxona

= 024 Engleza modernă

= 007 Dialecte engleze

= 089 Engleza simplificată (pentru uz
internațional)

= 3 LIMBI GERMANICE ÎN GENERAL

Pentru engleză, vezi = 20

= 30 GERMANA (HOCHDEUTSCH)

= 088 Idiș (evreo-germana)

= 001 Dialecte (alemana, bavareza)

= 31 Germana de jos, germana plată etc.
(Niederdeutsch, Plattdeutsch etc.)

= 311 Dialecte (saxona sudică, westfallana)

= 393 LIMBI OLANDEZE (neerlandeze)

.1 Olandeza (neerlandeza)

.2 Flamanda

.6 Afrikaans (limba vorbită în Africa
de Sud)

= 395 LIMBI GERMANICE DE NORD. LIMBI
NORDICE ÎN GENERAL

= 395.9 Islandeza

= 396 Norvegiana

= 397 Suedeza

= 398 Daneza

= 399 Limbi germanice orientale, limbi gotice

= 4 LIMBI ROMANICE (NEOLATINE) ÎN
GENERAL

Cuprinde = 40/ = 639

= 40 FRANZEZA

(71) Franceza canadiană

= 022 Franceza veche

= 023 Franceza medie (medievală). Lan-
gue d'oil

= 024 Franceza modernă

= 401 Dialecte franceze

= 401.3 (493) Valona

= 490 Provensala

= 02 Perioade de dezvoltare. Langue d'oc etc.

*) Precizăm că, față de ediția românească a Clasificării zecimale (Buc., ES.I.P., 1959), prescurtările = R în loc de = 590, = S în loc de = 82 și = M în loc de = 945.11 au fost abandonate.

De asemenea, semnul = (egal) se scrie numai la început: dacă după indicele de limbă se utilizează un indice principal, acesta se scrie cu semnul de relație. Exemplu
= 20 (021) Manuale în limba engleză
= 30 : 61 Lucrare de medicină în limba germană

- = 499 Catalana
- = 50 ITALIANA
- = 505 Sarda
- = 590 ROMÂNĂ
- Pentru limbi de peste hotare strins înrudite cu limba română, se pot adăuga indicii de loc, numele locului sau chiar numele limbii. Exemple
- = 590(478.9) Limba din R.S.S. Moldovenească
- = 590(497.1 Dalmajta) Dalmato-română
- = 590(497.1 Istria) Istro-română
- = 590 (Macedonia) Macedo-română.
- Aromână
- = 590(Timoc) Limba românilor din Valea Timocului
- = 590 Megleno-română Limba megleno-română (de pe Valea Vardarului)
- = 590-02 Perioade de dezvoltare a limbii române
- 021 Forme primitive ale limbii
- 022 Română veche
- 023 Română medie
- 024 Română modernă
- 085.5 Limba de conversație (vorbită, familiară)
- 087 Dialecte (regionale)
- 093 Idiom, jargon
- :61 Jargon medical
- = 592 Moldovenească. Limba oficială în R.S.S. Moldovenească
- Vezi și = 590 (478.9)
- = 599 Reto-romana. Romanșa
- = 6 LIMBI IBERICE
- = 60 Spaniola
- = 690 Portugheza
- (81) Portugheza braziliană
- = 699 Galiciana
- = 7 LIMBI CLASICE
- = 71 Latina. Latina clasică
- = 731 Latina veche, arhaleă
- = 732 Latina vulgară
- = 733 Latina medievală
- = 734 Latina modernă
- = 735 Neolatina (din epoca apariției sistematiceii lui Linné și pînă în zilele noastre). Latina utilizată actualmente
- = 75 Greaca veche, elina. Greaca clasică
- = 773 Greaca medievală (bizantina)
- = 774 Greaca modernă
- = 8 LIMBI SLAVE ȘI BALTICE
- = 81 Limbi slave în general
- = 810.1 Slavona veche, slavona bisericească, paleoslava
- = 82 RUSA
- = 826 Bielorusa
- = 83 Ucraineană. Ruteana
- = 84 Poloneza
- = 850 Ceha
- = 854 Slovaca
- = 861 Sîrba
- = 862 Croata
- = 863 Slovena
- = 866 Macedoneana
- Vezi și = 590 (Macedonia)
- = 867 Bulgara
- = 871 Soraba. Venda

- = 872 Polaba
- = 875 Rusa subcarpatică
- = 88 LIMBI BALTICE
- = 881 Prusaca. Prusaca veche
- = 882 Lituaniana
- = 883 Letona, Iivoniana
- = 9 LIMBI ORIENTALE, AFRICANE ȘI ALTE LIMBI
- = 91 LIMBI INDOEUROPENE (ARICE)
- În afara celor clasificate la = 2/ = 882
- = 911 LIMBI INDIENE ÎN GENERAL
- = 912 Indiana veche. Vedica. Sanserita
- = 913 Indiana medie. Păli. Prakrit
- = 914 Limbi indiene moderne și contemporane
- .3 Hindustani. Hindi. Urdu
- .32 Hindi (hindusa, hindusa standard), limba oficială în India. Dialecte hinduse
- .33 Urdu, limba oficială în Pakistan
- .4 Bengali, bengaleză
- .6 Marathi
- .8 Singhaleză
- .94 Limbi darde : cașmira etc.
- .99 Limbi ale țiganilor
- = 915 LIMBI IRANIENE ÎN GENERAL
- .1 Persana veche. Bactriana veche
- .2 Zenda. Avesta
- .31 Persana medie. Pehlevi
- .32 Parța
- .5 Persana nouă. Iraniana actuală
- .50 Tadjica
- .6 Oseta
- .7 Kîrda
- .8 Aigana. Pushtu sau pachto
- .91 Beluciana
- = 916 CELTA. LIMBI CELTICE
- .01 Galica
- .2 Islandeză. Gaelica irlandeză
- .3 Scoțiană. Gaelica scoțiană
- .4 Manx
- .6 Galeza. Welsh. Cimrica
- .7 Cornica
- .8 Bretona
- .9 Basca
- = 919 LIMBI INDOEUROPENE DIVERSE
- .81 Armeana
- .83 Albaneza
- .86 Toharica
- .87 Hitita
- .881 Selta veche
- .882 Sarmata
- .885 Frigiana. Traca
- .888 Ilira veche
- .94 Etrusca
- .95 Dacia
- = 92 LIMBI SEMITICE
- = 921 Acadiană. Asiro-babiloniana
- .1 Babiloniana. Sumeriana
- .2 Asiriana
- = 922 Arameica. Palestiniana
- .1 Arameeana biblică. Chaldeeana. Sirlana veche
- .2 Palestiniana. Samariteana
- = 924 Ebraica și cananeeana
- .6 Idîș
- Vezi și = 30-088

- .9 Cananeeana veche. Moabita
 = 926 Feniciana. Punica
 = 927 Araba
 (567) Araba irakiană
 (65) Araba algeriană
 .1 Araba veche
 .2 Araba clasică. Araba coranică
 = 928 Etiopiana, abisiniana. Limbi etiopiene
 semitice : amhara (limba oficială), gehez,
 tigrina
 = 93 LIMBI HAMITICE
 = 931 Egipteana veche (dinastică)
 = 932 Copta
 = 933 Berbera. Libiano-berbera. Tuarega
 = 935 Limbi etiopiene hamitice (kușite) : soma-
 liea, agau etc.
 = 94/99 LIMBI IZOLANTE ȘI AGLUTINANTE
 = 94 LIMBI TURANIENE
 = 941/943 LIMBI ALTAICE
 = 941 LIMBI TUNGUSO-MANCIURIENE
 .1 Tungusa. Evenkiana
 .15 Lamuta
 .31 Mancuriana
 = 942 LIMBI MONGOLICE
 .1 Mongola
 .2 Calmucă
 .3 Buriata
 = 943 LIMBI TURCO-IĂTARE
 .21 Tătara
 .31 Nogai
 .4 Kirghiza și grupul vestic de limbi
 turcice
 .41 Carakirghiza. Buruta
 .42 Cazaha
 .43 Baškira
 .44 Ciuvașă
 .5 Turca (otomana). Osmana veche
 .61 Turemena
 .62 Azerbaidjana
 .65 Găgăuza
 .75 Uzbeka
 .81 Tureo-altaica
 .84 Tuvina. Soïnona
 .85 Karagasa
 .86 Uigura
 .87 Iakuta
 = 944 LIMBI SAMOEDE : IURACA (NENLTA),
 SELKUPA ETC.
 = 945 LIMBI URALICE (FINO-UGRIENE)
 .11 Ungara (maghiara)
 .22 Mordvina
 .3 Limbi permiane : udmurta etc.
 .41 Finlandeza (suomi)
 .42 Careliana
 .45 Estona
 .5 Laponă (saama)
 = 946 LIMBI CAUCAZIENE
 .31 Georgiana. Gruzina
 = 947 LIMBI ARCTICE
 .1 Limbi hiperboreale (paleoasiatice, pa-
 leosiberiene)
 .5 Limbi eschimoșe și aleutine
 = 948 LIMBI DRAVIDIENE : TAMIL, MALA-
 YAM, KANARA, TELUGU etc.
 = 95 LIMBI ASIATICE
 În afara celor prevăzute în rubricile
 anterioare
- = 951 Chineza
 = 952 Limbi thai-chineze
 .4 Siameza. Thai-siameza
 .7 Anamita. Vietnameza
 = 954 Limbi tibeto-birmane în general
 Vezi și = 958
 .1 Tibetana
 = 955 Limbi himalaice
 = 956 Japoneza
 = 957 Coreeana
 = 958 Limbi arakan-birmane
 .1 Birmana
 = 959 Limbi austroasiatice
 .51 Limbi mon-khmer
 .512 Khmer. Cambodgeana
 .52 Limbi munda
 .8 Limbi burușaski
 = 96 LIMBI AFRICANE. LIMBI ALE PO-
 POARELOR NEGRE
 (73) Limbi ale negrilor din Statele-Unite
 ale Americii
 = 961 Hotentota
 = 962 Boșimana
 = 963 Limbi congo-kordofane. Bantu, bantuile,
 mande etc.
 .5 Limbi bantu
 .54 Suahili
 .967.12 Limbi mande
 .968.6 Limbi nilotice
 .62 Nubiana
 .65 Limbi central-sudaneze
 .7 Limbi bantuile
 .8 Igușă
 = 97 LIMBI ALE INDIENILOR DIN AMERICA
 DE NORD ȘI AMERICA CENTRALĂ
 .972.5 Azteca
 .6 Maya
 = 98 LIMBI ALE INDIENILOR DIN AMERICA
 DE SUD
 = 981.2 Tupi. Guarani
 .7 Tehuelche
 = 982.1 Kechua (quechua)
 = 99 LIMBI ALE POPOARELOR OCEANIEI
 = 992 LIMBI INDONEZIENE ȘI MELANEZO-
 POLINEZIENE
 = 992.1 GRUPUL NORDIC (TAGALA) DE
 LIMBI INDONEZIENE : FILIPINE
 (TAGALOG), TAIWAN, MADAGASCAR
 .19 Malgașă
 = 992.2 LIMBI INDONEZIENE DE SUD ȘI
 DE EST : MALAEZA, JAVANEZA etc.
 .21 Malaeza (în Sumatra etc.)
 210. Indoneziana modernă. Bahasa in-
 donesia
 .22 Javaneza
 .24 Madura
 .25 Sunda
 .27 Limbi din Borneo : dalak etc.
 .28 Limbi din Celebes : sulawesi etc.
 = 992.3 LIMBI MELANEZIENE ȘI POLINE-
 ZIENE
 = 995 LIMBI AUSTRALIENE ȘI PAPUASE
 .1 Limbi australiene ale băștinașilor
 .7 Papuasa
 .8 Tasmaniana
 Traducere și prelucrare de
 ing. Alex. C. ANDRIAN

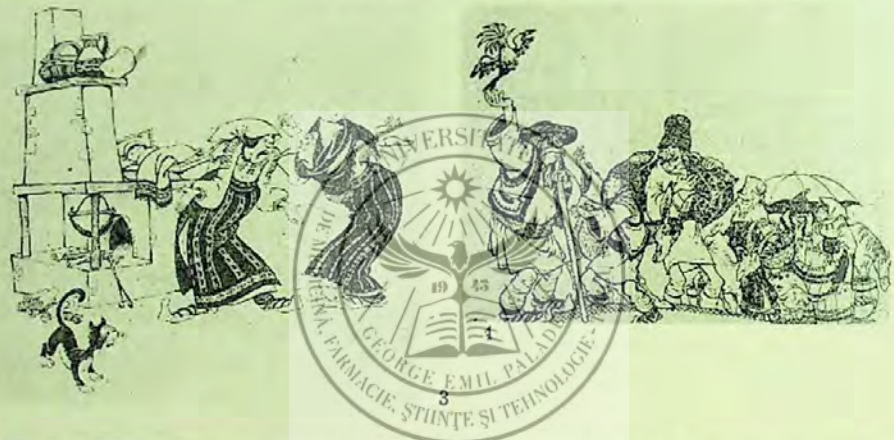
ION CREANCA

POVESTI
POVESTIRI
AMINTIRI

1

2

3

5

6

Intenția noastră nu este să începem prin a relua o discuție, îndeajuns purtată, pentru a demonstra valoarea cărții ca mijloc de informare și delectare, și nici problema concurenței pe care o fac cărții — mijloc vizual clasic —, în epoca noastră, mijloacele vizuale moderne. Ceea ce ne interesează aici sînt două din concluziile discuțiilor pe aceste teme:

1. cartea își păstrează și trebuie să-și păstreze, pentru multiplele sale calități, însemnătatea majoră în viața spirituală a societății („Relația om-carte este, din ce în ce mai mult în vremea noastră, o relație de existență“¹⁾);

2. de preferat pentru simplificarea procesului de transmitere a informațiilor în condițiile unui public numeros — uneori unica modalitate de a afla anumite informații care țin de imagine —, folosit pentru facilitarea sistemului de învățămînt în unele sectoare, televizorul — cel mai răspîndit mijloc vizual modern — își vede limitată utilizarea în ceea ce-i privește pe copii din considerente de ordin medical. Cartea rămîne astfel, pentru copii, principala modalitate de informare și lărgire a sferei de cunoaștere.

Printre altele, ilustrația cărții destinate copiilor înseamnă:

— un efort mic al ochilor, în comparație cu solicitarea cerută de aparatele de transmitere a imaginilor;

— bucuria contemplării oricît de îndelungate a imaginilor;

— posibilitatea de a reveni asupra ilustrațiilor, fără nici o dificultate și fără a fi nevoie de intervenția maturilor pentru mînuirea aparatelor.

Și, în sfîrșit, poate mai mult decît toate acestea:

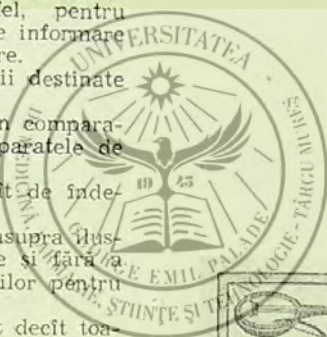
— puțința pe care o au cei mici de a interveni în imagine, cu adaosuri de desen și culoare, fapt care contribuie la formarea simțului artistic și a practicii artistice.

Cartea este, după cum se știe, un obiect de studiu care poate fi analizat din puncte de vedere diferite: pot fi reliefate opiniile celor care colaborează la apariția cărții — autorul, traducătorul, ilustratorul, editorul, tipograful; pot fi testate părerile intermediarilor între carte și cititor — librarul, bibliotecarul, criticul, sociologul, pedagogul, părinții; pot fi studiate ideile cititorului însuși. În cazul cărților pentru copii, opinia cititorului este

ILUSTRATIA de carte pentru copii

BILANȚ ȘI TENDINȚE

Ileana BĂNCILĂ

7

1. Ilustrații de Livia Rusz la ediția din 1972 a volumului *Povești, Povestiri, Amintiri* de Ion Creangă (foto 1, 3, 4, 6).

2. Ilustrație de Ileana Ceaușu Pandeale la *Cele douăsprezece fete de împărat și palatul fermecat* de Petre Ispirescu (foto 2).

3. Ilustrații de Val Munteanu la volumul de basme *Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte* (foto 5 și 7).

în mare parte dirijată, ceea ce nu înseamnă însă că acesta nu poate avea părerea sa, dovadă preferințele pe care le manifestă și chiar răspunsurile la anchete ale copiilor mai mari; marile dezbateri se petrec însă oarecum în afara lui, pe baza unor principii educative și artistice.

Cartea pentru copii — ca text și ilustrație — constituie din când în când obiectul studiilor unor critici, oameni de artă, editori. Regretăm însă că ilustrația, tot atât de importantă ca și textul (în cărțile pentru copiii mici ea ocupă un loc preponderent), nu este nici măcar enunțată ca problemă în materialele destinate formării viitorilor profesori (ca, de pildă, în volumul apărut recent, Georgeta Muntean, Elena Bolog și Vistian Goia, *Literatura pentru copii. Manual pentru liceele pedagogice și institutele pedagogice de 2 ani*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1973).

Frecvența ilustrațiilor în cărțile pentru copii face ca analiza lor să se confunde. În parte, cu analiza producției acestui gen de cărți, a serilor și colecțiilor ilustrate destinate celor mici. Referindu-ne pentru aceasta la articolul lui R. Levardă intitulat *Colecțiile Editurii „Ion Creangă“*, apărut în *Revista bibliotecilor* nr. 4/1973, ne vom rezuma să menționăm că din cele 25 de edituri din țara noastră, una din ele — „Ion Creangă“ — este specializată în literatura pentru copii, iar unele din celelalte au în planul editorial o secție, câteodată importantă, destinată acestei literaturi. Numeroase serii și colecții care apar pe piață sînt semnificative pentru această activitate editorială și interesul care i se acordă.

O condiție a ilustrației de carte este ca ea să fie frumoasă. (Rămîne de văzut, desigur, ce înseamnă o ilustrație frumoasă.) După unii autori, mai importante decît prezentarea exterioară sînt conținutul cărților și apariția unui număr cît mai mare de colecții pentru copii, decît o grafică de lux?). Fără a fi ediții de lux, cărțile pentru copii trebuie să aibă însă o ilustrație cît mai artistică, deoarece, în cazul lor, imaginea nu este altceva decît „conținut“.

Dar ilustrația nu trebuie să fie frumoasă în sine, ci raportată la text, într-o cît mai mare corespondență cu acesta (în două din studiile noastre anterioare am insistat asupra acestei cerințe a ilustrației de carte). Transpunînd spusele lui Carlo Goldoni despre traduceri — „nu trebuie să traduci, trebuie să crezi, să imaginezi, să nascocеști“⁴⁾ — în domeniul ilustrației de carte constatăm perfectă lor adaptare. Creația merge foarte departe în cazul cărților pentru copii mici, în care există puțin text și unde —

ca și în „la comedia dell'arte“, în care actorul întregea textul prin improvizatii — se conțează pe opera ilustratorului pentru amplificarea textului. (În ceea ce privește cărțile pentru decupat, lipsite cu totul de text, ilustratorul devine autor.)

În ce constă, în acest caz, concordanța cu textul? Credem că este vorba de firul conducător al povestirii, de respectarea condițiilor de loc și timp — acolo unde este cazul —, de punere în consens cu spiritul autorului. Cu toate acestea, acordăm ilustratorului dreptul de a realiza în opera sa *înțelegerea contemporană* a textului (problema se pune pentru operele scrise în diverse timpuri) și față de această înțelegere el trebuie să fie fidel. (Ar fi interesant să urmărim edițiile diferite ale aceleiași opere, pentru a analiza felul în care a evoluat înțelegerea acesteia în timp.) Concepută astfel, am putea afirma că *ilustrarea este o modalitate de adaptare a textului la diferite perioade* (desigur, cu excepția edițiilor în care dorința ilustratorului este să realizeze o ilustrație de epocă).

La fidelitatea despre care vorbim — și care îi lasă artistului destulă libertate, cu condiția de a fi în realizarea lui un reprezentant al viziunii artistice a vremii în care trăiește — trebuie să adăugăm o limită obligatorie pentru imaginația sa și fără de care ilustrația cărții pentru copii nu își atinge scopul educativ: atunci cînd textul nu ține de domeniul fabulosului, al fantasticului, ci pretinde să se raporteze la realitate, ilustrația nu trebuie să falsifice imaginea copiilor asupra lumii, făcînd-o de nerecunoscut.

Într-o împărțire foarte largă a literaturii pentru copii, putem distinge:

— literatura pentru preșcolari și pentru copiii din primii ani de școală primară;

— literatura pentru copiii care depășesc această fază, ale căror interese se diversifică.

Deși operele ilustratorilor noștri sînt foarte personale — dovadă că stilul multora poate fi identificat înainte de a citi numele artistului —, putem încerca o caracterizare a principalelor stiluri. Întîlnim astfel:

1. Crearea unor personaje care sînt păpuși sau decupaje în culori. Destinate celor foarte mici, ilustrațiile nu-i scot pe aceștia din lumea jucăriilor cu care sînt obișnuiți. Stilizarea utilizată de unii ilustratori este dusă câteodată la extrem. Dintre aparițiile din ultima vreme, notăm volumul lui N. Stoian, *Douăzeci de poezii pentru cei mai mici copii* (Editura „I. Creangă“, 1972) și cel semnat de Balada Anisia, *Vreau să rămîn copil* (Edi-

tura „I. Creangă”, 1973), amîndouă ilustrate de Stela Crețu; cîntecul lui Mircea Pop, *Trenul iepurașilor* (Editura „I. Creangă”, 1973) în ilustrația lui Sorin Obreja.

2. Redarea realității ce nu se depărtează de lumea copiilor, la care se adaugă, uneori, o notă de umor fin, realizată, de pildă, de Maria Constantin, la traducerea lui Elin Pelin, *Broscuța nemulțumită* (Editura „I. Creangă”, 1972). Nu putem să nu menționăm, deși a apărut cu cîțiva ani în urmă, admirabila ilustrație a Silviei Cambir la Tudor Argehi, *Animale mari și mici* (Editura tineretului, 1969), o adevărată încercare.

3. Redarea realității sociale, pe care o găsim, de pildă, la Vasile Socoliuc (unul dintre ilustratorii premiați la cel de-al 3-lea Salon național al cărții), în volumul, Radu Tudoran, *Ultima poveste* (Editura „I. Creangă”, 1973) (volum distins la prima sa ediție, în 1956, cu premiul „Cea mai bună carte pentru copii și tineret”).

Realitatea satului românesc și a artei populare, la care se adaugă, în spiritul textului, multe elemente de umor, apare în minunata ediție Ion Creangă, *Povești, Povestiri, Amintiri, Îngrijită și glosar* de G. T. Kirileanu (Editura „I. Creangă”, 1972), cu o bogăție de ilustrații cum rar se întîlnește. Ilustrațiile curg aproape fără întrerupere, într-o uimitoare continuitate imagistică, făcînd corp comun cu textul printr-o ingenioasă punere în pagină. La distanță de aproape un secol, autorul și ilustratoarea se întîlnesc pe aceleași coordonate spirituale. Ne amintim că ilustratoarea, Livia Rusz, a realizat cu cîțva timp în urmă o altă ediție de lux, W. Hauff, *Basme* (Editura tineretului, 1969), de o egală frumusețe și generozitate.

Ilustrațiile colorate realizate de Coca Crețoiu-Seinescu la volumul Otiliei Cazimir, *Baba Iarnă într-un sat și alte poezii* (Editura „I. Creangă”, 1972), se încadrează, într-o tehnică diferită, în aceeași largă inspirație populară, la care se adaugă scene din realitatea societății socialiste.

4. Redarea realității în parte prin simbolurile sale, așa cum este ilustrarea volumului lui Ilie Circu, *Lăsați peștișorul să zboare* (Editura „I. Creangă”, 1972), în care Nicolae Sîrbu introduce o notă distinctă în cărțile pentru copii.

5. Ilustrația de gen, manifestată uneori cu o fantezie neobișnuit de bogată, ca în volumul lui Dim. Goga, *La revedere, copii mei!* (Editura „I. Creangă”, 1972): compoziție, mare varietate portretistică, grijă pentru amănunt, volumul ilustrat de Octavia Țarălungă atrage atenția chiar de la copertă, singura imagine colorată.

6. Desenul caricatural apare și în domeniul cărților pentru copii, ca de pildă în volumul lui Moș Nae (N. Batzaria), *Haplea* (Editura „I. Creangă”, 1971), ilustrat de Marin Iorda.

7. Transfigurarea realității, cu elemente de fabulos și amestecuri de elemente populare, apare în forme diferite. Culoarele rafinate, combinația de griuri și movuri ale Lenei Constante la volumul Dorinei Rădulescu, *Taina Crăiesei* (Editura „I. Creangă”, 1972), creează o lume de vis și realitate. Copiii se găsesc aici în lumea lor curată și plină de farmec. Volumul a fost distins cu medalia de bronz la cel de-al 3-lea Salon național al cărții, 1973. Cu stilizări într-o manieră statică și cu o cromatică în care predomină verdele, au apărut ilustrațiile la poveștile lui P. Ispirescu, *Greuceanu de aur și Cele douăsprezece fete de împărat și palatul fermecat* (Editura „I. Creangă”, 1972), semnate de Ileana Ceaușu Pandelescu.

Stilizarea cu trăsături caricaturale este utilizată de Roni Noel în volumul *Petru Genușă*, basm popular românesc după G. Cătană (Editura „I. Creangă”, 1973), atât în reprezentările individuale, cît și în cele ale mulțimii, aceasta din urmă redată uneori în ilustrarea poveștilor. Stilizarea cailor fermecați face totuși din acestea apariții uluitoare.

Elementele de basm sînt redade într-un stil energetic, într-o mișcare avîntată adeseori, cu o sobrietate proprie ilustratoarei, de Florica Cordescu Jebeleanu în ediția P. Ispirescu, *Märchen* (Editura „I. Creangă”, 1973). Ilustrațiile, în alb și negru, la care se adaugă uneori încă o culoare, se succed îndeaproape, astfel încît puține din cele 189 de pagini cuprind numai text.

Cu totul deosebit este stilul foarte „lucrat”, filigranat, folosit de Elena Chinschi la volumul M. Eminescu, *Märchen* (Editura „I. Creangă”, 1972).

Îată însă, aplicate în domeniul ilustrațiilor pentru copii, stiluri proprii altor domenii de artă: în ilustrarea masivului volum *Tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte* (Editura „Minerva”, 1972), Val Munteanu a folosit stilul picturii pe sticlă, în care liniile stîngace ale artiștilor populari sînt înlocuite cu un desen net, de vizibilă influență bizantină, iar coloritul este cel caracteristic regiunii Făgăraș. În același an a apărut și volumul Barbu Delavrancea, *Sultânica* (Ediția „Minerva”), la care ilustrată e numai coperta, executată tot de Val Munteanu în același stil (cu colorit diferit însă), dar volumul de basme reprezintă cea mai desăvîrșită realizare de acest fel. Adevărat eveniment editorial, cartea a fost premiată cu medalia de

aur la cel de-al 3-lea Salon național al cărții.

Stilul de gravură pe lemn, în alb-negru, este utilizat, de pildă, de Anton Perussi la Al. Mitru, *Povești cu tile* (Editura „I. Creangă”, 1972): cu un relief puternic, lipsa de proporții impresionează, imaginile sugerând epoca lui Anton Pann.

8. Fără să ne mai găsim în domeniul basmului, rămânând însă în cel al unei imaginații fertile, înregistrăm mai multe stiluri:

Stilul introdus de gravura modernă, în care planurile se interferează, distanțele se scurtează sau se lungesc, în care dintr-un tot se aleg elementele care simbolizează o idee. Acest gen îl întâlnim în multe din ilustrațiile lui Ion Panaitescu la Mircea Pop, *Aventuri cu uliul Sam* (Editura „I. Creangă”, 1971).

Genul cinematografic — o derulare de imagini semnificative pentru episoadele povestite — este folosit de Editura „Stadion” în benzile desenate care apar de câțiva ani. Cu puțin text, imaginile se desfășoară în alb și negru, cu cel mult încă o culoare. Seria abordează în acest mod operele literare ale scriitorilor români și străini, clasici și contemporani, pe care le rezumă. Dar stilul nu este nou, îl întâlnim de multă vreme în revistele pentru copii și tineret.

Genul „Walt Disney”, irezistibil pentru toate literaturile, e utilizat cu marele său talent de Livia Rusz în volumul Luciei Olteanu, *Zimbiți, vă rog!* (Editura „I. Creangă”, 1972) și, într-o formă stilizată, cu linii îngroșate, de Gabriela Buholu în cartea lui Constantin Paiu, *Un arici-pașonici, trei pitici și-un licurici* (Editura „Junimea”, 1972).

După părerea noastră, nu este recomandabil ca diferitele părți ale unei cărți să fie ilustrate de diverși artiști. Iată însă că în domeniul literaturii pentru copii, Editura „Facla” din Timișoara a publicat anul acesta o adevărată realizare: Nicolae Țirioi, *O, mamă, dulce mamă...* Ilustratorii, Vasile Pintea, Lidia Ciolac, Gabriel Kazincy și Zoltan Molnar, reușesc o armonizare de stiluri rar întâlnită, cu o suavitate de expresie care dă unitate artistică întregului volum. La această impresie contribuie repetarea pe fiecare pagină, într-un desen cu contur colorat — fundal pentru toate poeziile din volum — a unei maternități semnate de Gabriel Kazincy.

★

Iată, așadar, o gamă variată de direcții și stiluri în domeniul ilustrației cărților pentru copii, exemplificate, de cele mai multe ori, cu aparițiile editoriale aparținând anului 1972. Unele tendințe se

continuă din anii trecuți, altele — de exemplu preluarea stilului picturii pe sticlă și, după cît se pare, și cel al gravurii moderne — au devenit evidente abia în acest an 1972, atât de important în inițiative, căutări și studii privind producția de carte.

Atunci cînd se vorbește de dezvoltarea intelectuală a copilului modern, mult evaluat ca posibilități de înțelegere, se adaugă însă că, în privința capacității sale emoționale, evoluția nu s-a produs în aceeași măsură⁶⁾. Ne întrebăm, de aceea, în ce fel gustă copilul din vremea noastră, de pildă, dificultățile artistice ale gravurii moderne, valoarea simbolică a unor desene sau efectele de culoare. Fără doar și poate, efectuarea unor anchete pe această temă ar reliefa păreri edificatoare în această privință. Și, la întrebarea: care ar trebui să fie evoluția viitoare a ilustrației cărților pentru copii, răspunsul ar trebui să țină seama și de rezultatele acestor cercetări.

Răsfoind cărțile destinate copiilor, remarcăm lipsa ilustrațiilor la volumele de literatură științifico-fantastică. Una din explicații poate fi dificultatea pentru ilustratori de a mînuși — cel puțin în momentul de față — elementele de invenție științifică, pentru a ajunge la ficțiune. Fantasticul modern le este, se pare, mai puțin aproape. Dar, dacă copilul modern apreciază literatura fantastică, care avansează idei asupra viitorului, ilustrația trebuie să secondeze textul, contribuind la conturarea „născocirii”.

Ilustrația cărților pentru copii oferă artiștilor un cîmp nesfîrșit de creație. Marea varietate și frumusețe a imaginilor, constatate în producția editorială românească din ultimul timp, sînt fenomene pe cît de îmbucurătoare, pe atît de semnificative pentru progresul înregistrat pe de o parte de producția de carte, pe de altă parte de genul artistic respectiv.

NOTE

- 1) Toiu, Const. *Omul și cartea*. În: *România literară*, nr. 6, 8 feb 1973, p. 14.
- 2) Toiu, Const. *Op. cit.*
- 3) *Ilustrația cărților pentru copii în R.P.R.* În: *Călușa bibliotecarului*, 5, nr. 9, sep 1962, p. 30-34. — *Ilustrarea cărții românești la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*. În: *Studii și cercetări de bibliologie*, Serie nouă, XII, 1972, p. 125-148.
- 4) *Memoriile domnului Goldoni menite să lămurască istoria vieții sale și pe aceea a teatrului său*. În românește de Victoria Ursu. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967, p. 348.
- 5) Afirmarea a fost preluată din *Washington Post* (25 ian 1972) de Virginia Haviland în studiul său *Tendințele manifestate în literatura pentru copii*, prezentat la Sesiunea de la Budapesta, 1972, a Consiliului general al Federației Internaționale a Asociațiilor de Bibliotecari.

O problemă vitală:

PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT

CADRUL JURIDIC AL PROTECȚIEI MEDIULUI INCONJURĂTOR

Lege privind protecția mediului înconjurător. Proiect. In: Știința, 42, nr. 9484 19 apr 1973, p. 3, 4.

Lege privind gospodărirea apelor în Republica Socialistă România. In: Buletinul oficial al R.S.R., 8, nr. 42, partea I, 24 apr 1972, p. 296-307.

Lege privind gospodărirea pădurilor aflate în administrarea directă a comuncilor. In: Buletinul oficial al R.S.R., 8, nr. 42, partea I, 24 apr 1972, p. 290-295.

Ordin al ministrului agriculturii, industriei alimentare și apelor și al ministrului sănătății privind îmbunătățirea condițiilor de igienă și salubritate la fermele zootehnice de stat și cooperatiste, unitățile de industrializare, depozitare și desfacere a produselor alimentare de origine animală. In: Buletinul oficial al R.S.R., 8, nr. 83, partea I, 2 aug 1972, p. 658-661.

Ordin al ministrului sănătății privind stabilirea normelor de igienă pentru produse alimentare și băuturi. In: Buletinul oficial al R.S.R., 8, nr. 53, partea I, 13 mai 1972, p. 394-415.

Ordin al ministrului sănătății privind stabilirea normelor de igienă referitoare la combaterea poluării aerului și reducerea zgomotului în zonele locuite. In: Buletinul oficial al R.S.R., 8, nr. 154, partea I, 21 dec 1972, p. 1307-1310.

Marinescu, D. și Ivan, C. Mijloace juridice de ocrotire a sănătății. Buc., Editura medicală, 1971. 328 p.

BIBLIOGRAFIE DE RECOMANDARE

Recenta apariție a proiectului Legii privind protecția mediului înconjurător și discutarea lui de către cetățeni în coloanele presei, la posturile de radio și televiziune au readus în prim plan al actualității o problemă din ce în ce mai frecvent dezbătută și pe plan mondial: apărarea împotriva poluării, revers negativ al civilizației moderne.

Bibliografia care urmează înfruneste căruț editate în ultimii ani și articole din periodice apărute în anul 1972, care reflectă principalele aspecte ale luptei oamenilor împotriva poluării — a aerului, a apei, a pământului, a naturii, a mediului creat de ei.

Materialele indicate pot servi la alcătuirea unor expoziții tematice, la organizarea unor discuții cu cititorii, ca bază de documentare pentru conferințieri etc. Manifestările pot fi organizate în cadrul acțiunilor pentru cunoașterea legilor țării, dar și în cadrul unei campanii de răspândire a unor cunoștințe de care orice om contemporan, indiferent de vîrstă și de nivel cultural, are astăzi nevoie.

În expoziții, materialele privind protecția împotriva poluării vor fi alternate, de exemplu, cu fotografii înfățișînd frumusețile naturii, peisaje din țara noastră, scene din viața sportivilor, vederi din stațiuni balneare ori climaterice etc.

În bibliografie nu sînt indicate materialele — deosebit de prețioase ca valoare științifică — editate de diferite centre de documentare (sintezele documentare și cercetările bibliografice editate de Institutul Național de Informare și Documentare (fost I.D.T.), studiile de sinteză documentară editate de Centrul de documentare pentru îmbunătățiri funciare și gospodărirea apelor, de Centrul de documentare pentru construcții, arhitectură și sistematizare, de Centrul de informare și documentare pentru agricultură și silvicultură, de centrele documentare ale altor ministere), considerînd că tirajul redus în care sînt multiplicat nu le fac accesibile bibliotecilor mîi și mijloacii.

Departate de a epuiza materialul abundent apărut la noi în țară cu privire la combaterea efectelor multiple și complexe ale poluării, bibliografia de față constituie mai degrabă o plasare în temă, un îndemn la cercetare și completarea pe mai departe a „dosarului poluării”.

„Avem, un singur pămînt” — dar problemele legate de protecția lui sînt extrem de complicate și oamenii trebuie să acționeze, mai mult decît orîcînd, în cunoștință de cauză.

LUCRĂRI CU CARACTER GENERAL

Antip, F. Ecologie: cit de justificată este alerta? In: Lumea, nr. 1, 1 ian 1972, p. 32-34.

Balaban, A. T. Măsuri preconizate pe plan internațional pentru combaterea poluării mediului ambiant. In: Progresele științei, 8, nr. 3, mai 1972, p. 108-110.

Dorst, J. Înainte ca natura să moară. Buc., Editura științifică, 1970. 479 p.

Drăgănescu, H. Exigențe ale echilibrului ecologic în condițiile creșterii economice și demografice. (Probleme de prognoză ale dezvoltării României Socialiste). In: Probleme economice, 25, nr. 5 mai 1972, p. 43-51.

Sălcău, I. Poluarea — modă sau flagel? In: Cronica, 7, nr. 23, 9 iun 1972, p. 10.

Ionescu, Al. Vecini cu abuzul. Poluarea și echilibrul biologic. Buc., Editura enciclopedică română, 1972. 232 p. Bibliogr. (Consiliul pentru difuzarea culturii și științei, „Orizonturi”, 44).

Mantu, E. Mijloace noi în bătălia anti-poluare. In: Știința, 41, nr. 9143, 10 mai 1972, p. 6.

Popescu, D. Cercetări științifice românești pentru combaterea poluării. In: Forum, 13, nr. 12, dec 1971, p. 28-31.

Silard, A. Poluarea și condiția umană. In: Contemporanul, nr. 24, 9 iun 1972, p. 9.

Stăgren, B. Ecologia în milenii. In: Contemporanul, nr. 5, 28 ian 1972, p. 10.

Topor, D. Pămîntul oamenilor. In: Știința tineretului, 28, nr. 7/77, 14 iun 1972, p. 8.

Zamfir, Gh. Responsabilitatea tehnicii moderne în prevenirea poluării mediului. In: Igiena, 21, nr. 2, feb 1972, p. 67-74. Bibliogr.

CONFERINȚA O.N.U. DE LA STOCKHOLM, IUNIE 1972, ASUPRA PROTECȚIEI MEDIULUI AMBIANT

Grigorescu, I. Conferința O.N.U. pentru protejarea mediului înconjurător. Echilibrul ecologic impune cooperarea internațională. In: Știința, 41, nr. 9176, 12 iun 1972, p. 4.

Grigorescu, I. Stockholm: Abordarea politică, o condiție a reușitei conferinței asupra mediului înconjurător. In: Știința, 41, nr. 9179, 15 iun 1972, p. 6.

Grigorescu, I. O Cartă a drepturilor omului asupra naturii adoptată la Stockholm. In: Scinteia, 41, nr. 9181, 17 iun 1972, p. 6.

Grigorescu, M. „Avem un singur pământ!“... cu numeroase probleme ecologice. In: Lumea, nr. 24, 8 iun 1972, p. 19-20.

Iorgulescu, F. Protecția mediului — un obiectiv de importanță vitală pentru omenire. [Interviu realizat de A. Costa cu dr. ing. Florin Iorgulescu, președintele Consiliului Național al Apelor, conducătorul delegației române la Conferința Națiunilor Unite de la Stockholm]. In: Agricultură, 10, nr. 26, 29 iun 1972, p. 16.

Vianu, I. Ecologie și economie la reuniunea de la Stockholm. In: Viața economică, 10, nr. 24, 16 iun 1972, p. 19.

Vlad, C. Probleme științifice, dar nu numai atât. In: Lumea, nr. 23, 15 iun 1972, p. 6-7.

Vlad, C. Stockholm: După Conferința asupra mediului ambiant. In: Lumea, nr. 26, 22 iun 1972, p. 5-6.

PROTECȚIA AERULUI

Apostol, S. și Călugăr, Al. Plantele și poluarea atmosferei. In: Natura, 24, nr. 2, mar-apr 1972, p. 21-29. Bibliogr.

Barnea, E. Omul și aerul din locuință. Buc., Editura medicală, 1972, 80 p.

Barnea, M. și Ursu, P. Protecția atmosferei împotriva impurificării cu pulberi și gaze. Buc., Editura tehnică, 1969, 368 p. Bibliogr.

Bărănescu, G. Combaterea poluării atmosferei — o problemă a fiecărui om. Interviu cu prof. dr. docent ing. George Bărănescu, directorul Institutului politehnic București, președintele Comisiei pentru apărarea mediului din cadrul Academiei R.S.R. In: România liberă, 30, nr. 8481, 30 ian 1972, p. 1, 2.

Christu, Al. Ventilația și condiționarea aerului. Vol. 1-2. Buc., Editura tehnică, 1968-1971, 2 vol.

Leucă, M. și Florea, L. Mijloace de prevenire a poluării atmosferei. In: Protecția muncii, 7, nr. 5, mai 1972, p. 34-35.

Leucă, M. și Florea, L. O problemă de actualitate — poluarea atmosferei. In: Protecția muncii, 7, nr. 4, apr 1972, p. 10-11.

PROTECȚIA APELOR

Analiza apelor. (Naturale, potabile, industriale, reziduale). Buc., Editura tehnică, 1968, 304 p. Bibliogr.

Blitz, Em. Epurarea apelor uzate menajere și orașenești. Buc., Editura tehnică, 1966, 344 p. Bibliogr.

Botoșăneanu, L. Progrese recente și probleme centrale în biologia apelor curgătoare. In: Progresele științei, 8, nr. 5, mai 1972, p. 223-228.

Bușniță, Th. Să protejăm bogăția și frumusețea riurilor noastre. In: Natura, 24, nr. 1, p. 69-70.

Epurarea apelor industriale. Buc., Editura tehnică, 1968, 600 p. Bibliogr.

Khalis, M. Maladia Mediteranei. In: Lumea, nr. 3, 13 ian 1972, p. 28-29.

Lăzărescu, M. și Rusu, Gh. Unele probleme privind prevenirea și combaterea poluării apelor în Republica Socialistă România. In: Hidrotehnică, 17, nr. 2, feb 1972, p. 78-81.

Mantu, F. Apa pe glob. O problemă vitală a omenirii. In: Cutezătorii, 6, nr. 19, 11 mai 1972, p. 8-9.

Mălăeșu, I. Biologia apelor impurificate. Bazele biologice ale protecției apelor. Buc., Editura Academiei R.S.R. 1969, 247 p. Bibliogr. (Academia R.S.R.).

Popescu, D. Combaterea poluării cursurilor de apă. In: Revista română de studii internaționale, 5, nr. 4, 1971, p. 167-173.

Pora, E. A. Apa — problema cheie a omenirii de mâine. Știința vieții. In: Vatra, 2, nr. 4, 20 apr 1972, p. 17.

Pora, E. A. Producivitatea mărilor. (Pe marginea înfrunării F.A.O., Roma, 4-8 oct 1971). In: Progresele științei, 8, nr. 2, feb 1972, p. 99-101.

Simionescu, R. Poluarea marină. In: Cronica, 7, nr. 24, 16 iun 1972, p. 16.

Watson, P. Recolta mării. In: Lumea, nr. 9, 24 feb 1972, p. 29-30.

PROTECȚIA SOLULUI ȘI A RESURSELOR NATURALE ALE SUBSOLULUI

Bădescu, Gh. Ameliorarea terenurilor erodate, corectarea torențiilor, combaterea avalanșelor. Buc., „Ceres”, 1972, 443 p. Bibliogr.

Boeru, S. Lucrări de îmbunătățiri funciare, Realizări și perspective. In: Terra, 4, nr. 3, mar-apr 1972, p. 20-29. Bibliogr.

Dobre, V. Orientări noi în activitatea de studii și proiectare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare. In: Probleme agricole, 14, nr. 1, ian 1972, p. 16-21.

Iga, N. Sarcini actuale ale cercetării științifice în domeniul îmbunătățirii funciare. In: Probleme agricole, 14, nr. 1, ian 1972, p. 11-15.

Mihal, Gh. Gh. Probleme și sarcini actuale în combaterea eroziunii solului și corectarea torențiilor. In: Probleme agricole, 14, nr. 1, ian 1972, p. 45-54.

Sârbu, E. Dezvoltarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare în perioada 1971-1975 și în perspectivă până în 1985. In: Probleme agricole, 14, nr. 1, ian 1972, p. 4-10.

Teju, D. Lucrări de ameliorare a terenurilor degradate și de corectare a torențiilor. Buc., „Ceres”, 1971, 80 p.

Apel minerale și nămolurile terapeutice din Republica Socialistă România. Vol. 1-3. Buc., Editura medicală, 1961-1970, 3 vol. (Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale, Institutul de balneologie și fizioterapie).

Iordache, P. O amplă dezvoltare a stațiilor balneoclimaterice. In: Munca, 28, nr. 7539, 1 feb 1972, p. 4.

Ștefanescu, C. Stațiuni balneare și climatice din România. Ghid. Buc., „Meridiane”, 1967, 276 p.

PROTECȚIA NATURII

Anghel, P. S.O.S. natura! Săptămâna. In: Contemporanul, nr. 11, 10 mar 1972, p. 1, 9.

Bobic, D. Importanța fondului forestier pentru ocrotirea sănătății populației. In: Revista pădurilor, 86, nr. 12, dec 1971, p. 606-608.

Borza, Al. și Dincă, G. Funcțiunile turistice ale pădurii. Funcțiunile pădurii și gospodărirea funcțională a fondului forestier. In: Revista pădurilor, 87, nr. 2, feb 1972, p. 60-62.

Fodor, T. Comori ale naturii din România. Buc., Editura științifică, 1972, 216 p. („Natura și omul”).

Jacob, M. A treia Conferință națională de ocrotirea naturii. (Timișoara, 28 aug — 1 sep 1971). In: Revista muzeelor, 9, nr. 1, 1972, p. 75-76.

Lăzărescu, C. Utilizarea multifuncțională a pădurilor. In: Revista pădurilor, 86, nr. 12, dec 1971, p. 609-611. Bibliogr.

Marcu, O. Despre perspectivele metodelor chimice în protecția plantelor. In: Revista pădurilor, 87, nr. 1, ian 1972, p. 20-23.

Mohan, Gh. Pionier, cunoaște și ocrotește monumentele naturii. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1971, 207 p. (Preludii).

Pop, E. și Sălăgeanu, N. Monumente ale naturii din România. Buc., „Meridiane”, 1965, 180 p. + 40 f. pl.

Pop, I. Vinătorul și natura. Buc., Editura științifică, 1969, 216 p. („Natura și omul”).

Silva, F. și Ștefan, G. De la prieteni miei, foloase mari. Buc., Editura științifică, 1971, 184 p. („Natura și omul”).

Vegetația, prieten și dușman. Ancheta inter-națională a „Astreii” [realizată de] Victor Ra-reș. In: *Astra*, 7, nr. 1, ian 1972 p. 16.

Vezi și articolele apărute în revista *Ocro-tirea naturii*.

OMUL ȘI MEDIUL CREAT DE EL

Constantin, D. **Orașele viitorului.** Anticipări — ipoteze. In: *Știința*, 41, nr. 9123, 19 apr 1972, p. 6.

Gheorghiu, M. **Mediul ambiant.** In: *România liberă*, 30, nr. 8504, 26 feb 1972, p. 1, 2.

Mihalcea, M. **Conservarea obiectelor de artă și a monumentelor istorice.** Eroziune și anti-coroziune. Buc., Editura științifică, 1970. 308 p. Bibliogr.

Roșu, L. **Grija față de monumente — o dato-rie cetățenească.** In: *Buletinul monumentelor istorice*, 41, nr. 1, 1972, p. 74-75.

Zamfir, Gh. **Aspecte de igienă a mediului în dezvoltarea orașului modern.** In: *Igiena*, 21, nr. 6, iun 1972, p. 321-327, Bibliogr.

Chiriac, V. **Tratarea și valorificarea rezi-duurilor.** Buc., Editura agrosilvică, 1968, 300 p. Bibliogr.

Văiceanu, L. M. **Biodegradabilitatea deter-genților.** Buc., Editura Academiei R.S.R., 1971. 315 p.

Antipoluarea — orientare necesară a indus-triei noastre. [Anchetă realizată de] Clara Du-mitrescu, Alex. Nagy, Ion Vidrighin... In: *Munca*, 28, nr. 7532, 3 feb 1973, p. 1, 2.

Ceplea, L. **Limitarea poluării radioactive a mediului ambiant.** In: *Progresele științei*, 8, nr. 5, mai 1972, p. 219-222. Bibliogr.

Purica, I. I. **Surse de poluare în energetica nucleară.** In: *Progresele științei*, 8, nr. 4, apr 1972, p. 166-168.

Zamfir, Gh. **Tehnica modernă și poluarea mediului.** In: *Muncitorul sanitar*, 23, nr. 8, 15 feb 1972, p. 4.

Barbu, E. **Poluarea sonoră.** In: *România li-beră*, 30, nr. 8591, 8 iun 1972, p. 1, 2.

Hobana, I. **Lupta împotriva zgomotului.** *Știința*, 41, nr. 9109, 5 apr 1972, p. 4.

Izolarea împotriva zgomotului. Sub redacția [lui] F. Ia. Iudin. Buc., Editura tehnică, 1968. 720 p. Bibliogr.

Lăzărescu, D. **Omul și mediul inconjurător.** Poluarea sonoră. In: *Pentru apărarea păcii*, 23, nr. 2, feb 1972, p. 20-23.

Lăzăroiu, F. D. și Bichir, N. I. **Zgomotul mașinilor și transformatoarelor electrice.** Buc., Editura tehnică, 1968. 283 p.

Pupăzan, C. **Acustica în construcții.** Propa-garea zgomotului și izolarea fonică. Buc., Edi-tura Academiei R.S.R., 1970. 263 p. Bibliogr.

Tufescu, V. **Civilizația industrială și poluarea mediului inconjurător.** In: *Lupta de clasă*, 52, nr. 4, apr 1972, p. 53-62.

Wegener, N. **Combaterea zgomotelor produse de instalațiile din clădiri.** Buc., Editura teh-nică, 1964, 160 p. (Tehnica nouă).

A. C. TOFAN

Ilustrație de Anton Perussi la *Cocoșelul cu pene de aur* din vo-lumul *Povești cu tilc* de Al. Mitru. (foto 1).

Ilustrații de Vasile Socoliuc la povestirile *Ursul*, din volumul *Po-vestiri* de M. Sadoveanu, și la po-vestirea *Bradu-Strimb* din același volum (foto 2 și 3).

1

2

3

GRIGORE C. MOISIL

1906 — 1973

S-a stins din viață în ziua de 21 mai Grigore C. Moisil, pe care-l urmăream cu drag în presă, la radio și televiziune atunci când scria sau vorbea despre frumusețile sau utilitatea matematicilor. Creator de școală și popularizator al matematicilor, prin dispariția lui știința și cultura românească suferă o grea pierdere.

Născut la Tulcea în 10 ianuarie 1906, Grigore C. Moisil este descendentul unui lung șir de slujitori ai școlii. Tatăl său, acad. Constantin Moisil, cunoscut numismat; în afara catedrei a lucrat și la Biblioteca Academiei timp de 47 de ani. Grigore C. Moisil a urmat cursurile Facultății de științe — secția matematică — la Universitatea din București, unde a audiat străluciți profesori ca D. Pompeiu și G. Țițeica. Aici a aflat și a îndrăgii lucrările unor matematicieni care începuseră să schimbe fața acestei științe din acele vremuri. Remarcabila sa teză de doctorat intitulată „Mecanica analitică a sistemelor continue”, susținută în anul 1929, îi aduce consacrarea în lumea științifică. Face studii de specialitate la Paris și Roma. În 1931 devine docent, iar în 1932 își începe la Universitatea din Iași cariera didactică, unde ține primul curs de algebră modernă din țara noastră. Din 1942 a fost profesor la Universitatea din București. Trebuie să reliefăm că absolut toate cursurile pe care le-a pregătit, acoperind mai toate ramurile matematicilor, se caracterizează prin grija neîncetată ce a manifestat-o pentru nou. Grigore C. Moisil s-a preocupat continuu de educarea tineretului și a profesorilor de matematici. Membru al P.C.R., președinte al Societății de științe matematice din România, membru al Academiei Republicii, Om de Știință Emerit, Erou al Muncii Socialiste, șef de secție la Institutul de Matematică, Grigore C. Moisil a fost un convins democrat. În anii 1946—1948 a fost ambasadorul României în Turcia.

Urmind drumul matematicilor moderne în cercetările sale extrem de variate (analiză funcțională, geometrie diferențială, sisteme de ecuații cu derivate parțiale, logică, sisteme automate etc.), Grigore C. Moisil lasă o vastă operă științifică, peste 300 de lucrări, originale prin ideile expuse, prin stabilirea unor legături neașteptate între domenii care la prima vedere nu au nimic comun.

Originalitatea lucrărilor sale se manifestă în folosirea celor mai abstracte instrumente matematice pentru rezolvarea problemelor celor mai concrete. Preocupările de logica matematică au început în țara noastră cu prelegerile de logică și teoria demonstrației pe care le-a ținut la Iași în anul 1933. Cercetările de logică ale lui Grigore C. Moisil au venit să clarifice problemele filozofiei matematice și să impulsioneze găsirea unor soluții pentru tehnică. Astfel se explică entuziasmul lui din anul 1949 când a aflat că logica matematică se aplică în inginerie. De altfel, ultima lui carte, apărută în anul acesta, este Logica pentru ingineri. Studiile lui Grigore C. Moisil au stat la baza dezvoltării cercetărilor de teoria algebrică a automatelor și știința calculatoarelor în România. A format nucleul școlii românești de teo-

ria algebrică a automatelor care a obținut un loc de frunte pe plan mondial. Anul 1954 marchează apariția primelor sale lucrări în acest domeniu, lucrări distinse cu Premiul de stat (1962) și traduse în străinătate în limba rusă (1963), cehă (1964), engleză (1969). O altă linie de cercetare a lui Grigore C. Moisil constă în folosirea metodei algebrice pentru rezolvarea sistemelor de ecuații cu derivate parțiale în scopul sistematizării unor rezultate cunoscute și descoperirii altora necunoscute în probleme de elasticitate. Tot el se numără printre inițiatorii metodelor matematice în rezolvarea problemelor economice, în aplicarea matematicilor în lingvistică, istorie, arheologie, documentare. După cum o mărturisește în cartea Institutul de Matematică, 20 de ani de activitate, Grigore C. Moisil „vedea” și milita pentru o „matematică unitară” și „dacă stăm să comparăm cu rezultatele obținute, vedem că o parte din acest vis s-a realizat”.

Datorită meritelor sale științifice a fost invitat în toate colțurile lumii să țină cursuri (la Roma, la Tokyo, la Paris, la Novosibirsk, la Bologna, la Wrocław ș.a.m.d.), să participe la congrese de tot felul. A fost membru în numeroase societăți savante, a făcut parte din multe grupări internaționale, a fost și președintele uneia din ele (a matematicienilor de expresie latină). A participat ca membru în colegiul de redacție al unor importante reviste străine (ex.: International Computing Center Bulletin). Matematicienii străini au cerut să-și pregătească teze de doctorat sub conducerea sa. Numele lui figurează în numeroase tratate și enciclopedii publicate în străinătate. Lucrările sale au fost recenzate în mai toate revistele de peste hotare. Matematicienii sovietici folosesc denumirea de „funcții monogene ale lui Moisil” și „ecuații Moisil”.

Povestitor talentat, a scris și a vorbit mult despre rolul și importanța matematicilor. Telespectatorii îi așteptau cu nerăbdare și îi urmăreau cu incintăre butadele sculptoare care reliefau profunde reflexii. Dinamismul lui intelectual, vasterle lui cunoștințe, perspicacitatea sa, permeabilitatea la tot ceea ce era nou, căldura sufletească, credința lui fermă în progres, umanismul acestui șef de școală, strălucit reprezentant al celor mai abstracte, cuceriri ale matematicilor, care vorbea simplu și clar, pe înțelesul tuturor, a cucerit marele public. Gustul de popularizator al științei îl găsim la Grigore C. Moisil încă la primele sale publicații, când era elev în clasa a IV-a la Liceul „Spiru Haret” (14 ani). Contemporanul, Viața economică, România liberă, Știința, Secolul XX și alte reviste conțin în coloanele lor atâtea articole fermecătoare, martore ale frământărilor, preocupărilor, ale nemărginitei lui dragoste pentru matematică.

Mare iubitor al culturii, Grigore C. Moisil a fost și un pasionat al cărții. Colaborator al Revistei Bibliotecilor, el a sprijinit cu ardoare munca bibliografică. Remarcabilul savant Grigore C. Moisil omagia memoria noastră scriind în Contemporanul din 2 februarie 1973: „Mă gîndeam: dacă n-aș fi fost matematician, ce mi-ar fi plăcut să fac? E probabil că mi-ar fi plăcut să fac bibliografie”. Și mai departe, analizînd bibliografiile apărute în Editura Academiei, adăuga: „Mă bucur și mă mîndresc. A publica bibliografii e semn de civilizație, de civilizație în înțelesul civilizat al cuvîntului”. De altfel, el a prefațat bibliografiile matematice apărute în țara noastră și a elaborat personal citeva bibliografii matematice.

Spirit modern și multilateral, creator și pionier al matematicilor românești, Grigore C. Moisil a luptat pentru a face înțelesă poezia matematicii — concepută global de la filozofie la inginerie — „poezie” — cum spunea el — în sensul major și nobil al cuvîntului”.

Eliza ROMAN

Încă o carte din biblioteca lui Ion Creangă

Tudor NEDELCEA

Soarta bibliotecii și a manuscriselor lui Ion Creangă, însemnările acestuia pe cărți a preocupat, din motive bine întemeiate, pe mai mulți cercetători în ultima vreme¹⁾, încercînd umplerea unui gol în biografia marelui povestitor — acela privitor la cultura sa. G. T. Kirileanu, marele editor al operei lui Creangă, ni-l prezintă pe scriitorul humuleștean ca fiind un autodidact, în opoziție cu opiniile de mai târziu ale lui G. Călinescu, care susține contrariul²⁾. Dînd „lista bibliografică a cărților din biblioteca lui I. Creangă“, C. Dima-Drăgan³⁾ argumentează autodidacticismul acestuia prin unele lucrări de valoare care au făcut parte din colecția scriitorului, printre ele aflîndu-se și operele lui Titu Maiorescu.

Intr-un documentat studiu, G. Ștrempelel reconstituie drumul manuscriselor lui Creangă⁴⁾, arătînd că, în ultima lor peregrinare prin mîini străine, acestea a-

jung la Emil Girleanu, care, după ce le pierde și el pentru cîva timp, le depune la Biblioteca Academiei R.S.R.

În această bibliotecă, printre manuscrisele românești, se află, la nr. 4790, f.26—30, un articol autograf al lui Em. Girleanu, intitulat „Însemnări“ de ale lui Ion Creangă, pe care l-a publicat în anul 1908 în Calendarul revistei „Ramuri“⁵⁾. Se știe că marele povestitor avea obiceiul de a nota pe cărți orice expresie ce-i trecea prin minte sau idee mai deosebită. Aceste însemnări sînt uneori glume subtile și ironice chiar,

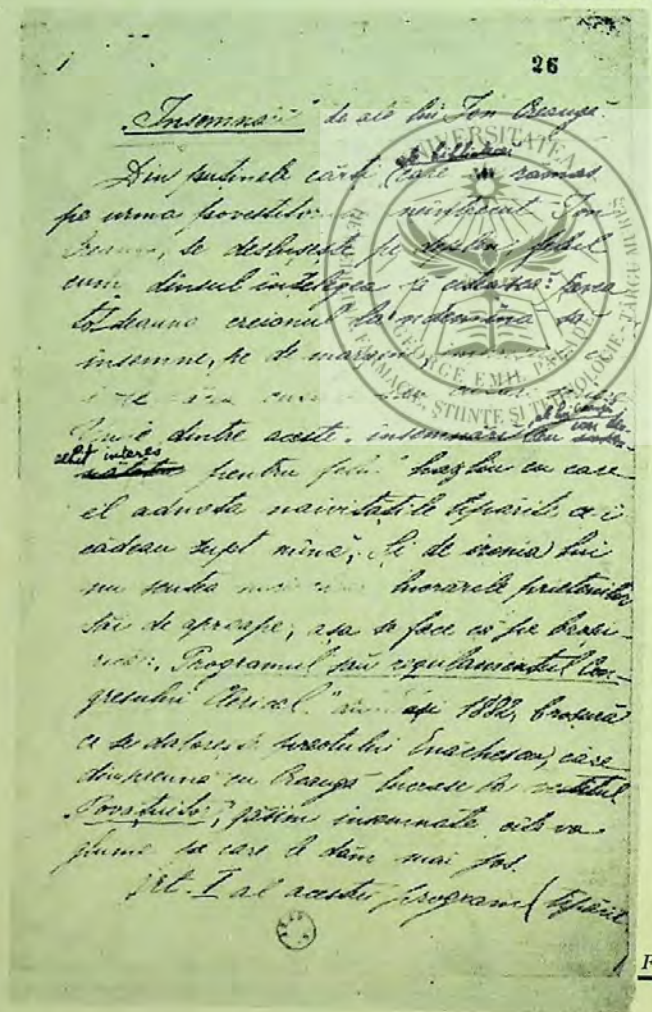

Fig. 1

amintind de stilul povestirilor sale. În cazul de față, referirile la Napoleon Bonaparte, cit și neologismul „inamovibili” = = care nu pot fi înlocuiți, — prezente în manuscris — atestă, în subsidiar, auto-didacticismului său.

Considerând că orice nouă informație care aduce contribuții la reconstituirea bibliotecii lui Creangă este binevenită, a-tragem atenția asupra acestor „însemnări”, comentate de Em. Girleanu, deoarece lucrarea *Programul sau regulamentul Congresului clerical*, Iași, 1882 datorată preotului Enăchescu, pe care s-au făcut aceste însemnări nu este menționată de C. Dima-Drăgan ca făcând parte din biblioteca sa. Dăm în reproducere fotografică două pagini din manuscrisul autograf al lui Em. Girleanu în care se descrie cartea semnalată de noi (fig. 1—2).

NOTE

1) Ștrempel, G. *Manuscrisele lui Ion Creangă*. In: Călăuza bibliotecarului, 17, nr. 12 dec 1964, p. 731—734; Pătrar, Gh. *Creangă în bibliotecă*, „G. T. Kirileanu”. In: Revista bibliotecilor, 22, nr. 12, dec 1969, p. 750—752; Stoica, Ion. *Știri noi despre bibliotecă lui Ion Creangă?* In: Revista bibliotecilor, 22, nr. 12, dec 1969, p. 752—753; Dima-Drăgan, C. *Biblioteca lui Creangă*. In: Revista bibliotecilor, 23, nr. 11-12, nov—dec 1970, p. 720—726; Dima-Drăgan, C. și Vasilescu-Capsali, N. *O carte necunoscută din bibliotecă lui Ion Creangă*. In: Revista bibliotecilor, 26, nr. 1, ian, 1973, p. 36—37.

2) Călinescu, G. *Ion Creangă. (Viața și opera)*. Buc., E.P.L., 1966, p. 242 și p. 55. Citat după Ion Stoica, *Op. cit.*

3) Dima-Drăgan, C. *Biblioteca lui Creangă*, *loc. cit.*

4) Ștrempel, G. *Op. cit.*

5) Calendarul revistei „Ramuri”, 1908, p. 131—133.

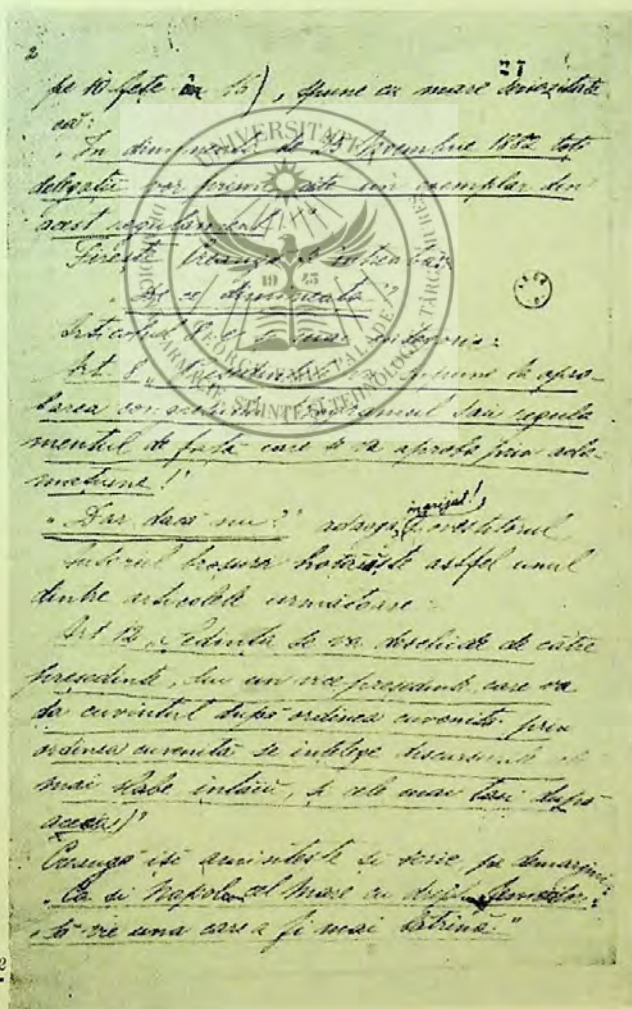

Fig. 2

biblioteci
de peste
hotare

Relația cititor — bibliotecar

STUDIU ÎNTEPRINS ÎN REPUBLICA
DEMOCRATĂ GERMANĂ

Traducere și
prelucrare de

Sabina CERBAN
Liliana OBROCEA

În țara noastră, *accesul liber la raft* a fost introdus în bibliotecile publice prin anii '56—58. Despre generalizarea sistemului nu putem însă vorbi nici azi, din cauza condițiilor precare de spațiu ale unor biblioteci.

Eliminând bariera formală dintre cititor, bibliotecar și fondul de cărți, existență în condițiile servirii prin ghișeu sau de la catedră, acolo unde a fost introdusă, metoda accesului liber nu a întârziat să-și dezvăluie avantajele: a crescut indicele de circulație a colecțiilor, s-a mărit varietatea lecturii și, unde au existat preocupări în acest sens, a sporit capacitatea cititorului de a se orienta în fondurile bibliotecii, de a selecta în mod independent.

Nu trebuie însă pierdut din vedere faptul că avantajele acestei metode nu se manifestă de la sine, odată cu organizarea raftului liber. Un cititor neinițiat, rămâne tot atât de dezorientat în fața rafturilor din spațiul de liber acces ca și în condițiile depozitului închis, unde trebuie să se descurce singur în catalogul sistematic al cărui sistem, de cele mai multe ori, nu-i este familiar. Dificultatea de orientare crește proporțional cu mărirea fondului. De aici, necesitatea inițierii cititorilor, a creării unor capacități de orientare independentă în colecții. În egală măsură este necesară o pregătire pedagogică specială a bibliotecarilor care lucrează cu publicul în condițiile accesului liber la raft, arta de a îndruma, de a orienta cititorii fără a le violenta sentimentul de independență, fiind destul de complexă. Formându-se în această privință de cele mai multe ori „din mers”, unii bibliotecari au reușit la rândul lor, pe alocuri, să-și inițieze cititorii în „tainele” raftului liber, să le educe capacitatea de a se orienta în mod independent în colecțiile expuse. Dar un studiu sistematic asupra comportamentului cititorilor în condițiile raftului liber nu a fost încă realizat pînă acum sau, oricum, nu a fost făcut public. Discuțiile purtate în legătură cu acest sistem au avut la noi, de cele mai multe ori, un caracter pur teoretic (avantajele sistemului în raport cu alte sisteme, modalități de lucru cu cititorii etc.) sau un caracter aplicativ, axat strict pe problemele organizării colecțiilor.

Tochmai de aceea am considerat de un deosebit interes pentru cititorii noștri reproducerea sintetică a concluziilor unui experiment-studiu întreprins de către colegii noștri din Republica Democrată Germană cu privire la comportamentul beneficiarilor bibliotecilor cu acces liber la raft, precum și cu privire la atitudinea bibliotecarilor, la modul în care sînt folosite posibilitățile educative și instructive ale accesului liber la raft^{*)}. (Studiul este reproduș în rezumat în *Der Bibliothekar*, nr. 5/1972.) Studiul prezintă interes atît din punct de vedere didactic (fiind realizat, în parte, cu studenții în biblioteconomie), cît și ca mod de abordare a problemei, pufînd, în acest fel, sugera și bibliotecarilor din țara noastră, anumite teme de cercetare.

*

Sarcinile bibliotecarului, în cadrul împreunăului, sînt circumscrise în genere termenilor de *îndrumare* și *recomandare*, în limitele acestora manifestîndu-se de

fapt rólul activ al acestuia. Dar care sînt formele concrete ale acestui ról activ, metodele și c le ce stau la baza bibliotecarului pentru a putea îndruma și recomanda? Cum trebuie să se comporte în practica împrumutului? Cum se concretizează funcția sa educativă?

Sub presiunea exigențelor activității de zi cu zi, bibliotecarii din unitățile cu acces liber la raft și-au însușit spontan comportări individuale care au devenit cu timpul obiceiuri, diferite sau chiar opuse de la o bibliotecă la alta. Practica împrumutului folosită de un bibliotecar (sau acreditat într-o bibliotecă) nu poate fi însă apreciată decît în momentul confruntării cu alți bibliotecari (sau cu alte biblioteci). De aici, necesitatea unei cercetări comparative, ca cea pe care o înfățișăm în materialul de față.

Un prim aspect cercetat a fost cel al conținutului și desfășurării comunicării dintre bibliotecar și beneficiar, abordarea problemei fiind făcută din trei puncte de vedere: cantitativ (numărul beneficiarilor cu care s-au realizat comunicări), al inițiativei și al frecvenței.

Aproape jumătate din subiecții cercetați (47 la sută)** au realizat comunicări cu bibliotecarul (fără a considera și convorbirile cu conținut tehnic-organizatoric). 10 la sută dintre vizitatori s-au adresat imediat bibliotecarilor, fiind serviți de aceștia fără a se mai duce la raft, în timp ce 90 la sută și-au căutat singuri cartea. 17 la sută au făcut apel la cataloage. În genere, durata convorbirilor cu bibliotecarii este de 12 minute, aproape 80 la sută din cazuri fiind rezolvate în mai puțin de 4 minute, timp suficient pentru a răspunde la informația cerută, nu însă și pentru a realiza un schimb de idei.

În circa 80 la sută din cazurile de comunicare, beneficiarii au fost cei care s-au adresat bibliotecarului cu întrebări și numai în 20 la sută din cazuri inițiativa comunicării, sub forma unei oferte de îndrumare, a aparținut bibliotecarului. (În trei din cinci cazuri, beneficiarii și-au formulat dorințele după întrebarea bibliotecarului, iar în două cazuri, au respins oferta de ajutor cu cîte un „Mulțumesc, caut singur“.) Din punct de vedere al inițiativei comunicării, nu există deosebiri evidente de la un grup social la altul. În 80 la sută din cazuri comunicarea se rezolvă printr-o singură întrebare a beneficiarului. Numărul comunicărilor variază, în raport cu diferitele grupuri socio-profesionale, în mod relevant, în jurul mediei de 47 la sută, întinderea variației fiind de numai 13 la sută.

Compararea de la o bibliotecă la alta și nu de la o categorie de beneficiari la alta, relevă însă cu totul altă situație.

Astfel, minimum de comunicări (13 la sută) a fost înregistrat într-o mică bibliotecă comunală, iar maximum într-o bibliotecă orășenească și raională (73 la sută), întinderea variației fiind de astă dată de 60 la sută. Concluzia ce se impune în această privință este că diferențele în frecvența comunicării sînt produse nu atît de beneficiari, cît mai ales de biblioteci. Care sînt cauzele acestor diferențe? Pentru a putea răspunde la această întrebare au fost alese și analizate dintre înregistrările făcute trei exemple, urmărindu-se ca în fiecare din cele trei cazuri supuse analizei, mai multe variabile să fie la fel (biblioteci municipale situate în centre universitare; beneficiarii — un strungar de 28 de ani, înscris la bibliotecă de doi ani; o femeie de 51 de ani, ocupație necunoscută, înscrisă de doi ani la bibliotecă și un student de 23 de ani, care frecventează biblioteca de trei ani — doresc lucrări de marxism-leninism necesare studiului; comunicarea se realizează din inițiativa beneficiarilor și se folosesc cataloagele; cititorii acceptă modul diferențiat folosit de bibliotecar). În ciuda acestui fapt, de fiecare dată beneficiarul este tratat principal altfel. În primul din cazuri, beneficiarul (strungarul de 28 de ani) a fost inițiat asupra modului în care trebuie căutată cartea, fiind activizat pentru a c ușa el însuși, operațiune realizată sub control cu rezultate bune. Atitudinea bibliotecarului de îndrumare a cititorului poate fi apreciată drept didactică: învață, activează și exercită un control discret asupra progresului realizat, beneficiarul dobîndind astfel independența de acțiune în rezolvarea unor probleme asemănătoare ce i s-ar pune în viitor. În cel de-al doilea caz, beneficiarul (femeia de 51 de ani) primește doar indicații asupra modului în care trebuie căutată cartea (autorul și titlul fiind cunoscute). Beneficiarul este activizat doar pentru ca să procedeze personal, să se orienteze singur pe baza informațiilor primite, bibliotecarului fiindu-i indiferent gradul de însușire a modului de procedare indicat. În ultimul caz, beneficiarul (studentul de 23 de ani), după ce și-a exprimat dorințele, nu mai are nimic de făcut deoarece bibliotecarul i-a preluat orice sarcină înmînîndu-i el lucrarea solicitată. Forțele psihice ale beneficiarului nu au fost mobilizate; acesta nu a învățat nimic din procedura urmată, operațiile efectuate de bibliotecar neavînd caracterul unei demonstrații.

S-ar putea interpreta că natura celor trei procedee a fost determinată de individualitatea beneficiarilor în cauză, dar în realitate cele 70—80 sau chiar 100 de înregistrări făcute pentru bibliotecile res-

pective probează că aceleași comportări ale bibliotecarilor se repetă cu o oarecare regularitate. Exemplele alese reprezintă un mod predominant de tratare a beneficiarilor în bibliotecile respective, numit „stil de îndrumare”. *Stilul de îndrumare* este o variabilă importantă, esențială pentru comportarea beneficiarilor.

Au fost examinate, din acest punct de vedere, într-o analiză specială a situațiilor înregistrate, 500 de cazuri de îndrumare, urmărindu-se care sînt impulsurile primite de beneficiari din partea bibliotecarilor pentru a dobîndi capacitatea de a se orienta singuri.

Analiza a relevat necesitatea de a opera, pentru a putea înțelege diferitele activități ale bibliotecarilor, cu 11 categorii (*a sfătui* și *a recomanda*, expresii prea generale și inexpressive, au fost abandonate); *a activa* și *a iniția* (categoriile deja lămurite în exemplele de mai sus); *a îndruma*, *a călăuzi*, *a recomanda* și *a înmîna* (noțiuni ce nu necesită interpretări, fiind foarte clare); *a informa* (categorii care, în acest context, nu are nimic de-a face cu activitatea de îndrumare, ci se referă la răspunsurile date de bibliotecar la niște întrebări precise privind existența sau inexistența la raft a unor lucrări anume); *a întări* (metodă pedagogică foarte importantă, constînd în verificarea, la cererea cititorului, a corectitudinii procedurii folosite în mod independent pentru găsirea unei publicații); *a corija* (intervenția bibliotecarului, în momentul cînd observă că beneficiarul a luat o hotărîre necorespunzătoare, pentru a-l corecta sau pentru a-l determina să se corecteze singur); *supravegherea* (metodă servind la menținerea ordinii, la evitarea incidentelor etc.); *schimbul de idei* (altfel, exprimat, *convorbirea cu cititorul*).

Un interes deosebit prezintă categoria „a oferi” (noțiune exprimabilă și prin „alegere prealabilă”), de altfel și foarte frecventă (20 la sută din procedeele de comunicare înregistrate). Ca oricare altă categorie, și aceasta poate fi realizată cu o intensitate diferită. Foarte des este întâlnit cazul cînd beneficiarul îi se oferă mai multe titluri din care să aleagă, bibliotecarul păstrînd o poziție neutră față de opțiunea formulată sau făcînd comentarii la modul general (de pildă: „Cunoașteți deja cartea?”). Îndrumarea este în aceste cazuri aproape inexistentă. De o intensitate mai mare putem vorbi abia atunci cînd bibliotecarul subliniază alegerea cu întăriri verbale, furnizînd informații referitoare la problematica lucrării, timpul și locul acțiunii, personaje etc. și, în fine, atunci cînd bibliotecarul face tentative de a-l determina pe citi-

tor să revină asupra dorinței sale inițiale, de a i-o întregi, amintindu-i și alte titluri sau grupe de lucrări.

Aceste 11 categorii de îndrumare (fiecare ducînd la cu totul alte activități ale beneficiarilor) apar cu o frecvență diferită de la o bibliotecă la alta***), bibliotecarul avînd, în multe cazuri, posibilitatea să se decidă pentru o anumită modalitate de îndrumare. De pildă, la o întrebare de tipul „unde se află?” el poate îndruma, călăuzi, procura și înmîna cartea, după cum poate și să-l instruiască pe cititor cum să procedeze pentru a găsi singur lucrarea dorită. El poate transforma o problemă de orientare într-una de hotărîre, de alegere sau, invers, poate da doar un răspuns strict la întrebarea luată „ad literam”. Influența cea mai neînsemnată o are bibliotecarul asupra categoriilor de „întăriri”, „corectare” și „supraveghere”, acestea fiind legate de ivirea cazurilor corespunzătoare.

Analiza cazurilor înregistrate a permis constatarea că în diferite biblioteci există stereotipuri foarte diferite de prelucrare a dorințelor beneficiarilor, exprimate în cereri foarte precise (întrebare pentru autori și titluri). În mare, pot fi delimitate două tendințe: prima este aceea de a rezolva dorința formulată de beneficiar, indiferent de vîrstă sau de gradul lui de cultură, scutindu-l de orice efort, bibliotecarul considerînd că datoria sa este în primul rînd o prestare de serviciu; cea de-a doua constă în îndrumarea cititorului (care a formulat o dorință similară) spre o acțiune independentă, acordîndu-i-se în acest scop asistența necesară.

Rezultă că în practică preferarea anumitor metode de îndrumare nu este determinată în mod necesar de vîrstă și dorința beneficiarului, ci de atitudinile și obiceiurile bibliotecarilor din bibliotecile cu acces liber la raft.

În aceste condiții, devine posibil ca în oricare bibliotecă fiecare din aceste metode de îndrumare să fie aplicată și să-și atingă scopul, într-o desfășurare planificată și conștientă. (Un asemenea experiment, realizabil din punct de vedere metodologic cu ajutorul metodei sovietice a „experimentului pe viu”, a fost înscris printre lucrările practice ale absolvenților anului de studii 1971—1972 ai școlii de bibliotecari.)

Problema care se ridică este ca repararea frecvenței diferitelor metode de îndrumare să reflecte și cerințele beneficiarilor (nu numai obiceiurile bibliotecărești). Aceasta cu atât mai mult cu cît, așa cum s-a văzut, în 80 la sută din cazuri comunicarea este inițiată de bene-

În Uniunea Sovietică:
**BIBLIOTECILE PUBLICE PE CALEA
UNUI SISTEM INTEGRAT**

ficiarii care se izbesc de diferite dificultăți (lipsa informațiilor necesare, faptul că algoritmul unei anumite acțiuni nu-i este familiar cititorului respectiv, că „ceva“ nu poate fi făcut, nu-i este cunoscut sau nu vrea să-l facă etc.). În aceste situații beneficiarii în cauză apelează la ajutorul bibliotecarului, folosindu-l într-o formă specifică, corespunzătoare problemei respective. Principala preocupare a bibliotecarului în asemenea împrejurări trebuie să fie de a-l activa pe cititor, de a-i educa independența și aceasta nu numai prin executări manuale, prin mînuirea mijloacelor de orientare etc. ci, înainte de toate, prin activități intelectuale. Un bibliotecar care ignoră acest proces de desăvîrșire, care îl parcurge personal în toate fazele sale pentru beneficiar, greșește tocmai pentru că nu organizează nici un fel de activitate intelectuală, pentru că îl condamnă pe beneficiar la pasivitate. Nu punem în discuție aici funcția de prestare de servicii a bibliotecii, ci transpunerea ei schematică în procesul de împrumut, în sensul că bibliotecarul acționează pentru beneficiar, îndeplinind în locul lui acțiunea, ceea ce duce la nefolosirea posibilităților educative interioare în procesul de comunicare.

Există la mulți bibliotecari obișnuița de a nu lua în considerare decît întreținerea cititorului (obiectul urmărit). Or, în activitatea de împrumut ar trebui să se aplice următoarea regulă metodologică: Fii atent de ce pune cititorul întrebarea? Unde este greșeala? Ce greșeală a dus la întreruperea procesului independent de depistare a lucrării dorite. Acesta este miezul întrebării.

Educarea în sensul dobîndirii independenței înseamnă, în toate fazele procesului de utilizare a bibliotecii, descoperirea răspunsului la întrebarea „de ce?“.

NOTE

*) Studiul, realizat de Hans Boden, are la bază un amplu material empiric, realizat, în perioada 1969—1971, prin observarea, înregistrarea și descrierea în detaliu a 2.500 de comportamente ale beneficiarilor, în peste 100 de biblioteci din R.D.G., cu concursul a 300 de operatori — elevi practicanți și absolvenți ai Școlii tehnice de biblioteconomie „Erich Wehnert“ din Leipzig, îndrumători de practică, bibliotecari ocupați în sectorul împrumutului, conducători de biblioteci.

**) Date furnizate de analiza statistică a înregistrărilor din 51 de biblioteci de diferite tipuri, pe o durată de 9 luni.

***) Spațiul nu ne permite să reproducem reprezentarea grafică a frecvenței celor 11 categorii de îndrumări. Graficul relevă diferențe extreme de la o bibliotecă la alta în ceea ce privește frecvența utilizării diferitelor forme. Astfel, *schimbul de idei* are în unele biblioteci frecvența 0, iar în altele 13 la sută; categoria *a călduși* apare la o bibliotecă în 50 la sută din cazuri, iar la alta niciodată ș.a.

La începutul acestui an, Ministerul Culturii al U.R.S.S. a organizat prima reuniune consacrată dezbaterii problemei realizării unui sistem integrat în domeniul asigurării lecturii populației, la care au fost prezentate principalele direcții ale dezvoltării bibliotecilor publice sovietice pînă în anul 1990. În raportul prezentat de V.V. Serov, directorul Inspectoratului bibliotecilor din Ministerul Culturii al U.R.S.S., a fost subliniat faptul că principiul de bază al dezvoltării în perspectivă a bibliotecilor publice din Uniunea Sovietică este realizarea unui sistem integrat, prin comasarea instituțiilor bibliotecare mici și centralizarea serviciilor pentru bibliotecile publice la scară unională. Se prevede astfel că în mediul rural vor funcționa biblioteci publice pentru minimum 1.400—1.500 de locuitori, iar în republicile cu o densitate mare a populației, va fi suficientă o bibliotecă pentru 2.000 de locuitori. În mediul urban, în funcție de tipul bibliotecii, de localul acesteia și de densitatea populației, minimum de populație pentru funcționarea unei biblioteci va fi între 7.000 și 25.000 de locuitori, față de 4.000—10.000 de locuitori cît revin astăzi fiecărei biblioteci.

Potrivit unor estimări cantitative, se presupune că în 1990 numărul cititorilor care vor frecventa bibliotecile publice va fi de 60 de milioane de persoane, în timp ce dotarea cu cărți a populației se va ridica la 5,5 volume pe cap de locuitor, în mediul urban, și la 6—7 volume pe cap de locuitor, în mediul rural.

Proгноza asupra configurației rețelei de biblioteci publice și asupra volumului activității acestora prevede schimbări sensibile și în organizarea fondurilor de publicații. Ca urmare a unui proces de universalizare a colecțiilor, la nivelul fiecărei regiuni se va constitui un fond unic de publicații, în cadrul căruia un loc din ce în ce mai important îl vor avea materialele audio-vizuale.

Progresul tehnico-științific va influența și pregătirea profesională a lucrătorilor din bibliotecă. Absolvenții școlilor și institutelor de biblioteconomie vor fi pregătiți și în domeniul informaticii, în programa cursurilor de specialitate urmînd a fi introduse capitole speciale privind noțiunile de bază ale informaticii, sistemele informaționale, tehnica mașinilor electronice de calcul etc.

În prospectarea viitorului bibliotecilor publice din Uniunea Sovietică, un loc important îl ocupă dezvoltarea bazei tehnico-materiale a acestora. Încă în cursul primului cincinal ce va urma, se prevede a fi rezolvată problema construirii de biblioteci orașenești și raionale prin centralizarea investițiilor de stat; de asemenea, bibliotecile publice vor fi înzestrate cu mijloace tehnice moderne, între care bibliobuze de construcție nouă.

Dezvoltarea activității industrial-economice pune problema perfecționării relațiilor de cooperare între bibliotecile publice și bibliotecile tehnico-științifice din întreprinderi și instituții. În această privință, prognoza bibliotecară pentru următorii douăzeci de ani subliniază tendința de dezvoltare a activității bibliotecilor tehnico-științifice pe linia regupărării și comasării unităților mici, a centralizării activităților lor, a întăririi legăturilor intra și interdepartamentale, în primul rînd în domeniul completării și prelucrării colecțiilor. (După *Bibliotekar*, Moskova, 51, nr. 2, feb 1973, p. 59—60).

DE PESTE HOTARE

Al 23-lea volum din publicația UNESCO „Index Translationum”, cuprinzând statistica internațională a traducerilor... înregistrează, pentru anul 1970, un număr de 41 322 de traduceri, apărute în 64 de țări, față de 38 172 realizate în anul 1969. Primul loc este ocupat de R.D. Germană și R.F. Germania împreună, cu un total de 5 932 de titluri. U.R.S.S. ocupă locul al doilea cu 3 580 de titluri. Urmează Spania cu 2 944 de titluri, S.U.A. cu 2 569 de titluri, Japonia cu 2 067 de titluri și Franța cu 1 918 titluri. România apare cu 805 traduceri, situându-se pe locul al 17-lea. V.I. Lenin rămâne autorul cel mai tradus. Comemorarea centenarului nașterii sale în 1970 a prilejuit dublarea numărului traducerilor din operele sale (448 în 1970, comparativ cu 202 în 1969). Urmează Shakespeare (142), J. Verne (129), E. Blyton (115), G. Simenon (107), A. Christie (95), Dostoevski (90), J. London (87), L. N. Tolstoi (86). Autorul român cel mai tradus este tovarășul Nicolae Ceaușescu (34 de titluri).

Primul curs internațional de vară în domeniul bibliotecomiei și informaticii

...va avea loc anul acesta, între 5 și 15 septembrie, la Liverpool (Mărea Britanie). Organizat de către Facultatea de biblioteconomie și știința informării a Institutului politehnic din Liverpool [Library and Information Studies, Liverpool Polytechnic], cu sprijinul Consiliului Britanic, cursul este deschis bibliotecarilor și specialiștilor din țările europene și va cuprinde prelegeri și dezbateri asupra unor probleme de maximă actualitate în biblioteconomia și informatica mondială: cadrul social al activității bibliotecare și de informare, materialele de bibliotecă, diseminarea și regăsirea informațiilor și învățământul bibliotecomic.

În Spania a luat ființă un serviciu național de microfilme

...pendinte de Direcția generală a arhivelor și bibliotecilor. Serviciul a fost creat pentru a îndeplini două funcții fundamentale: să asigure

organizarea unor „arhive de siguranță”, ale căror fonduri sînt constituite din materialele documentare și bibliografice ale arhivelor și bibliotecilor de stat și particulare; să pună bazele unei politici de editare de microfilme și microfise, pentru a înlesni cunoașterea acestor fonduri. În prezent, „arhivele de siguranță” posedă deja 3 milioane și jumătate de microfilme, adică aproape 100 de kilometri de peliculă. Au fost publicate 22 de serii de documente în microfilm, a căror apariție este semnalată în catalogul editat de acest serviciu. (El libro español, nr. 191, ian 1973).

Lectura în gînd

...permite într-o măsură mai mare decît lectura cu voce tare înțelegerea și asimilarea mesajului scris, susțin noulă metodă de însușire în lectură. Conformindu-se acestor concepții, Editura franceză R.E.M.I. (Realizări pentru în-

Afiș de propagandă editat în R. D. Germană cu ocazia Zilei cărții pentru copii și tineri

vățămîntul internațional plurilingv) a lansat de curînd o nouă modalitate de însușire a lecturii în gînd pentru copii între 7 și 10 ani: un roman — semnat de C. Moroz și intitulat Raymond le Chat — apărut în două versiuni: prima utilizează un vocabular de 1 500 de cuvinte și forme sintactice și stilistice elementare; a doua — un vocabular de 3 500 de cuvinte. În acest fel, copiii din aceeași clasă, dar cu diferențe de însușire a vocabularului, pot avea acces la aceeași publicație și discută pe aceeași temă. Fiecare din cele două versiuni este însoțită de un set corespunzător de jocuri individuale și colective, cu diverse exerciții, cu ajutorul cărora profesorii pot controla înțelegerea textului de către copii.

Achizițiile de cărți noi, din țară și din străinătate, pe anul 1972 ale Bibliotecii regionale saxonice din Dresda (R.D. Germană)

...s-au cifrat la aproximativ 20 000 de volume. Alături de acestea, în colecțiile bibliotecii au mai intrat, în cursul aceluiași an, 3 600 de periodice curente și 6 200 de discuri. Biblioteca publică regională din Dresda întreține relații de schimb de publicații cu peste 300 de instituții și organizații bibliotecare din țările socialiste și din alte țări europene și de peste ocean. (Der Bibliothekar, 27, nr. 3, mar 1973)

lucrări de specialitate

Mendelovici, Marius. **INMAGAZINAREA ȘI REGĂSIREA INFORMAȚIILOR**. Vol. 1—2. Buc., I.D.T., 1972. Vol. 1. Principii și metode, 295 p.; vol. 2. Echipamente și tipuri de sisteme, 330 p.

Lucrarea reprezintă rezultatul activității depuse de autor în cadrul cursurilor de specializare și perfecționare a cadrelor din domeniul informării documentare ținute la Institutul Național de Informare și Documentare Științifică și Tehnică în 1972. Cele două volume care alcătuiesc tratează principalele probleme legate de înmagazinarea și regăsirea informațiilor în cadrul sistemelor de informare documentară. Dacă primul volum expune pe larg principiile și metodele înmagazinării și regăsirii informațiilor conținute în documente, volumul al doilea este consacrat în întregime sistemelor de informare documentară, cu accent pe funcțiile de înmagazinare și regăsire ale acestora.

În *Introducerea* la volumul I sînt tratate unele aspecte ale dezvoltării conceptului de „informație” și științelor informației, precum și noua disciplină a *informării documentare*, prezentată ca ramură a informaticii, care studiază vehicularea informațiilor semantice fixate în documentele științifice și tehnice.

Partea întâi a primului volum, intitulată *Elemente teoretice fundamentale*, prezintă gradul definiții de interes general, ca acelea pentru *date*, *informație*, *document* și expune apoi principiile înregistrării informațiilor pe purtători și ale înmagazinării și regăsirii informațiilor, analiza unui sistem de înmagazinare și regăsire, principiile modelării matematice a diferitelor activități din cadrul unui astfel de sistem; în final, sînt expuse principalele criterii de evaluare a sistemelor de codificare, însoțite de explicații și exemple practice de determinare a eficienței și preciziei codificării.

Partea a doua, *Înmagazinarea informațiilor*, prezintă problemele legate de în-

magazinarea informațiilor rezultate în urma operației de analiză a documentelor și organizarea memoriei informaționale. După definirea noțiunii de *purtător de informație* și după un scurt istoric al evoluției acestuia, se prezintă — într-o concepție originală — clasificarea purtătorilor de informație.

Potrivit acestei clasificări, autorul trece în revistă principalele tipuri de purtători, începînd cu cel mai simplu și cel mai cunoscut, *fișa de catalog*, și continuînd pe rînd cu *fișele uniterm*, *fișele perforate* (în cîmp, marginal și cu decupări intermediare), *purtătorii perforați* (cartele și benzi perforate), *purtătorii fotografici* (microfișe, microfilme, cartele perforate cu apertură), *purtătorii magnetici* (cartele și benzi magnetice), *purtătorii videomagnetici* (cartele și benzi videomagnetice), pentru ca în final să descrie purtătorii de informație specifici sistemelor cu calculatoare electronice: *miezuri magnetice*, *tamburi magnetici*, *discuri magnetice* și *pelicule magnetice*.

Pentru fiecare tip de purtător, după descrierea suportului fizic al informației, prin indicarea dimensiunilor și caracteristicilor principale, se prezintă un scurt istoric al evoluției lor în timp, diferitele sisteme de codificare aplicabile și exemple practice de codificare.

De o deosebită atenție se bucură în lucrare prezentarea purtătorilor de informație specifici sistemelor de informare bazate pe calculator electronic, purtători care formează memoriile calculatorului.

Capitolul *Organizarea memoriei informaționale* tratează probleme generale privind operația de ordonare a purtătorilor convenabili într-un dispozitiv specializat — memoria informațională — sau, în cazul sistemelor cu calculator electronic, trecerea informațiilor pe purtătorii care formează memoriile calculatorului, destinația stocării pe timp îndelungat și regăsirii rapide a informațiilor, adică organizarea fișierelor. După definirea fișierului, se descriu componentele lui de bază: mediul suport, structura înregistrării și modul de organizare a fișierelor în funcție de utilizarea lor.

O mare atenție este acordată prezentării modurilor de organizare a memoriilor informaționale în cazul diferitelor sisteme documentare, considerate mai semnificative: sisteme manuale cu fișe de catalog și cu fișe uniterm, sisteme semimecanizate cu fișe perforate, sisteme mecanizate cu fișe perforate, sisteme mecanizate cu cartele perforate și cu microfișe automatizate. Pentru fiecare din aceste tipuri principale de sisteme se prezintă fluxul de creare și conținutul memoriei informaționale, modurile de or-

ganizare posibile, precum și tipurile de acces la informații.

Partea a treia prezintă în amănunțime problemele practice legate de regăsirea informațiilor, formularea și analiza cererii de informare, explorarea memoriei informaționale și selectarea informațiilor relevante. În capitolul *Analiza cererii de informare*, după descrierea operațiunilor pe care le suferă o cerere de informare în vederea compatibilizării ei cu sistemul respectiv și a obținerii caracteristicilor de regăsire, autorul dezvoltă problema strategiilor de regăsire.

După *Cercetarea memoriei informaționale*, un ultim capitol al volumului întâi cuprinde concluzii privind utilizarea diferiților purtători la înmagazinarea și regăsirea informațiilor, cu avantajele și dezavantajele sale.

Prima parte a volumului al doilea, intitulată *Elemente teoretice fundamentale*, este destinată tratării elementelor de bază ale teoriei sistemelor, elemente cu ajutorul cărora se definesc în continuare sistemele informaționale în general și se particularizează sistemele de informare documentară. Odată cu prezentarea principalelor funcții ale unui sistem informațional: a) înmagazinarea și regăsirea informațiilor și b) prelucrarea logică a informațiilor, sînt descrise și cele trei subsisteme care se realizează: sistemul de înmagazinare și regăsire a informațiilor, sistemul de prelucrare logică a informațiilor și subsistemul cognitiv sau „inteligent” sistemul informațional.

Următoarele patru părți ale volumului al doilea prezintă diferitele tipuri de sisteme de înmagazinare și regăsire a informațiilor în ordinea gradului de modernizare a hardware-ului *) folosit. Pentru toate aceste tipuri de sisteme se prezintă caracteristicile de bază, principiile de funcționare, utilajele folosite, exemplificări de sisteme experimentale sau aflate în funcțiune la noi în țară, exemplificări de sisteme pe plan mondial și, în final, concluzii privind utilizarea lor.

Corespunzător acestei scheme de prezentare, partea a doua a volumului al doilea, intitulată *Sisteme documentare manuale*, prezintă în cadrul capitolelor aferente — diferența în funcție de software-ul **) folosit — sistemele documentare cu fișe de catalog și cele cu fișe uniterm.

*) *Hardware-ul* unui sistem de înmagazinare și regăsire a informațiilor reprezintă totalitatea utilajelor fizice aflate în dotarea sistemului, folosite la înmagazinarea și regăsirea informațiilor, inclusiv purtătorii de informație respectivi.

**) *Software-ul* unui sistem de înmagazinare și regăsire a informațiilor reprezintă totalitatea metodelor utilizate la înmagazinarea și regăsirea informațiilor, cuprinzînd metodele de clasificare, indexare, codificare, de elaborare și utilizare a vocabularelor și tezaurelor.

Partea a treia a acestui volum prezintă, în capitolele corespunzătoare, sistemele documentare semimecanizate, adică acelea care folosesc drept purtători de informații fișele perforate de tipul: *fișe perforate marginal*, *fișe perforate în cîmp* și *fișe perforate cu decupări intermediare*.

Urmînd aceeași schemă de prezentare, partea a patra se ocupă cu descrierea sistemelor de informare documentară care utilizează diferite mijloace și procedee mecanizate de înmagazinare și regăsire a informațiilor. Marea diversitate a utilajelor folosite de aceste sisteme permite evidențierea principalelor tipuri de sisteme mecanizate.

Ultima parte a volumului al doilea, sub titlul *Sisteme documentare automatizate*, este o succintă trecere în revistă a principiilor utilizării calculatoarelor electronice în cadrul sistemelor de informare documentară. Un prim capitol, destinat cititorilor neinițiați în aceste probleme, expune pe scurt elementele de prelucrare automată a datelor, cu accent pe elementele de hardware și software ale calculatorului electronic. În continuare, după o prezentare detaliată a unor „modele” teoretice de sisteme documentare automatizate, aparținînd lui B.C. Vickery și H. P. Luhn, autorul prezintă aspectele practice ale automatizării, în contextul diferitelor operații care pot fi realizate cu ajutorul calculatorului electronic: indexarea, rezumarea, traducerea, cercetarea directă și difuzarea selectivă. Cu acest prilej, sînt expuse pe larg principiile de funcționare ale unui sistem de informare documentară dotat cu calculator electronic, precum și principalele faze ale prelucrării informațiilor. Tot în legătură cu automatizarea acestor sisteme, autorul trece în revistă o serie de aspecte legate de automatizarea bibliotecilor, în contextul căreia prezintă sistemul ISIS și experimentarea acestuia în țara noastră. După prezentarea cîtorva din cele mai reprezentative sisteme documentare automatizate ca: Walnut, IRMS și MISTRAL, se prezintă sistemul SIRPI (folosit de CIDAS*), INTRAN (folosit de CDPT-MTTc**) și experimentările făcute de INID***). Volumul al doilea se încheie cu expunerea celor mai noi realizări în domeniul sistemelor automatizate de informare documentară și, legat de aceasta, o serie de concluzii privind perspectivele utilizării calculatoarelor.

*) Centrul de informare și documentare pentru agricultură și silvicultură.

**) Centrul de documentare și publicații tehnice al Ministerului Transportului și Telecomunicațiilor.

***) Institutul Național de Informare și Documentare Tehnică și Științifică

Privită în ansamblul ei, lucrarea are meritul deosebit de a prezenta un bogat material referitor la teoria și practica sistemelor de informare documentară în cadrul unei sistematizări originale, cu o atentă dozare a elementelor de dificultate și cu o permanentă evidențiere a problemelor mai importante legate de perioada actuală de proiectare și implementare a sistemelor de informare cu calculator electronic. Un alt merit al lucrării rezultă din privirea de ansamblu asupra stadiului actual al dezvoltării informării documentare în România, realizată prin prezentarea detaliată a diferitelor sisteme aflate în fază de experimentare sau în funcțiune în țara noastră.

Pe lângă acestea, lucrarea are un pronunțat caracter didactic, constituind un ajutor prețios pentru specializarea cadrelor care activează în domeniul informării documentare.

Astrid-Elena CUJBĂ

TABĂRA DE SCULPTURĂ MĂGURA. Bibliografie-album-ghid. 1. Buzău, Biblioteca municipală Buzău, 1972. 32 p.

La Măgura Buzăului, cu trei ani în urmă, odată cu organizarea primei tabere de sculptură în aer liber, merită să asigurăm continuitatea creatoare în valoroaselor tradiții ale sculpturii în piatră atât de bogată și diversă în această regiune, a început să crească o adevărată „pădure de piatră”. Edițiile următoare au îmbogățit-o an de an cu noi monumente de artă.

Atelier și școală, Tabăra de la Măgura a devenit în același timp și un adevărat muzeu fără ziduri — primul *Muzeu de sculptură modernă în aer liber* din țara noastră — bucurându-se de un deosebit interes atât din partea specialiștilor cât și din partea amatorilor de artă din țară și din străinătate.

Răspunzând interesului larg manifestat față de fenomenul artistic de la Măgura (zona a dobândit și un spor de interes turistic), Biblioteca municipală din Buzău a editat o lucrare de referință, în același timp bibliografie, album și ghid, încercând o formulă mai complexă de prezentare a informațiilor.

În partea de bibliografie (folosim în mod convențional această delimitare, deoarece în fapt lucrarea nu a fost structurată în funcție de natura informațiilor ci în funcție de cele trei ediții ale taberei) sînt înregistrate selectiv aproape o sută de studii, cronici, articole, interviuri, apărute în presa centrală și de specialitate și în ziarul local *Viața Buzăului*; precum și cele șapte albume și pliante despre Măgura editate pînă acum.

Catalogul propriu-zis cuprinde pentru fiecare ediție a taberei lista celor 16 sculptori participanți și a lucrărilor realizate, precum și reproducerea fotografică ale sculpturilor respective (în format 3,5×5 cm). Din păcate, ilustrațiile suferă de pe urma calității scăzute a reproducerii tipografice. Același defect se observă și în cazul celorlalte fotografii (vederi de ansamblu ale taberei, aspecte de la vernisaje, materiale publicitare), care, alături de câteva citate expresive reproduse în casete, vin să ilustreze lucrarea.

Capitolul „ghid” cuprinde principalele căi de acces spre Tabăra de sculptură de la Măgura, o reprezentare grafică a acestora, precum și alte informații turistice.

Apreciind în general drept o reușită această originală lucrare (autori: Alexandru Oprescu și Nicolae Havriliu), am formula totuși câteva sugestii, care ar putea fi luate în considerare cu ocazia redactării fasciculelor următoare, ce se preconizează să apară paralel cu edițiile viitoare ale taberei.

Astfel, un indice de nume ar da în mod incontestabil un plus de funcționalitate lucrării, atât în partea de bibliografie, cât și în cea de catalog. De asemenea ar fi utilă și o listă a periodicelor cercetate.

În ceea ce privește structurarea lucrării, poate că acel capitol V. *Măgura — amfiteatru de poezie* nu se justifică pe deplin, cele două sau trei notițe bibliografice referitoare la semnalările din presă ale unor festivaluri de poezie organizate în cadrul Măgurei putînd fi perfect integrate în corpul celorlalte capitole.

I. T.

Ilustrație de Vasile Socoluc la povestirea *Intrarea în viață a lui Nelu* din volumul *Povestiri* de M. Sadoveanu.

Puiu, Alexandru. RELAȚII ECONOMICE DINTRE ȚĂRILE SOCIALISTE ȘI CELE CAPITALISTE DEZVOLTATE. Buc., Editura politică, 1973. 252 p.

Lucrarea investighează principalele aspecte ale cooperării economice internaționale și evidențiază importanța teoretică și practică pentru evoluția prezentă și viitoare a relațiilor economice. În perioada postbelică se înregistrează o spectaculoasă creștere a volumului exporturilor mondiale. În acest context, autorul precizează că schimburile comerciale dintre țările socialiste și cele capitaliste dețin 1/5 pînă la 1/2 din comerțul exterior mondial.

Țările socialiste militează constant pentru continua dezvoltare a comerțului exterior cu absolut toate statele lumii, conștiente fiind că acest lucru se înscrie ca un factor important la întărirea coexistenței pașnice, la promovarea și consolidarea unui climat de pace și colaborare. Lucrarea punctează competent cauzele obiective care stau la baza amplelor relații comerciale prezente dintre statele socialiste și capitaliste. Țările care au trecut la edificarea unei noi societăți, cea socialistă, sînt angajate pe drumul unor uriașe prefaceri economice, tehnice și de altă natură, de nerealizat fără o largă colaborare. Pe de altă parte, statele capitaliste, care ani în șir au boicotat relațiile economice cu statele socialiste, instaurînd un strict embargo, în ultimii ani întreprind măsuri practice de dezvoltare nestingherită a relațiilor economice, ca urmare a unei politici lucide, raționale și, în mod special, a unei cerințe obiective, implacabile care face indestructibilă dezvoltarea relațiilor economice mondiale, în ciuda intervenției unor cercuri retrograde, ostile unei trainice destinderi internaționale. Sînt indicate în carte liniile de forță proprii activității de comerț exterior a statului nostru. Astfel, se arată că, în cincinalul trecut, între altele caracterizat ca o etapă deosebită în valorificarea inteligenței românești peste hotare, s-au brevetat în străinătate peste 430 de invenții.

Pentru perioada actualului cincinal se preconizează ritmuri înalte în domeniul

comerțului exterior. Acest comerț, evidențiază lucrarea, se va caracteriza prin dinamismul exporturilor de mărfuri care vor depăși importurile, devansînd creșterea venitului național, a produsului social total și a producției industriale.

În perioada pe care o analizează autorul, alături de dezvoltarea continuă a comerțului cu statele membre ale C.A.E.R., cu statele socialiste, țara noastră va milita pentru dezvoltarea relațiilor comerciale cu toate statele lumii, indiferent de natura orînduirii sociale. În cadrul acestui comerț, răspunzînd indicațiilor conducerii superioare de partid, unitățile operative de comerț exterior își vor concentra atenția spre noi zone geografice, spre noi piețe de desfacere, concomitent cu creșterea exportului ramurilor de vîrf ale economiei naționale, ramuri ce se caracterizează prin complexitate tehnică.

Cartea subliniază eforturile pe care România, ca stat independent, le depune pentru realizarea unui flux comercial liber bazat pe deplina egalitate și pe avantaj reciproc, expresie a unei politici de pace și progres social.

D. PETRESCU

COLECȚIA „PE SCURT DESPRE“ *

Semnalăm apariția a trei lucrări de popularizare în cadrul colecției *Pe scurt despre*. Ele sînt o introducere la nivel mediu în trei domenii de cercetare. Concepute ca prelegeri de informare pentru marea public nefamiliarizat cu domeniile respective (filozofie, etică și biologie) și mai puțin cu terminologia specifică, respectivele lucrări, alături de împliniri prezintă și unele scăderi în realizarea lor, scăderi ce se datoresc, în special, unei prezentări didactice atît în formă cît și în conținut.

Filozofia marxist-leninistă, după o succintă enumerare a întrebărilor ce au frământat din cele mai vechi timpuri pe oameni în legătură cu originea lor și a naturii, a sensului devenirii umane, definește filozofia materialistă ca aceea orientare din istoria filozofiei care afirmă primordialitatea materiei în raport cu spiritul.

* Spătaru, D. *Filozofia marxist-leninistă*. Buc., Editura politică, 1972. 44 p.

Bonis, I. *Morala socialistă*. Buc., Editura politică, 1972. 48 p.

Maximilian, C. *Evoluția biologică a omului*. Buc., Editura politică, 1972. 59 p.

Punctînd sistematic trăsăturile specifice ale filozofiei marxiste, autorul demonstrează implicit în ce constă superioritatea calitativă a concepției despre lume și viață a proletariatului în comparație cu alte filozofii. Fiind materialistă și dialectică, filozofia marxistă aplică la studiul societății această concepție, creînd astfel materialismul istoric care dă unica explicație științifică societății umane, izvorului și direcției progresului social. Călăuzindu-și activitatea revoluționară după filozofia marxistă, Partidul Comunist Român, se arată în lucrare, contribuie într-un mod strălucit la dezvoltarea ei prin aplicarea creatoare la realitățile specifice, concrete, ale țării noastre, în procesul constructiv al noii societăți socialiste.

Definind morala ca o formă a conștiinței sociale care oglindește relațiile dintre oameni prin intermediul binelui și răului, lucrarea *Morala socialistă* își continuă argumentația subliniind faptul că numai odată cu apariția filozofiei marxiste morala devine un domeniu riguros științific datorită descoperirii izvorului ei în viața materială a societății și nu în gîndirea oamenilor, așa cum era și este concepută morala idealistă.

Filozofia marxistă a dat răspunsuri științific în ceea ce privește cauzele schimbărilor concepțiilor morale pe care le-a înregistrat societatea umană în devenirea ei. Fiind reflectarea relațiilor ce se stabilesc între oameni în procesul de producție, modificarea, transformarea acesteia atrage după sine și mutații în morală.

Morala socialistă își formulează idealul său în desființarea exploatării omului de către om, în realizarea tuturor libertăților și drepturilor omului. Lucrarea evidențiază argumentat cum morala socialistă și umanismul socialist militează pentru dezvoltarea multilaterală a omului.

Remarcăm claritatea explicării apariției omului pe Pămînt în lucrarea cu titlul *Evoluția biologică a omului*. Spre deosebire de alte scrieri de popularizare care afirmă că viața este o caracteristică numai a plantei noastre, autorul afirmă că avem multe motive să admitem că aceasta este o însușire proprie universului.

Autorul zugrăvește în mica sa lucrare un tablou amplu și nuanțat al evoluției omului. Interesantă este interpretarea teoriei selecției naturale darviniste care depășește înțelegerea selecției ca o luptă oarbă pentru supraviețuire.

D. M. PETRU

Așteptată cu nerăbdare, profund interes, curiozitate, uneori chiar cu iritare în fața întîrzierii, apariția *Micului dicționar enciclopedic* constituie un eveniment deosebit în viața noastră culturală. Incununînd activitatea de pînă acum a Editurii enciclopedice române, el reprezintă una dintre lucrările de referință fundamentale. De la conștiința necesității unei astfel de lucrări lexicografice au pornit Constantin Diaconovici-Loga, I. A. Candrea, Gh. Adamescu ș.a. încercînd, cu bune rezultate la vremea lor, să sintetizeze într-un volum unic cunoștințele timpului. Cu atît mai necesară este o asemenea lucrare în zilele noastre în condițiile acumulării unui imens bagaj de informații, a cărui îmbogățire și transformare se produc într-un ritm rapid.

Pornind de la tradiția românească, de la studierea lucrărilor de acest gen apărute în străinătate, Editura enciclopedică română a reușit să realizeze o sinteză, un ansamblu al cunoștințelor despre lume și om, despre civilizația și cultura pe care le-a făurit și le făurește acesta. Rod al colaborării a numeroși oameni de știință și cultură și al eforturilor depuse de corpul redacțional și tehnic al editurii, *Micul dicționar enciclopedic* oferă, în paginile sale care cuprind cca. 77 000 de articole precum și o coală de citate și locuțiuni celebre, largi posibilități de informare. Aceluiași scop îi servește amplul și modernul aparat ilustrativ format din 4 500 de ilustrații, 200 de hărți, 100 de planșe.

Reunind, după modelul renumitului *Petit Larousse*, un dicționar cu o enciclopedie, lucrarea cuprinde, într-o primă secțiune, nume comune aparținînd fondului curent al limbii cît și noțiuni fundamentale din toate domeniile de activitate. La acestea informația lingvistică (etimologie, definiție) este completată cu informații de natură enciclopedică.

Partea a doua (22 000 de articole) este destinată numelor proprii: personalități (9 500 de biografii), denumiri geografice, evenimente istorice, monumente istorice și de artă, instituții și organizații etc. despre care se prezintă date esențiale.

Micul dicționar enciclopedic nu este o îngrămădire de informații ci un sistem care, în lumina gîndirii marxist-leniniste, ordonează, expune în structurile lui mai largi sau mai restrînse, cunoștințele acumulate de omenire pînă acum (firește, lapidar, în esența lor).

Abordând toate domeniile cunoașterii, tratând fenomene ale civilizației mondiale, în dicționar se acordă o atenție deosebită realităților românești. Nu numai în articolul monografic referitor la România, dar, presărate în întreaga lucrare, informațiile privitoare la cultura și civilizația românească ocupă un loc privilegiat.

Acest dicționar își merită pe deplin numele de „enciclopedic”: el își îndeplinește scopul pe care etimonul grec (paidēa-educație) îl indică: să fie, în concepție și în realizare, un mijloc de educație, de formare și nu doar de informare.

Necesar oricărei biblioteci, *Micul dicționar enciclopedic* este el însuși o bibliotecă riguros selecționată, utilă tuturor, specialiști sau nespecialiști, oferind date esențiale pentru înțelegerea lumii, oferind un mod de a vedea lumea, îndemnând la adâncirea și îmbogățirea cunoașterii.

Jana BALACCIU

Ungheanu, M. MARIN PREDĂ.
VOCĂȚIE ȘI ASPIRAȚIE. Buc., Editura Eminescu, 1973. 316 p.

Între monografie și eseu, studiul critic al lui M. Ungheanu este o contribuție la fixarea pe orbita literaturii naționale și universale a operei unuia din principalii reprezentanți ai prozei românești contemporane.

Titlul volumului este explicat în capitolul ultim *Marin Preda — un scriitor bovaric?* Bazându-se pe o afirmație din cartea lui Marin Preda *Imposibila întoarcere*, exegetul consideră drept vocație a scriitorului descrierea universului rural și drept aspirație a sa detașarea de lumea satului.

Investigația operei lui Marin Preda are o traiectorie firească, de la biografie la locul ocupat de romancier în literatura română de astăzi. Dar acestei formule clasice de monografie autorul știe să-i dea tensiune și vervă prin diferite procedee. *Moromețiana sau aventura conști-*

Ilustrații de Lena Constanța la basmul *Povești fără genți și fără chipiu* din volumul *Taina crăiesei* de Dorina Rădulescu.

infeii, capitolul introductiv, reconstituie existența scriitorului printr-un amplu tablou în genul celor ce preced edițiile critice de opere unde detaliul biografic este amintit alături de date importante din istoria și cultura națională și universală care au contingență într-un fel sau altul cu activitatea celui ce constituie subiectul studiului.

Următoarele capitole întreprind o trecere în revistă a operelor importante ale lui Marin Preda: *Moromeții*, *Risipitorii*, *Intrusul*. Se insistă cu precădere asupra analizei personajelor principale, dominate de iluzii sortite eșecului. *Exerciții și parafraze* și *Drama ficțiunii contrazise* conține notații subtile asupra caracterului artei lui Preda. *Delimitări* se ocupă de semnificația operei lui Marin Preda în cadrul îndelungatei polemici dintre partizanii ruralului și citadinismului care a angajat în discuție scriitorii și criticii de frunte.

Atrăgătoare la lectură, interesantă prin părerile și finețea observațiilor, lucrarea lui M. Ungheanu are darul de a aborda temerar creația unuia din cei mai reprezentativi scriitorii români contemporani.

Sanda RADIAN

Pop. Ion. POEZIA UNEI GENERAȚII. CLUJ, „Dacia”, 1973. 327 p.

Criticul și poetul Ion Pop (autor al volumelor de versuri *Propunere pentru o finanță*, *Biata mea cumințenie*, al volumului de istorie literară *Avangardismul poetic românesc*) studiază în ultima sa carte lirica unor poeți socotiți reprezentativi pentru generația care s-a afirmat între anii 1960—1970. Într-un capitol introductiv, al lucrării el argumentează pertinent motivele pentru care socotește că acești tineri scriitori constituie o generație cu un aport însemnat la dezvoltarea lirismului românesc de astăzi: „Constructiv polemică și generoasă în demersurile sale creatoare, această generație se identifică procesului general de înnoire a spiritualității naționale din ultimul sfert de secol, marcând cea dintâi durabilă victorie în lupta pentru reșezarea poeziei în drepturile ei legitime, sub semnul unui adânc sentiment de responsabilitate și cu conștiința de acum înaintea tot mai clară a imperativelor epocii”.

Înainte de a analiza creația lui Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Ilie Constantin, Ion Gheorghe, Ioan Alexandru, Adrian Păunescu, Ana Blandiana, Constanța Buzea, Gabriela Melinescu, Marin Sorescu, Ion Pop cercetează universul poetic al lui Nicolae Labiș, socotit spiritul tutelar al acestei generații și demonstrează convingător că autorul *Primelor iubiri* nu a fost doar o promisiune ci a lăsat o operă capabilă să intereseze și astăzi. Ceilalți

poeți sînt analizați cu aceeași fervoare și totodată fără menajamente, criticul nelăsîndu-se intimidat de faima nimăului. El refuză jubilația facilă în fața autorilor studiați și semnaleză, făcînd în permanență apel la text, ce este semnificativ și ce este neîmplinit în opera lor.

În paginile scrise de Ion Pop, Ilmpezi, fără ornamente sau divagări, totul este ferm, argumentat, inspirînd încredere în judecățile de valoare exprimate. Rapida epuizare din librării a cărții este o dovadă a interesului de care se bucură poezia acestei generații și comentarea ei.

G. M.

Marino, Adrian. DICȚIONAR DE IDEI LITERARE. Vol. I. Literele A—G. Buc., Editura Eminescu, 1973. 1089 p.

Precedat de lucrări cu caracter parțial (*Introducere în critica literară*, Editura tineretului, 1968, *Modern, modernism, modernitate*, „Univers”, 1969 etc.), *Dicționarul de idei literare* al lui Adrian Marino, operă unică în cultura română, este rezultatul unui impresionant efort de cercetare și documentare. Cuprinzînd, alături de capitolele consacrate propriu-zis noțiunilor de teorie literară (*Actualitatea*, *Antilituratură*, *Autenticitatea*, *Avangarda Barocului*, *Biografia*, *Clasic*, *Clasicismul*, *Clasicitatea*, *Clasic și modern*, *Comedia*, *Comedie (genul)*, *Comicul*, *Creația*, *Curentul literar*, *Decadentismul*, *Drama*, *Dramatic (genul)*, *Dramaticul*, *Epic (genul)*, *Epicul*, *Eșcul*, *Estetismul*, *Experimentul*, *Fantasticul*, *Formalismul*, *Genurile literare*, *Gustul*), un vast aparat bibliografic, un indice de autori, un sumar analitic și un comentariu redactat în limbile franceză, engleză și germană, dicționarul constituie un indispensabil instrument de lucru pentru specialiști, dar și o sursă enciclopedică extrem de bogată pentru orice cititor dornic să se inițieze în problemele literaturii.

Rațiunea care stă la baza elaborării unui asemenea dicționar este conștiința faptului că în orice cultură definirea termenilor reprezintă o necesitate fundamentală. Fiind o problemă de continuitate și de comunicare, activitatea spirituală nu poate fi concepută fără realizarea unui consens în delimitarea sferei semantice a cuvintelor, fără instituirea și acceptarea unui limbaj comun. De altfel, în orice disciplină științifică, demonstrațiile debutează prin precizarea terminologiei. În știința literaturii, ca în orice compartiment al esteticii, operația este mai dificilă deoarece arta, cu dialectica sa complicată și imprevizibilă, este refractară denominărilor. Totuși, un „limbaj” propriu științelor care studiază literatura

există. Urmărind revelarea și fixarea acestui limbaj, Adrian Marino face istoricul noțiunilor, sesizează comportarea lor în contextul fenomenului literar actual și ia atitudine critică față de orice imixtiune a modei, snobismului sau semi-doctismului în procesul lent, dar sigur de constituire a terminologiei literare românești. În modul acesta, opera depășește interesul strict lexicografic. Ideile sînt văzute în interdependență și explicate prin circumstanțe care aparțin și unor sfere din afara literaturii.

Temperamentul polemic al lui Adrian Marino este dublat de un elan constructiv. Autorul dicționarului substituie opinii proprii opiniilor ridiculizate reușind astfel să edifice critic, să impună o viziune, în ale cărei linii de forță se recunoaște spiritul culturii românești. Lucrare de mari proporții, dicționarul este un instrument de informare de primă importanță al publicului din România și, totodată, oferă străinătății o imagine sintetică a preocupărilor culturii noastre umaniste.

Alex. ȘTEFĂNESCU

Brentano, Clemens. BASME Iasi. „Junimea”, 1973. 191 p.

Clemens Brentano (1778—1842, reprezentant de frunte al romantismului german) istorisește cu gravitate pășinile eroilor săi în *Povestea Domnișoarei Mirt* (prezentarea dragostei dintre Vedjvut, prinț în Nisiponia, și o fată care locuia într-un mîrt) și în *Povestea Lizicăi Picior-frumos* (descrierea întâmplărilor ce au instaurat dreptatea în țara Scandalia). În schimb, în *Povestea dascălului Baston și a celor cinci fii ai săi* sau în *Povestea baronului Sări-și-nțeapă* el își presară cu voluptate glumele pentru a stîrni hazul cititorilor.

Primul basm povestește cum Baston și fiii săi (Haț-hoț, Pif-paf, Pinc-panc, Tril-tral, Pici-paci) salvează pe Pimpim, fiica lui Bim-bam, regele Clopotoniei, răpită de Cronoscîrț. Celălalt își desfășoară acțiunea în Țara Onestității, stăpînită de regele Ține de cuvînt, și narează întâmplările prin care trece prințesa Vreau să știu pînă ajunge să se mărite cu omul iubit.

Clemens Brentano descrie o lume fabuloasă, cu alte legi decît cele din realitatea obișnuită. Dar frumusețea basmelor sale (care nu se adresează numai micilor cititori) nu se bazează pe faptele miraculoase ce se înlănțuie, e drept, în avalanșă, însă caracteristice tuturor poveștilor. Talentul scriitorului constă în ironia cu care își contemplă personajele. Acestea sînt mînuite ca niște marionete și execută docile orice comandă.

De un comic savuros sînt scenele de la curte. Regi miniștri, curteni, oșteni sînt înfățișați în situații ridicole și autorul se amuză să le arate defectele, fără răutate însă, sugerînd astfel că oricînd îi poate nimici cu risul său batjocoritor. Un purice ajunge baron, un rege „Avea multe de făcut căci se ținea de cuvînt și strămoșii săi fuseseră niște domni care promisese atît de multe, că era ocupat pînă peste cap să se țină de cuvînt pentru ei, mai cu seamă că uneori promisese contrariul a ceea ce promisese celălalt”, cineva se jură „pe vulturul dublu al sacralui Imperiu Roman de națiune germană, pe gîtul dublu, pe cele două capete, pe cele două coroane, pe sceptru, sabie și mărul imperial”. Simpatia lui Brentano se întreprăță vîdit spre cei oropsiți și cîrșiți, chiar decă uneori și acestora le ironizează manile nevinovate, curiozitățile, cum ar fi cele ale unui pustnic care veghează „ca păsările să vorbească o păsărească curată și nu una amestecată cu neologisme”.

A. G.

Ion, Dumitru M. POVEȘTEA MINUNATELOR CĂLĂTORII. Buc., Editura Ion Creangă, 1972. 181 p.

Cea de-a doua carte a poetului Dumitru M. Ion dedicată micilor cititori (prima, *Farfuria zburătoare* a fost distinsă cu premiul Consiliului Național al Organizației Pionierilor în anul 1970) are ca eroi pe Sir și Mariove care fac o plimbare imaginară. Călătoria lor nu ocolește pădurea adormită, arborele vieții de la care află rostul oamenilor și al lucrurilor pe pămînt, locurile pitorești de la marginea satului numite „La ziduri” sau „La rîpa”, ajungînd chiar pe o planetă îndepărtată. Mergînd cu farfuria zburătoare conduse de „farfuridei” află că, și acolo, locuitorii au parte de bucurii și de tristeți.

Revenirea pe planeta noastră, mai precis pe paștea de la marginea satului, are loc în preajma deschiderii noului an școlar — prilej folosit de copii pentru rememorarea palpatantelor peripeții și a învățămintelor culese.

Lirismul poetului se transmite și cititorului, încîntat de călătoria fantastică, plină de cutezanță, a celor doi eroi. Descrierea vieții de la țară, a naturii și vieții animalelor, e plină de farmec și pitoresc. Limbajul popular se împletește în mod fericit atît cu acel elevat cît, mai cu seamă, cu cel infantil. În esență, cartea este o reușită pledoarie pentru frumoșii ani ai copilăriei.

Radu LEVĂRDĂ

Julie, august, septembrie 1973.

Notă: La lucrările apărute în București, nu s-a menționat locul de apariție.

1 IULIE — 425 de ani de la nașterea (1548) lui **GIORDANO BRUNO**, filozof materialist și ateist italian din epoca Renașterii (m. 1600).

Giordano Bruno, Galilei, Campanella. [Texte filozofice alese]. Cu studii introductive de C. I. Gullian și I. Banu. Editura pentru Literatură științifică și didactică, 1951. 120 p.; Bernal, J. D. *Știința în istoria societății.* Editura politică, 1964, p. 290.; *Mic dicționar filozofic.* Editura politică, 1969, p. 39—40.

2 IULIE — 30 de ani de la decesul (1943) lui **IOSIF CLISCI**, luptător român în Rezistența franceză, căzut la Paris, în luptă cu hitleriștii (n. 1916).

Români în rezistența franceză în anii celui de-al doilea război mondial. Editura politică, 1969. 366 p.

7 IULIE — 80 de ani de la nașterea (1893) scriitorului croat **MIROSLAV KRLEŽA**, prozator, poet și dramaturg, inițiatorul și redactorul Enciclopediei iugoslave.

Baraca Cinci Be. In: *Din antologia prozei iugoslave contemporane.* Vîrșet, Libertatea, 1961, p. 17—32; *Hirotonisirea lui Alojz Tiček.* — *Trei dombrani.* — *Marele maestru al ficțiunii.* — *Domnii Glemboj.* E.L.U., 1964. 374 p. + 1 f. portr.; *Introducere, lui Filip Latinovici.* Roman. E.L.U., 1969. 317 p. (Colecția Meridiane, 47); *La hotarele rațiunii.* Roman. E.L.U., 1969. 360 p. (Colecția Meridiane, 86).

10 IULIE — 100 de ani de la nașterea (1873) savantului român **ION SIMIONESCU**, geolog și paleontolog și popularizator al științei (m. 1944).

Colțuri de țară. „Albatros”, 1971. 328 p.; *Flora României.* Ed. a 3-a. Editura tineretului, 1961. 360 p. cu fig. + 67 pl.

11 IULIE 1921 — Ziua victoriei revoluției populare din Mongolia. Formarea primului guvern popular.

Ceașescu, Nicolae. *Toast la dejunul oficial oferit de Comitetul Central al Partidului Popular Revoluționar Mongol, Prezidiul Marei Hural Populare și Consiliul de Miniștri ale Republicii populare Mongole în onoarea delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu.* Cu prilejul vizitei în Republica Populară Mongolă, 21 iunie 1971. — *Cuvînt la primirea membrilor conducerii Asociației de prietenie mongolo-română. Cu prilejul vizitei delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Republica Populară Mongolă.* 23 iunie 1971. In: *Ceașescu, Nicolae.* *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate.* Rapoarte, cuvîntări, articole. [vol. 6].

Maie 1971 — februarie 1972. Editura politică, 1972, p. 149—154; Baldo, B. (R.P. Mongolă). *Partidul Revoluționar Mongol, forța conducătoare a dezvoltării sociale în R. P. Mongolă.* In: *Anale de istorie.* 17, nr. 4, 1971, p. 127—134; Buzilă, B. *În împlinirea soarelui.* (Nocte de drum din R.P. Mongolă). Editura tineretului, 1962. 192 p.; *Trecînd peste capitalism.* [Date asupra Republicii Populare Mongole] I.P. „Tiparul”, 1968. 56 p.

14 IULIE 1789 — Începe Revoluția burgheză din Franța. Căderea Bastiliei. Sărbătoarea națională a poporului francez.

Almas, Dumitru. *Căderea Bastiliei.* *Revoluția burgheză din Franța (1789—1794).* Editura tineretului, 1959. 720 p. (Pagini de istorie universală). Hugo, Victor. *Anul 93.* Roman. „Univers”, 1972. 124 p. (Colecția romanului istoric); Rolland, Romain. *Teatrul Revoluției.* 14 iulie. — *Danton.* — *Robespierre.* E.L.U., 1966. 520 p. (Teatrul); Saboul, Albert. *Revoluția franceză. 1789—1794.* Editura științifică, 1962. 568 p.

— 90 de ani de la nașterea (1883) compozitorului român **ALEXANDRU ZIRRA** (m. 1947).

Alexandru, Lăpușeanu. *Operă în 3 acte.* Fragmente. In: *Culegere. Pagini din creația românească.* Vol. 3. Editura muzicală, 1956, p. 3—18; *Lucrări vocale și corale.* Editura muzicală, 1958. 40 p.; Schmidt, Alexandru. *Alexandru Zirra. Viața în imagini.* Editura muzicală, 1967. 94 p. cu ilustr., portr. și facs.

16 IULIE — 250 de ani de la nașterea (1723) pictorului englez **JOSHUA REYNOLDS** (m. 1792).

19 IULIE 1965 — Între 19 și 24 iulie au avut loc lucrările celui de al IX-lea Congres al P.C.R.

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român. 19—24 iulie 1965. [Lucrările Congresului]. Editura politică, 1966. 864 p.; *Ceașescu, Nicolae.* *Raportul Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea și Congresul al IX-lea al P.C.R.* 19 iulie 1965. Editura politică, 1965. 104 p.

1972. Între 19 și 21 iulie a avut loc Conferința Națională a P.C.R.

Conferința Națională a Partidului Comunist Român. 19—21 iulie 1972. [Lucrările Conferinței]. Editura politică, 1972. 564 p.; *Ceașescu, Nicolae.* *Raportul cu privire la dezvoltarea economică socială a României în următorii ani și în perspectivă, la perfecționarea conducerii planificate a societății și dezvoltarea democrației socialiste, la creșterea rolului conducător al partidului în edificarea socialismului și comunismului, la activitatea internațională a partidului și statului, prezentat la Conferința Națională a P.C.R.* 19 iulie 1972. Editura politică, 1972. 144 p.

— 75 de ani de la nașterea (1898) scriitorului american **ERNEST HEMINGWAY**, laureat al Premiului Nobel (m. 1961).

Adio, arme. Roman. E.P.L., 1969. XXXIII + 357 p. (B.P.T., 496); *Adio, arme; A avea și a nu avea.* E.L.U., 1961. 566 p.; *Bdtrînul și marea.* Editura tineretului, 1960. 87 p.; *Ciștiștorul nu ia nimic. Nuvele.* E.P.L., 1964. XXIX + 313 p. (B.P.T., 221); *Fiesta.* (Soarele răsare, soarele apune). E.L.U., 1968. 351 p. (Colecția Meridiane); *Nuvele.* E.S.P.L.A., 1958. 135 p. (Meridiane); *Pentru cine baf clopotele.* Roman. Vol. 1—2. „Minerva”, 1971. Vol. 1. XVIII + 342 p. (B.P.T.); vol. 2. 383 p.; *Sărbătoare de neuitat.* E.L.U., 1968. 232 p. (Colecția Meridiane).

22 IULIE 1944 — Ziua eliberării Poloniei de sub jugul cotropitorilor fasciști. Ziua națională a Poloniei.

Ceașescu, Nicolae. *Cuvîntare la Congresul al VI-lea al Partidului Muncitoresc Unit Polonez. 7 decembrie 1971*. In op. cit. [vol.] 6. Mai 1971 — februarie 1972. Editura politică. 1972, p. 753—761; Moldoveanu, Mîlică. *Momente principale ale revoluției și construcției socialiste în Republica Populară Polonă*. In: *Anale de istorie*, 18, nr. 1, 1972, p. 133—144; Moczar, Mieczyslaw. *Culorile luptei*. Editura politică, 1967. 224 p.; Naszkowski, Marian. *Anii încercărilor*. E.L.U., 1966. 376 p.; Naszkowski, Marian. *Zile de neînște*. (Amintiri din decenul al patrulea). E.L.U., 1963. 288 p.; Grigorescu, Ioan. *Passarea Fenix*. Două ani în Polonia populară. Editura tineretului, 1961. 152 p. (In jurul lumii).

26 IULIE — 20 de ani de la începerea revoluției naționale cubane (1953).

Castro, Fidel. *Cuvîntări alese*. Editura politică, 1961. 276 p.; Ivan-Ghilea, Alecu. *Insula speranței*. E.P.L., 1963. 276 p.; Lascu, Petre. *Cuba*. Editura științifică, 1962. 240 p.; Popovici, Titus. *Cuba, teritoriul liber al Americii*. Editura tineretului, 1962. 336 p.

27 IULIE — 125 de ani de la nașterea (1848) fizicianului ungar EÖTÖVS LORAND (m. 1919).

— 200 de ani de la nașterea (1773) lingvistului și istoricului literar ceh Josef Jungmann.

1 AUGUST — 30 de ani de la moartea (1943) în închisoarea din Ploiești a luptătoarei comuniste ELENA PAVEL-SIRBU (n. 1915).

Covaci, Maria. *Elena Pavel-Sirbu*. (1915—1943). In: *Anale de istorie*, 15, nr. 5, sep-oct 1969, p. 174—177.

2 AUGUST — 80 de ani de la nașterea (1893) compozitorului român ALEFRED ALESSANDRESCU (m. 1959).

Acteon. *Poem simfonice pentru orchestră*. E.S.P.L.A., 1956. 131 p.; *Amurg de toamnă*. Schiță pentru orchestră de coarde. E.S.P.L.A., 1957. 24 p. + 30 partituri; *Scriseri despre George Enescu*. Uniunea Compozitorilor din R.P.R., 1958. 114 p. cu ilustr. și note muzicale. (Studiul muzicologic, 9).

Tomescu, Vasile. *Alfred Alessandrescu*. Editura muzicală, 1962. 240 p. cu ilustr. portr. și facs. + 10 f. portr. ilustr. și facs.

5 AUGUST 1895—a murit FRIEDRICH ENGELS

Vezi: *Calendar*. Rula—august—septembrie 1972. In: *Revista bibliotecilor*, 25, nr. 6, iun 1972, p. 378.

— 1929. A început eroica luptă a muncitorilor minieri de la Lupeni. Ziua mine-rului.

Munteanu, N. G. *Lupeni 1929 — o viguroasă afirmare a combativității revoluționare a clasei muncitoare din România*. In: *Anale de istorie*, 16, nr. 4, 1969, p. 99—110; Tic, Nicolae, Mandric, Eugen și Drăgan, Mircea. *Lupeni 29*. Scenariu de film. Meridiane, 1963. 99 p. + 4 f. pl. (Scenarii).

6 AUGUST 1969 — Între 6 și 12 august au avut loc lucrările celui de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român. 6—12 august 1969. Editura politică, 1969. 781 p.; Ceașescu, Nicolae. *Raportul*

Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea și sarcinile de viitor ale partidului. 6 august 1969. Editura politică, 1969. 128 p.

7 AUGUST — 125 de ani de la moartea (1848) lui JAKOB BERZELIUS, chimist și mineralog suedez, unul dintre creatorii chimiei moderne (n. 1779).

Soloviev, I. I. și Kurinnoi, V. I. *Un fondator al chimiei moderne Jakob Berzelius*. Editura științifică, 1964. 160 p. cu ilustr. portr. și facs. + 1 f. portr.

11 AUGUST — 40 de ani de la moartea (1933) lingvistului român ALEXANDRU PHILIPPIDE (n. 1859).

Jordan, Torgu. *Alexandru I. Philippide*. Editura științifică, 1969. 159 p. + 8 f. facs. + 1 portr.; Macrea, Dimitrie. *Alexandru Philippide*. In: *Macrea, Dimitrie. Lingviști și filologi români*. Editura științifică, 1959, p. 153—174.

12 AUGUST — 125 de ani de la moartea (1848) lui GEORGE STEPHENSON, inginer englez, inventatorul locomotivei (n. 1781).

13 AUGUST — 60 de ani de la moartea (1913) lui AUGUST BEBEL, militant al mișcării muncitorești germane și internaționale (n. 1840).

Din viața mea. Partea I—III. Editura de stat pentru literatură politică, 1956—1958. 3 vol. P. I. 1956. 269 p.; P. II. 1957. 433 p.; P. III. 1958. 272 p.; *Femeia și socialismul*. Editura politică, 1963. 559 p.

O viață de militant! August Bebel. Editura politică, 1965. 335 p. + 6 f. ilustr.; Pieck, Wilhelm. *August Bebel*. Cu ocazia comemorării a 25 de ani de la moartea sa. In: *Culegere de cuvîntări și articole*. Vol. I. Editura pentru literatură politică, 1954, p. 159—177.

— 80 de ani de la nașterea (1893) compozitorului și folcloristului român CONSTANTIN BRAILOIU (m. 1958).

Opere—Oeuvres. [Vol.] 1—2. Editura muzicală, 1967—69. 2 vol. Vol. 1. 1967. 456 p. cu n. muz.; Vol. 2. 1969. 239 p. cu n. muz.

Han, Oscar. *Ovid Deusuștanu și Constantin Brătutescu*. In: Han, Oscar. *Dăți și pensule*. „Minerva”, 1970, p. 562—568.

15 AUGUST 1931 — Apare primul număr ilegal al ziarului ȘCÎNTEIA, organ al Partidului Comunist Român.

Ceașescu, Nicolae. *Mesaj adresat ziarului „Șcînteia”*. Cu prilejul împlinirii a 40 de ani de la apariția primului număr. 17 august 1971. In: Ceașescu, Nicolae. *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*. Rapoarte, cuvîntări, articole. [Vol. 6]. Mai 1971 — februarie 1972. Editura politică, 1972, p. 331—336.

15 AUGUST — 90 de ani de la nașterea (1883) scriitorului român CORNELIU MOLDOVANU (m. 1952).

Poezii. E.P.L., 1966. 163 p. + 1 f. portr. Carianopol, Virgil. *Corneliu Moldovanu*. In: Carianopol, Virgil. *Scriitori care au devenit amintiri*. „Minerva”, 1973, p. 22—36; Chendi, Barie. *Corneliu Moldovanu — Cetatea Soarelui*. In: *Pagini de critică*. E.P.L., 1969, p. 475—480; Valerian, I. *Corneliu Moldovanu*. In: Valerian, I. *Chipuri din viața literară*. Minerva, 1970, p. 204—211.

18 AUGUST — 90 de ani de nașterea (1883) lui MIHAI CIUCA, bacteriolog și parazitolog român (m. 1969).

Omagiul lui Mihai Ciucă cu ocazia împlinirii a 80 de ani. Editura Academiei R.P.R., 1965. 487 p. + 16 f. pl.

20 AUGUST — 100 de ani de la nașterea (1873) medicului ANIBAL TEOHARI, unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai clinicii medicale românești din prima jumătate a secolului al XX-lea (m. 1933).

21 AUGUST — ZIUA CONSTITUȚIEI. În 1965 Marea Adunare Națională a adoptat Constituția Republicii Socialiste România.

Ceașescu, Nicolae. *Raport cu privire la proiectul de constituție a Republicii Socialiste România.* Editura politică, 1965. 35 p.; *Constituția Republicii Socialiste România.* Editura politică, 1969. 32 p.

— Se împlinesc 175 de ani de la nașterea (1798) lui JULES MICHELET, istoric și publicist francez, reprezentant al romantismului progresist (m. 1874).

23 AUGUST 1944 — ELIBERAREA ROMÂNIEI DE SUB JUGUL FASCIST (A XXIX-A ANIVERSARE).

Tăutu Ioana. *Din Țrica închinată*. Editura rării. In: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 7 iul 1969, p. 413—416; Bucov, Flavia. *Faceța lumii*. Bibliografie de recomandare. In: *Revista bibliotecilor*, 23, nr. 8 aug 1970, p. 484—485.

24 AUGUST — În luna august se împlinesc 125 de ani de la moartea (1848) cărturarului român IORDACHE GOLESCU, fratele lui Dinicu Golescu și tatăl lui Alexandru Golescu (n. c. 1768).

25 AUGUST — 100 de ani de la nașterea (1873) actriței române LUCIA STURDZA-BULANDRA, Artista a Poporului (m. 1961).

Amintiri... Amintiri... Ed. a 2-a. E.S.P.L.A., 1960. 392 p. + 12 f. pl.

Vasilu, Mihai. *Lucia Sturdza-Bulandra*. „Meridiane”, 1962. 66 p. cu ilustr. (Figuri de seamă ale teatrului românesc).

30 AUGUST — 225 de ani de la nașterea (1748) pictorului francez J. L. DAVID (m. 1825).

Alpatov, Mihail V. *Istoria artei*. Vol. 2. *Artă Renașterii și a epocii moderne*. „Meridiane”, 1965, p. 319 și urm.

31 AUGUST — Anul acesta se împlinesc 700 de ani de la nașterea (1273) lui ABUL FEDA, cunoscut istoric și geograf arab (m. 1331).

SEPTEMBRIE — 1000 de ani de la nașterea (973) scriitorului și savantului persan MAHOMED AL-BIRUNI.

Nadolschi, Victor. *Al-Biruni*. In: *Figuri ilustre din evul mediu*. Editura tineretului, (1969), p. 163—174.

1 SEPTEMBRIE 1944 — S-a restabilit unitatea sindicală prin înființarea sindicatelor unice revoluționare.

2 SEPTEMBRIE — Se împlinesc 20 de ani de la moartea (1953) inventatorului român TRAIAN VUIA care a efectuat primul zbor în lume cu un aparat mai greu decît aerul și exclusiv cu mijloace proprii de bord (n. 1872).

Realizarea zborului mecanic. Mărturie. Cu un cuvînt de Dr. Petru Groza. Editura tehnică, 1954. 160 p. + 23 f. pl.; Lipovan, George. *Traian Vuiu. Mărturie*. Editura științifică, 1966. 56 p. (Orizonturi); Moroiianu, Dinu și Ștefan, I. M. *Focul viu*. Pagini din istoria invențiilor și descoperirilor românești. Editura științifică, 1963, p. 241—260; Toescu, Crișan. *Traian Vuiu*. Editura tineretului, 1961. 184 p. + 10 f. pl. (Oameni de seamă).

— 1945. Proclamarea Republicii Democratice Vietnam.

Ceașescu, Nicolae. *Cuvîntare la marele miting al prieteniei vietnamezo-române de la Hanoi...* 18 iunie 1971. In: Ceașescu, Nicolae. *România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate* [Vol. 6]. Rapoarte. Cuvîntări. Articole. Mai 1971—februarie 1972. Editura politică, 1972, p. 130—138; Burchett, Wilfred. *Operația „Răsărit de soare”*. Editura politică, 1963. 176 p.; Purcaru, Ilie. *Focuri în junglă*. Fieile dintr-un jurnal de reporter. Editura politică, 1967. 184 p. cu ilustr.

3 SEPTEMBRIE 1866 — S-a deschis la Geneva primul Congres al Internaționalei I.

Marr-Engels despre Internaționala I. Cuvîntare. Editura politică, 1964. 424 p.

6 SEPTEMBRIE — 70 de ani de la nașterea (1903) poetului român MARCEL BRESLAȘU (m. 1966).

Poezii. Editura tineretului, 1959. 152 p. (Cele mai frumoase poezii, 21); *Schimboul de mine*. Versuri pentru copii... Editura tineretului (1959). 103 p. (Biblioteca școlară); *Dialectica poeziei și niște fabule...* E.P.L., 1962. 317 p. (B.P.T. 346); *Alte „niște fabule” mici și mari pentru mari și mici*. Editura tineretului, (1962). 72 p.; *O nouă poveste a vorbeli* [Versuri]... Editura tineretului. (1963). 64 p. cu ilustr.; *Valea Prahovei*. Text de Marcel Bresașu. „Meridiane”, 1966. 88 p. cu ilustr.; *Ce-o să fie bondocel?* Ed. revăzută. Editura Ion Creangă, 1971. 84 p.

9 SEPTEMBRIE 1944 — A fost dobortă dictatura fascistă în Bulgaria. Sărbătoarea națională a poporului bulgar.

Ceașescu, Nicolae. *Cuvîntare la mitingul prieteniei româno-bulgare cu prilejul vizitei delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România în Republica populară Bulgaria*. In: Ceașescu, Nicolae. *Op. cit.* [Vol. 5]. Editura politică, 1971, p. 226—230; Baconsky, A. E. *Itinerar bulgar*. E.S.P.L.A., (1954), 160 p.; Botez, Demostene. *Curcubeu peste Dunăre*. E.S.P.L.A., (1956). 272 p. Melnik, Liuben, Borov, Ivan, Kazasov, Dimo... *Bulgaria. Ghid turistic*. Editura Uniunii culturii fizice și sport, (1967). 271 p.; *Republica populară Bugaria*. Editura de stat didactică și pedagogică, 1957. 63 p. (Biblioteca Centrală de Stat a Republicii Populare România. Să cunoaștem țările de democrație populară).

— 25 de ani de la proclamarea Republicii Democratice Coreene. Sărbătoarea națională a poporului coreean (1948).

Ceașescu, Nicolae. *Cuvîntare la marele miting al prieteniei coreeano-române de la Phenian...* 14 iunie 1971. In: Ceașescu, Nicolae. *Op. cit.* [Vol. 6]. Editura politică, 1972, p. 87—108; Radian, Minzu. *Itinerar coreean*. Editura

tineretului, 1958. 323 p. + 20 f. pl. (In jurul lumii); Porumbacu. Veronica. *Pagini din Coarea*. E.S.P.L.A., 1960. 124 p. + 5 f. pl.;

— 30 de ani de la asasinarea (1943) de către hitleriști a scriitorului revoluționar ceh JULIUS FUČIK, erou național al Cehoslovaciei (n. 1903).

Reportaj cu streangul de git... E.S.P.L.A., 1960. 142 p. (B.P.T. 48).

Grygar, Mojmir. *Julius Fučík*. Editura politică, 1963. 272 p.

— 150 de ani de la moartea (1823) lui DAVID RICARDO, reprezentant al economiei burgheze clasice.

Opere alese. Vol. 1—2. 1959 [—1962]. 2 vol. Vol. 1 335 p.; vol. 2 335 p. (Academia Republicii Populare România. Institutul de cercetări economice) (Texte din istoria gândirii omenești).

— 100 de ani de la nașterea (1873) re-zigizorului german MAX REINHARDT.

Braulich, Heinrich. *Max Reinhardt. Teatru între vis și realitate...* „Meridiane”, 1972. 240 p.; Andreescu, Margareta, *Max Reinhardt și teatrul românesc*. In: Braulich, Heinrich. *Max Reinhardt. Teatru între vis și realitate*. „Meridiane”, 1972. Postfața.

10 SEPTEMBRIE — A murit (1872) AVRAM IANCU, democrat revoluționar român, unul dintre fruntașii revoluției de la 1848 din Transilvania (n. 1824).

Bacăru, Livia. *Avram Iancu*. Bibliografie selectivă. In: *Revista bibliotecilor* 25, nr. 7 iul. 1972, p. 417—420.

12 SEPTEMBRIE — 90 de ani de la nașterea (1883) lui CONSTANTIN IONESCU-MIHĂIEȘTI, microbiolog și patolog român (m. 1962).

Vătamanu, Nicolae. *Dot savanții bibliofilii și ex libris-urile lor* [Ion Cantacuzino și Constantin Ionescu-Mihăiești]. In: *Revista bibliotecilor*, 25, 9 sep. 1972. p. 549.

13 SEPTEMBRIE — ZIUA ROMPIERILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA; — 125 de ani de la lupta din DEALUL SPIRII (1848) dintre pompierii români și trupele turcești.

— 60 de ani de la moartea (1913) lui AUREL VLAICU, pionier al aviației românești și mondiale (n. 1882).

Carafoli, Elle. *Aurel Vlaicu*, pionier al aviației românești. 1960. 63 p.; Gheorghiu, Const. C. *Aurel Vlaicu, un precursor al aviației românești...* Editura tehnică, 1960. 272 p.; Mîloraian, Sergiu. *Aurel Vlaicu*. Editura tineretului, 1962. 255 p.; Busulocoanu, Eugenia și Iacob, Mihai. *Aurel Vlaicu*. Povestire cinematografică. Editura militară, 1970. 152 p. (Columna).

— 100 de ani de la nașterea (1873) matematicianului grec KONSTANTIN KARATHEODORIS.

— 50 de ani de la nașterea (1923) partizanei sovietice ZOIA KOSMODEMIAN-SKAIA.

Kosmodemianskaia, L. *Zoia și Șura...* Ed. a IV-a. Editura tineretului, [1961]. 268 p.

15 SEPTEMBRIE 1946 — Proclamarea REPUBLICII POPULARE BULGARIA

Vezi bibliografia la 9 septembrie.

16 SEPTEMBRIE — ZIUA METALUR-GISTULUI.

— 70 de ani de la nașterea (1903) lui NICOLAE DELEANU, scriitor, vechi militant al mișcării din România (m. 1970).

Surghiuniții din ostrov. E.S.P.L.A., [1956]. 144 p. (Colecția Lucațfăru) *Minerita* [Povestire] Editura tineretului, [1963]. 72 p.; *Nedea din Poiana Mirasel*. Roman. [Vol.] 1—2. E.P.L., 1968. 2 vol. Vol. 1; 520 p.; Vol. 2; 535 p.

17 SEPTEMBRIE — 150 de ani de la moartea (1823) lui GHEORGHE LAZĂR, iluminist român, fondatorul învățămîntului în limba națională în Țara Românească (n. 1779).

Scrierile matematice ale lui Gheorghe Lazăr... Editura Academiei 1968. 160 p.; *Gheorghe Lazăr, întemeietorul primei școli românești*. [E.S.I.P.] 1956. 15 p. (Ministerul Culturii. Direcția Generală a Așezămintelor Culturale, nr. 36); Macovescu, George. *Gheorghe Lazăr, 1779—1823*. Editura tineretului, 1954. 95 p.

18 SEPTEMBRIE 1924 — În luna septembrie a avut loc Congresul al III-lea al P.C.R.

19 SEPTEMBRIE — Anul acesta se împlinesc 200 de ani de la nașterea (1773) medicului CONSTANTIN CARACAȘ care a avut un rol organizatoric important în perioada de început a medicinei științifice românești (m. 1828).

20 SEPTEMBRIE — 75 de ani de la nașterea (1898) scriitorului german THEODOR FONTANE.

Opere alese. E.L.U., 1965. 488 p. (Clasici literaturii universale).

21 SEPTEMBRIE 1944 — A apărut primul număr legal al ziarului SCINTEIA, organ al C.C. al P.C.R.

Ceausescu, Nicolae. *Cuvintare la adunarea festivă consacrată împlinirii a 25 de ani de la apariția primului număr legal al ziarului „Scinteia”, organ al Comitetului Central al Partidului Comunist Român*. 25 septembrie 1969. In: Ceausescu, Nicolae. *Op. cit.* [Vol. 3]. Buc., Editura politică, 1970, p. 430—446.

23 SEPTEMBRIE — 75 de ani de la nașterea (1898) lui ALFRED MARGUL SPERBER (m. 1967).

Versuri pentru tineret... Editura tineretului, 1959. 144 p. (Cele mai frumoase poezii); *Poezii...* Editura tineretului, [1962]. (Cele mai frumoase poezii).

26 SEPTEMBRIE — 75 de ani de la nașterea (1898) lui GEORGE GERSHWIN, compozitor, pianist și dirijor american (m. 1937).

27 SEPTEMBRIE — 75 de ani de la nașterea (1898) scriitorului bulgar DIMI-TĂR TALEV.

Sfeșnicul de fier... E.L.U., 1962. 435 p.

28 SEPTEMBRIE 1864 — S-a creat la Londra, sub conducerea lui Karl Marx și Friedrich Engels, INTERNAȚIONALĂ I. Vezi bibliografia la 3 septembrie.

— 400 de ani de la nașterea (1573) pictorului italian CARAVAGGIO (numele adevărat Michelangelo-Merisi) (m. 1610).

Alpatov, Mihail V. *Istoria artei*. Vol. 2. *Arta Renașterii și a epocii moderne*. „Meridiane”, 1965. p. 147 și urm.

TRIFU, I. dr. doc. șt. **Centrul de informa-re și documentare pentru agricultură și silvicultură (CIDAS)** In : R.B., 26, nr. 6, iun 1973, p. 340—342.

Instituție centrală, înființată în anul 1964 și funcționând în cadrul Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, CIDAS are ca principal obiectiv al activității sale informarea operativă a specialiștilor din agricultură asupra a tot ce este nou, înaintat în literatura agricolă mondială. Autorul prezintă instrumentele de informare documentară pe care le elaborează și serviciile pe care le oferă CIDAS tuturor categoriilor de beneficiari, din țară și din străinătate, pentru satisfacerea cerințelor de informare ale acestora. Este descris de asemenea sistemul automatizat SIRPI, sistem propriu de înmagazinare, regăsire și prezentare a informației din domeniul agriculturii și silviculturii cu ajutorul calculatorului electronic IBM 360.

Трифу И. доктор наук. — **Центр научной информации и документации сельского и лесного хозяйства (С.И.Д.А.С.)** Библиотечный журнал, 26, № 6, июнь 1973 г. стр. 340—342.

Центральный институт основанный в 1964 г. и работающий в системе Академии Наук сельского и лесного хозяйства, главной задачей своей деятельности ставит оперативное информирование специалистов сельского хозяйства во всем новом и передовом мировой литературы по сельскому хозяйству. Автор представляет материалы научной документации и услуги института всем категориям заказчиков в стране и за границей для удовлетворения их запросов. Описывается также и автоматизированная система S.I.R.P.I., собственная система запоминания, поиска и показывания информации в области сельского и лесного хозяйства с помощью электронного калькулятора I.B.M.—360.

NUTU, Constantin și DINESCU, Rodica. **Problema specialiștilor în bibliotecile universitare.** In : R.B., 26, nr. 6, iun 1973, p. 343—346.

În condițiile pătrunderii în activitatea bibliotecilor universitare a unor metode și tehnici proprii informării documentare, concepția asupra specialistului în bibliotecă se schimbă : nici specializarea îngustă, nici enciclopedism, ci o formație multilaterală, care să îmbine studiile de biblioteconomie și știința informării cu pregătirea în unul din domeniile cunoașterii legat de o anumite arie informațională.

Нуцу Константин и Динеску Родика. **Вопросы специалистов в университетских библиотеках.** Библиотечный журнал, 26, № 6, июнь 1973 г. стр. 343—346.

В условиях включения в деятельность университетских библиотек собственных методов и способов документальной информации, мнение о библиотечном специалисте изменилось : ни узкая, ни энциклопедическая специализация, а многосторонняя подготовка, сочетающая библиотечное образование и научную информацию с подготовкой в области познания, связанной с отдельной областью информирования.

BĂNCILĂ, Ileana. **Ilustrația de carte pentru copii în România.** In : R. B., 26, nr. 6, iun, p. 355—358.

După ce este subliniată necesitatea prezenței cărții ilustrate în viața spirituală a copilului, în cadrul unei retrospective a creației graficienilor din țara noastră, cu precădere pentru aparițiile editoriale ale anului 1972, se încearcă o definire a stilurilor și manierelor în ilustrația de carte pentru copii.

Бэнчила Илеана. **Художественное оформление книг для детей в Румынии.** Библиотечный журнал, 26, № 6, июнь 1973 г. стр. 355—358.

После того как подчеркивается необходимость художественного оформления книг в духовной жизни детей в рамках ретроспективного взгляда работ художников в нашей стране, главным образом для выпуска 1972 г., автор пытается дать определение стиля и приемов художественного оформления книг для детей.

TRIFU, I. Docteur, Agrégé en Sciences. **Le Centre d'Information et de Documentation de l'Agriculture et de la Sylviculture.** (CIDAS) *La Revue des Bibliothèques*, 26, no. 6, juin 1973, pp. 340—342.

Institution centrale fondée en 1964 et fonctionnant sous le gîte de l'Académie des Sciences Agricoles et Forestières, CIDAS a pour principal but, l'information rapide des spécialistes sur toutes les publications nouvelles et avancées parues dans le domaine de l'agriculture mondiale. L'auteur de l'article présente les instruments d'information documentaire élaborés par CIDAS, ainsi que les services offerts à toutes les catégories de bénéficiaires du pays et de l'étranger, pour satisfaire leur besoin d'information. On y trouve également la description du SIRPI, un système propre, automatisé pour l'emmagasinage, la récupération et la présentation des informations dans le domaine de l'agriculture à l'aide de l'ordinateur IBM 360.

TRIFU, I. Doctor, Scientific Rector. **The Information and Documentation Centre in Agriculture and Forestry (CIDAS).** In: *The Library Review*, 26, no. 6, June 1973, pp. 340—342.

Central institution, founded in 1964 and functioning under the sponsorship of the Academy of Agriculture and Forestry, CIDAS has as main purpose the efficient information of specialists on anything new and advanced issued in the area of agriculture from all over the world. The author presents the tools of documentary information worked out by CIDAS and also the services it provides to the benefit of all categories of recipients, in the country and abroad as well. There is also a description of SIRPI, the automating system, the centre's own system of storage, retrieval and presentation of information in the area of agriculture and forestry by using the IBM 360 computer.

NUȚU, Constantin et DINESCU, Rodica. **Les problèmes des spécialistes des bibliothèques universitaires.** *La Revue des Bibliothèques*, 26, no. 6, juin 1973, pp. 343—346.

La conception concernant les spécialistes des bibliothèques a souffert un changement avec la pénétration dans l'activité des bibliothèques universitaires des méthodes et techniques propres à l'information documentaire. Pas de spécialisation limitée, ni d'enseignement encyclopédique, surtout une formation multiforme, capable d'allier les études en bibliéconomie et la science informatique à l'enseignement dans un des domaines de la connaissance, se rapportant à une certaine sphère informationnelle.

NUȚU, Constantin and DINESCU, Rodica. **On the Problem of University Libraries Specialists.** In: *The Library Review*, 26, no. 6, June 1973, pp. 343—346.

There is a change in viewing the library specialist according to the new methods and techniques appropriate to documentary information which got into the activity of university libraries. Neither a narrow specialization, nor an encyclopedic training, just a many-sided one, which should combine librarianship and the science of information with the instruction in some field of knowledge connected to a certain information area.

BÂNCILĂ, Ileana. **L'illustration des livres pour enfants en Roumanie.** *La Revue des Bibliothèques*, 26, no. 6, juin 1973, p. 355—358

Après avoir souligné l'influence des livres illustrés dans l'évolution spirituelle des enfants, l'auteur de l'article tente de définir les styles et les manières des illustrateurs de livres pour enfants, tout en jetant un regard rétrospectif sur la création des graphiciens roumains, en accordant la priorité aux parutions éditoriales de l'année 1972.

BÂNCILĂ, Ileana. **Illustrations of Books for Children in Romania.** In: *The Library Review*, 26, no. 6, June 1973, p. 355—358

The necessity of illustrating books for children is emphasized for having a great influence on the children's spiritual evolution. There is an attempt of defining the styles and manners of illustrating books for children by casting a retrospective glance at the Romanian graphic artists' works, stress being laid especially on books issued in 1972.

REVISTA BIBLIOTECILOR

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

ANUL XXVI

Nr. 6

IUNIE 1973

Ștefan GRUIA : 25 de ani de la actul revoluționar al naționali- zării	Alexandru OPROESCU și Magdalena MANEA : Contribuția bibliotecii publice la educația comunistă a copiilor. Realizări buzoiene	317
Cincinalul înainte de termen!	Cronica	350
I. TAUTU : Cartea în sprijinul pro- ducției. Din activitatea Bibliotecii municipale din Buzău	Alex. C. ANDRIAN : Indicii auxi- liari generali de limbă	321
Mihai CONDRUC : Preocupări ale Editurii tehnice privind informa- rea și perfecționarea profesională a muncitorilor și tehnicienilor din industrie	Ileana BÂNCILĂ : Ilustrația de carte pentru copii. Bilanț și ten- dențe	322
Olimpia SCOARȚA : Cartea în sprij- inul producției agricole. Din ex- periența Bibliotecii comunale Gă- vojdia, județul Timiș	A. C. TOFAN : O problemă vitală : Protecția mediului ambiant. Bi- bliografie de recomandare	325
George SMÎRCEA : Revoluția româ- nă de la 1848, piatră de hotar în istoria poporului nostru	Eliza ROMAN : Grigore C. MOISIL	328
Lidia RAUȘ : Forța cuvintului scris în revoluție	Istoria cărții și a bibliotecilor	331
Statistica bibliotecară pe anul 1972	Tudor NEDELCEA : Încă o carte din biblioteca lui Ion Creangă	334
I. TRIFU : Centrul de informare și documentare pentru agricultură și silvicultură (CIDAS)	Biblioteci de peste hotare	340
Constantin NUȚU și Rodica DI- NESCU : Problema specialiștilor în bibliotecile universitare	Relația cititor-bibliotecar. Studiu întreprins în Republica Demo- crată Germană	343
	De peste hotare	366
	Lucrări de specialitate	369
	Fișier	371
	Calendar (iulie, august, septembrie 1973)	374
		379

REDAȚIA:

**Calea Victoriei nr. 126, sectorul 1,
București, Oficiul poștal 22. Telefon 50.50.38**

COLEGIUL DE REDACȚIE

Dumitru BĂLĂEȚ, Virgil CÂNDEA, Ion CIOTLOȘ, Antoaneta CORVATESCU-TO-FAN (redactor șef rubrică), Ștefan GRUIA (redactor-șef), Alexandru IONAȘCU, Atanase LUPU, Gheorghe MAXIM, MESZÁROS József, Anne-Marie MIHIȚ (secretar de redacție), Constantin NEGULESCU, Gernot NUSSBÄCHER, Nicolae ONIGA, Mihai PETRESCU, Angela POPESCU-BRĂDICENI, Dan SIMONESCU.

